

PERSONHISTORISK TIDSKRIFT

1908

UTGIFVEN

AF

PERSONHISTORISKA SAMFUNDET

GENOM

CARL-MAGNUS STENBOCK

SAMFUNDETS SEKRETERARE

ÅRG. X.

HÄFT. 3 o. 4.

INNEHÅLL

Några porträtt från Nordiska museets Karl X Gustafs- utställning. Af N. SJÖBERG	sid. 106.
Släkten Arosenius. Af G. INDEBETOU	> 108.
De svenska grenarna af skottska ätterna Campbell. Af G. INDEBETOU	> 109.
Nils Reuterholm till Jacob Cronstedt 1706—1707. Med- deladt af LYDIA WAHLSTRÖM	> 129.
Den äldsta kända skrifvelse af Erik Dahlberg i riksarkivet. Meddeladt af PER SONDÉN	> 192.
Frågor och svar	> 194.
Personregister. Af O. B.	> 196.

PORTRÄTT

KARL X GUSTAF, KARL GUSTAF WRANGEL, HANS KRISTOFER
v. KÖNIGSMARK, MAGNUS STENBOCK, 2 okända, CARL CAMPBELL,
COLIN CAMPBELL.

*För bidrag, som antagas till tryckning, betalar redaktionen 40
kr. per ark.*

Ett annat karakteristiskt drag var hans lifliga intresse för Östergötlands kyrkoböcker, hvilka han genomforskat mer än någon. Men att få honom att göra någon närmare bekantskap med samma handlingar från Västergötland var omöjligt.

Det har nyligen mot Örnberg riktats en anmärkning för hans uraktlåtenhet att meddela källförteckningar i arbetena. Anmärkningen kan synas befogad, men torde Örnbergs efterlämnade samlingar kunna gifva forskaren önskade upplysningar härom. Hvar dessa samlingar komma att hamna är oss obekant, men vi hoppas i någon offentlig institution.¹ En annan anmärkning har gällt Örnbergs vana att i en not meddela hela släktutredningar. Utan tvifvel dref han denna »sport» väl långt, men vi måste dock vara tacksamma för hvad han på detta sätt publicerade.

Under åren 1885—1890 var Örnberg sekreterare i Svenska Autografsällskapet och redaktör för dess tidskrift. Från denna tid har samfundet särskild anledning att med tacksamhet erinra sig den afidne.

Af Örnbergs öfriga tryckta arbeten må nämnas Samlingar till beskrifning om Nyköping, Anteckningar om kammarkollegiet I och Seraphimerriddarelängd, samtliga utmärkande sig genom den omsorg, hvarmed de utförts.

Hvad Örnberg skördade af sitt författareskap var ej ekonomisk vinning, ej heller odeladt beröm af kritiken. Att han det oaktadt intill det sista fullföljde sitt arbete vittnar om en mindre vanlig uthållighet, som ej nog kan beundras.

Govert Indebetou

¹ Samlingarna till de 3 första årgångarna af Svensk Slägtkalender (1885—87) finnas i Kungl. Biblioteket.

Några porträtt från Nordiska museets Karl X Gustafs-utställning

På den af Nordiska Museet anordnade utställningen till frände af Roskildeminnet hade från olika håll samlats tiden tillhörande porträtt. Några nya och för vetenskapen okända förekommo visserligen icke, men det är likväl alltid nyttigt att få se målningar i annan omgifning, nedtagna från mörka slottsväggar och exponerade i museets mer skarpa dager.

Största bidraget hade Skoklostersamlingen lämnat ur en serie krigskamrater, som Karl Gustaf Wrangel lät den tyske målaren Matheus Merian d. y. utföra. Denne var väl som konstnär synnerligen ojämn — på Skokloster finnes så kvalitativt olika målningar af honom, att man, om ej signaturen funnes, skulle vägra att tro dem utförda af samme mästare. — Men genom de talrika porträtt af 30-åriga krigets män, som han uppenslat, och icke minst genom det af honom utgifna och illustrerade arbetet »Theatrum Europæum» med dess otaliga afbildningar af tidens märkliga personer och händelser, är han för vår ikonografi af den allra största betydelse.

Främst bör naturligtvis konung Karl X Gustaf själf nämnas. Många konstnärer hafva i färg gifvit oss hans drag, men hvarken i Sebastian Bourdou's blaseradt förnäme unge herre på Nationalmuseum, i Toussaint Gelton's blekfete man darsammastädes, eller i Abraham Wuchters dödsmärkte sjukling på Gripsholm, igenkänna vi den bild vi gjort oss af den kanske snillrikaste af våra krigarkonungar. Långt bättre stämma då de två Sko-porträtten öfverens med våra föreställningar om hans utseende. Så väl Joachim von Sandarts ryttarporträtt, hvilket på grund af sitt stora format ej kunnat på utställningen medtagas, som Merians helfigursporträtt, gifva oss mera sympatiska och — om man bortser från Sandarts något klumpiga barockhäst — konstnärligt goda bilder af den unge härföraren.

KARL X GUSTAF

OLJEMÅLNING AF MATHEUS MERIAN D. Y., OMKRING 1650.
SKOKLOSTER.

KARL GUSTAF WRANGEL

(1613—1676)

OLJEMÅLNING AF MATHEUS MERIAN D. Y. OMKRING 1650.
SKOKLOSTER.

HANS KRISTOFFER VON KÖNIGSMARCK
(1600—1663)

OLJEMÅLNING AF MATHEUS MERIAN D. Y. 1651. SKOKLOSTER.

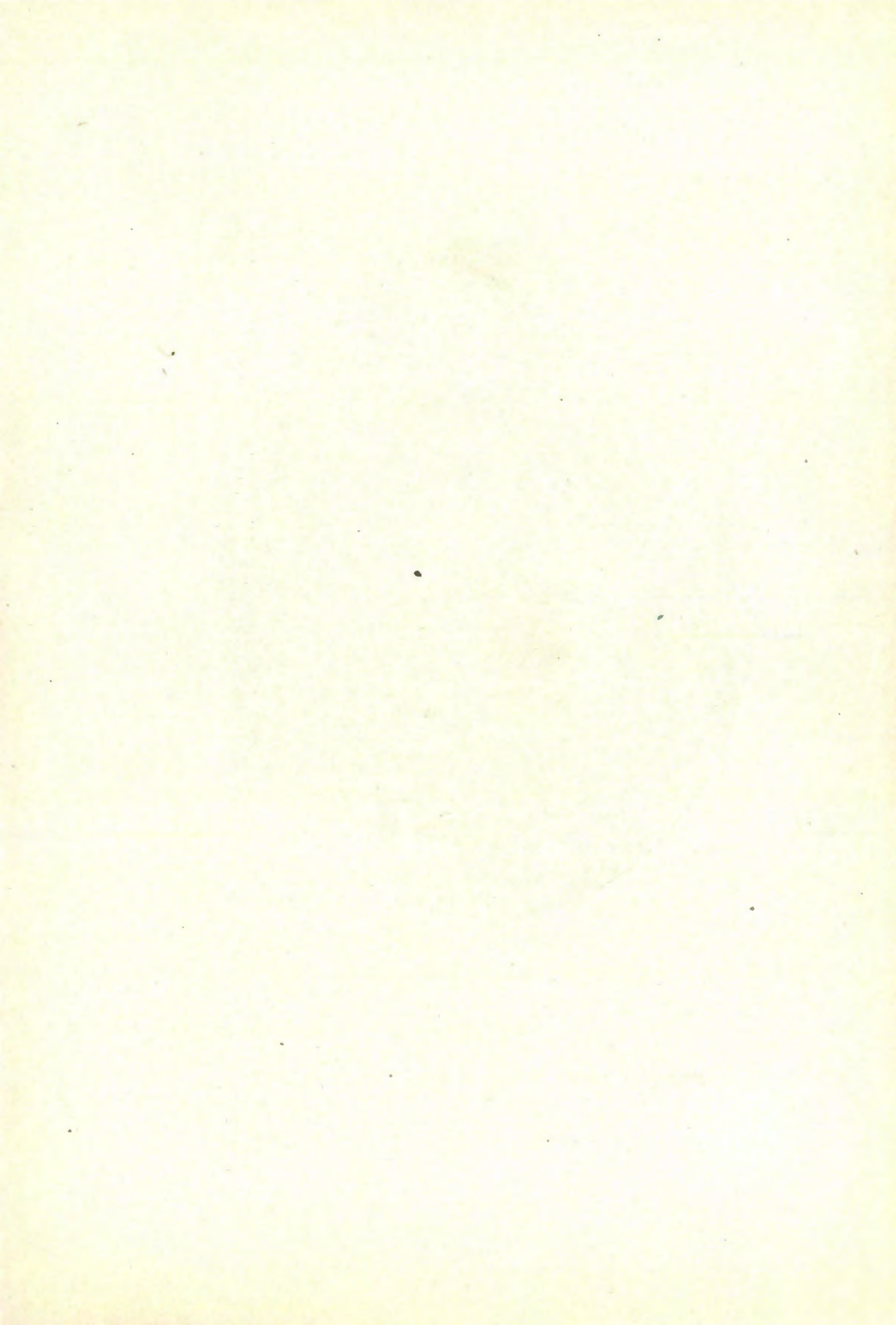

MAGNUS STENBOCK
(1664—1717)

OLJEMÅLNING AF OKÄND MÅSTARE OMKRING 1711.
UPSALA UNIVERSITET.

OKÄND UNG MAN
FRÅN 1600-TALET SISTA ÅR
OLJEMÅLNING, TILLHÖR INGENIÖR E. W. THÉEL. STOCKHOLM.

OKÄND UNG MAN
OMKRING 1660

OLJEMÅLNING AF OKÄND MÄSTARE. SKOKLOSTER.

Till Merians serie höra också Karl Gustaf Wrangels eget och Hans Kristoffer v. Königsmarks konterfej, det senare i synnerhet präktigt och bredt måladt och med utmärkt karakteristik.

Af de tre följande här reproducerade porträtten går det första fortfarande under Gustaf Otto Stenbocks namn, ehuru det påpekats,¹ att dräkten omöjliggör detta. Riksamiralen dog 1685 71 år gammal; af dräkten nödgas man skjuta porträttet en bit in på 1700-talet och den afbildades ålder kan väl knappast vara mer än omkring 50. Den öfverstrukna inskriften på baksidan: Gr. Magnus Stenbock förefaller därför trovärdigare och bekräftas för öfrigt däraf, att samma porträtt finnes på Bergshammar, och där går under detta riktiga namn. Som konstnär har nämnts Hans Hysing,² detta likväl med orätt. Magnus Stenbock bär på porträttet rådsmantel, och då han först 1711 blef kgl. råd, kan porträttet ej vara målat tidigare. Hysing lämnade redan år 1700 Sverige, och kan således omöjligen vara dess mästare. Enligt tradition skall Bergshammar porträttet vara måladt af Stenbock själf. Huru mycket tilltro man får sätta till en dylik uppgift, därom vill jag ej yttra mig, men påpekar endast, att på Frederiksborgs slott i Danmark finnes ett konterfej af honom, som också uppgifves vara själfporträtt, måladt under fångenskapen.

Ett ingenjör E. W. Théel tillhörigt porträtt uppgifves enligt tradition föreställa Erik Dahlberg. Det stammar från Siggesta, som en gång tillhört Dahlberg, och hvarifrån porträttets ägare också fått ett med Dahlbergiska vapnet prydt rikt skulpterad skåp. Det finnes således anledning antaga att den afbildade har något att göra med ätten Dahlberg. Vi se en ung man, ungefär en 25 år gammal, den höga fontenelle-peruken säger oss, att han är målad senare än 1690, uniformen med de stora knapphålen kan ej skjutas synnerligen långt in på Karl XII:s tid; således blir den ungefärliga dateringen 1700. Under sådana förhållanden kan man ju omöjligen tänka på Erik Dahlberg, som då var 75 år gammal; möjligen däremot hans son Karl Gustaf kaptän vid Dalregementet, som 1697 afled vid 24 års ålder. Konstnären är väl antagligen David v. Krafft.

Till slut några ord om det sista porträttet, som kanske väcker de flesta spörsmålen. En ung man i rustning; det sätt hvarpå han bär håret hänvisar honom till midten af 1600-talet, och hans sätt att knyta halsduken, som endast användes några få år, om-

¹ Sjöberg: Svenska porträtt. I. Samlingarna vid Uppsala universitet. s. 87.

² Hahr: David v. Krafft, s. 120.

kring 1660, daterar det. Men nu tillkommer det märkliga, att han är klädd i en rustning från midten af 1500-talet, en rustning som ännu finnes kvar och förvaras i Lifruskammaren, och som blifvit förfärdigad för Johan III:s räkning.¹ Hvem kan väl denne unge man vara, och hvarför bär han den kungliga gamla rustningen? Uppgiften, att det skulle föreställa en Bielke synes föga grundad, och ingen i ätten passar vidare väl till åldern och tiden. De enda möjliga äro Nils, men han var 1660 endast 15 år och Sten, men han var då redan 36.

N. Sjöberg

Släkten Arosenius.

I »Svenska Släktboken» band 2 sid. 146 angifver Gabriel Anrep som stamfader för släkten en *Jöns Andersson Rank* ifrån Borås, † 1721 ²³/₆ som borgare i Västerås. Detta gaf mig anledning att i Borås stads kyrkoböcker söka efterforska släkten och framgår af desamma följande.

1674 ¹¹/₂ döptes *Jöns, Anders Rank*(s son)

1676 ²³/₄ begrofs *Anders Rankz* hustru

1677 ¹/₄ vigdes *Anders Rank* och *Marta Larsdotter*.

1679 ²⁸/₂ kom *Anders Jönson Ranck* Liek från Uplandh.

1679 ²/₃ begrofs *Anders Jönson Ranck*.

Som vid denna tid finnas flera personer med namnet Anders Jönson är det svårt att afgöra, om någon är densamma som Anders Jönson Ranck. Emellertid döptes 1671 ⁸/₉ *Anders*, (son till) *Anders Jönson* fr. *Rangedaal*. Jag har visserligen ej kunnat återfinna detta namn på någon karta, men omöjligt är ej, att detta ortnamn gifvit upphof till släktnamnet *Rank*. Huru som helst den af Anrep med reservation återgifna förmodan om Rankska namnets ursprung, synes på grund af förestående ännu mindre trolig än förut.

Govert Indebetou

¹ För dessa uppgifter har jag att tacka intendent R. Cederström.

De svenska grenarna af skottska ätterna Campbell

Den betydande invandring, som alltifrån början af 1500-talet pågått från Skottland till Sverige, har helt nyligen blifvit föremål för utförlig behandling af Th. A. Fischer i »The Scots in Sweden being a contribution towards the history of the scot abroad», hvilket arbete utkom i Edinburgh 1907. Men redan förut har denna fråga beaktats. Så utgaf professor Otto Donner (Hälsingfors 1884) »A brief sketch of the Scottish families in Finland and Sweden» med anledning af Edinburghs universitets 300-årsfest. Och om de krigare, som i 30-åriga kriget med sådan framgång kämpade under Sveriges fanor, har James Grant i »Konung Gustaf Adolfs Skottska Krigare» lämnat en historisk skildring.

Vid ett studium af de namnförteckningar, som finnas i dessa arbeten, förvånas man öfver, att så få släktnamn bevarats till vår tid. Af intresse vore därför att söka utreda orsakerna till namnens försvinnande, ehuru en sådan undersökning för närvarande erbjuder stora svårigheter, då så få af dessa släkter blifvit nöjaktigt behandlade från genealogisk synpunkt. Kanske man delvis finner svaret i följande förhållanden. Många af dessa män stupade vid tidig ålder i striderna utan att hafva varit gifta, andra, som i kriget fått tillfredsställa sin äfventyrlusta återvände till hemlandet, och åter andra bildade väl familj i det nya fosterlandet, men deras ättlingar voro ej något lifskraftigt släkte, ty redan efter ett par generationer utslocknade ätten. Eller kanske utbytte de i likhet med andra invandrare sitt fäderneärfda släktnamn mot ett mera svenskt klingande son-namn. Endast ett få-

tal blefvo stamfäder för i Sverige ännu lefvande ätter, af hvilka flera vetat att försvara sin plats bland landets främsta. Men bland dessa, som framlefvat intill våra dagar, finnas äfven sådana, som i mindre bemärkta ställningar fyllt sina lifsuppgifter och däri-genom varit om ej okända så dock mycket litet bekanta t. o. m. för släktforskaren. Till dessa senare få vi räkna några grenar af ätterna Campbell, hvilkas flesta medlemmar traditionen trogen valt krigarens yrke.

Den i Skottland ännu vidt förgrenade ätten är från genealogisk synpunkt behandlad i det 1871 i Glasgow utkomna arbetet »The house of Argyll and collateral branches of the clan Campbell». Denna, en af de äldsta och förnämsta klaner i Skottland, är känd från 400-talet och upptog i 9:de århundradet namnet Campbell. Klanen bodde i Argyllshire och earlen af Argyll var chef för den. Ättens nuvarande hufvudman är hertigen af Argyll. Att med ledning af detta arbete påvisa sambandet mellan de till Sverige i början af 1600-talet inkomna krigarna och deras anförvanter i Skottland har ej lyckats, då flera grenar af ätten däri ej alls eller endast ofullständigt behandlas. Däremot är detta möjligt för de köpmän, som omkring 100 år senare bosatte sig i Stockholm och Göteborg. Möjligen kan man dock på grund af befintliga vapen draga några slutsatser om släktskapen. Enligt anförda monografi hafva nämligen alla Campbell härstammande från Colin, den förste earlen af Argyll, död 1493, fört skepp eller galärer i vapnet, hvilket vapen tillhörde baronet af Lorne. Ättlingar af den här under I anförda släkten hafva åtminstone användt 2 olika vapen. Det ena synes i öfre högra hörnet på här återgifna porträtt af major Carll Campbell. Det andra (se fig. 1) visar i skölden två skepp och därunder 3 bågare eller kanoner och på hjälmen ett lejon med svärd. Detta bör således ej motsäga utan snarare förmoda en härstamning från förste earlen af Argyll.

Den under II behandlade ätten förde en i åtta trekantter delad sköld, hvilket är Campbellska stamvapnet, och på hjälmen ett hjorthufvud (se fig. 2). Denna ätt, härstammar från den andre earlen af Argyll, ehuru Lorneska vapnet saknas.

Hvad den under III omnämnda grenen beträffar, så återgifvas vapnen sådana de fastställdes vid adlandet i Sverige (se fig. 3 och 4). Som synes en förening af Campbellska och Lorneska vapnet med hjorthufvudet, baronet af Calders vapen. Äfven denna gren räknar den andre earlen af Argyll som stamfäder.

Fig. 1. *Campbell*
 efter sigillstamp som tillhört fru Sara
 Elisabeth Strandberg, född Campbell.

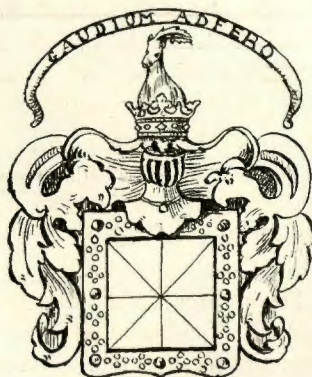

Fig. 2. *David Campbell's*
 vapen efter sigillaftryck år 1761.

Fig. 3. *Collin Campbell's*
 vapen efter Sveriges Ridderskaps och
 Adels vapenbok af C. A. Klingspor.

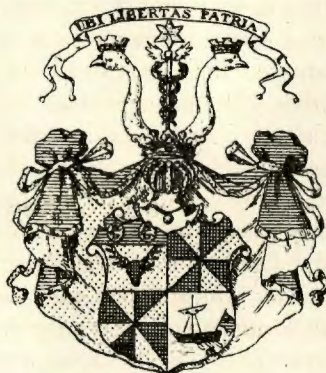
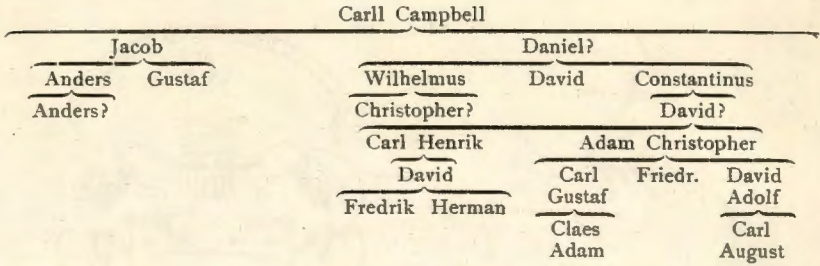

Fig. 4. *Hugh Campbell's*
 vapen efter Sveriges Ridderskaps och
 Adels vapenbok af C. A. Klingspor.

Försök till stamtafla

Traditionen, mig muntligen meddelad genom fröken Isoline Campbell, förmäler, att ätten inkom till Sverige under Karl IX:s regering (1599—1611). Att döma af uppgifter hos Fischer fanns 1609 på öfverste Cobrons regemente en *Al. Campbell* bland menige man och 1611 $\frac{1}{4}$ skrifer Sir James Spens of Wormiston till Gustaf Adolf och rekommenderar en fänrik hos kapten Wauchope, vid namn *John Campbell*, till kapten. »Han är icke endast den mest pröfvade att inöfva soldater bland alla öfverste Rutherford's officerare, utan han förstår äfven språket tillräckligt väl.» Samme *John Campbell* nämnes 1612 $\frac{10}{1}$ i ett kungligt bref såsom befälhafvare för en fänika af Västmanlands knektar och förekommer i denna egenskap t. o. m. 1615².

1614 $\frac{19}{3}$ skrifer Gustaf Adolf från Tavastehus till Jesper Andersson om kapten Duglitz och kapten Campbels soldaters förstärkning². Vid första öppet vatten skulle deras fänikor förstärkas med 100 man af Västgöta knektar under Tomas Ersts befäl. Den 17 oktober s. å. aflåter kungen en skrifvelse² till Evert Horn om Duglitz och hans soldater. Robert Duglitz säges däri hafva kommit från Sverige med en hop västgötasoldater och tågat till Narva för att beväpna desamma och sedan gå till Novgorod för fästningens försvar, enär Johan Campbels soldater varit sjuka. Dessa skulle skickas till Sverige under Cambels eller någon annans befäl. I ett bref 1615 $\frac{23}{2}$ från Väsby till fogden Hans Larsson på Läckö befallas denne utlämna penningar och spannmål till Thomas Russell, löjtnant, Anders Maschell, fältväbel, och 6 gemene soldater af Johan Cambels kompani².

I aflöningslistor i kammарarkivet nämnes 1612 bland »afgedanckte Compen» kapten *Hans Cammell*, den sista december 1613 *Hans Cammell* och *Robert Cammell* och den sista december 1615

CARL CAMPBELL,

1593—1632.

SKOKLOSTER.

utbetalar Cornelius van der Wiellen i sold till *Johan Cammell* 116 dlr.

*Thos. Campbell*³ är musketerare vid öfverste Jas. Spens' regemente 1624, *Hans Crabel*(?) finnes antecknad som »Rottmästare» på kapten David Russells kompani i Ruthwens regemente 1630, och i Jacob Ramsays regemente 1631 finna vi på kapten W. Douglas' kompani som »clerk» (skrifvare) *P. Cambel* och bland »privates» *J. Camble*. Som falckefångiare i Älfsborgs län omnämnes 1639 *Philip Campfell*.⁴

Att på något sätt söka genealogiskt sammanställa dessa personer torde vara synnerligen vanskligt. Vi öfvergå därför till

Carll Campbell,

som med största sannolikhet kan anses som stamfader för här nedan behandlade släkt. Han föddes 1593, blef kaptenlöjtnant vid Patrik Ruthwens regemente 1622, kapten vid Kronobergs regemente 1623 och major 1628⁵. Död i december »om Juhletijdh» 1632⁶.

Mellan dessa årtal ligger ett mycket växlingsrikt lif. Enligt mönsterrullor i krigsarkivet mönstrade »captein Carll Cammells» kompani i Jönköping den 23 aug. 1625, men torde strax därpå gått öfver till Elbing, där det mönstrade 1626 och låg i kvarter 1627 och den 10 oktober s. å. i Montauer Spitz. Med säkerhet kvarlåg kompaniet ännu 1629 i norra Tyskland. 1631 säges att en del af kompaniet, som i sin helhet omfattade Allbo och Sunnerbo härader, dragit ut på »thågh medh Dawidh Drummondz Regem:te» (Kalmar reg.?). I oktober 1631 mönstrades i Lenhofda »Majorens Edle Wälbördigh Carll Campbels Compagnie».

Den 4 september 1626 i fältlägret vid Dirschau benådades han under Norrköpings besluts villkor och frälsemannatjänst med tvenne hemman Alesda och Åby i Fliseryds socken, Handbörds härad och Kalmar län⁷.

Han är den »välbördig Kapiten Cammel», som var vittne vid Allbo härads ting i Lekaryd den 29 april 1626 (Hyltén-Cavallius, »Wärend och Wirdarne 1: 53). Hans änka *Elin Jacobsdotter* i Rephult inlämnade 1633 till pfalzgreffen och riksråden en böneskrift⁷, däri det heter: — — — gudh hafuer ifrån migh kallat min man, huilken Swerigis Crono vthi 24 år (således kom han i tjänst 1608 eller 1609) för en krigzman tient hafuer, then och i Rijsse feigden bleff fången, fördh til Muskowen der han vthi 3 sam-

felte år sat fången, och huar dagh pijskat och prylat, huilken pina war orsak till hans wank och wedermödha, Ja på sidstone en tilhielp till hans död, förutan annat, möcket han vnder krigz-uäsendet vthstådt hafuer. Och efter han nv nyligen war kommen till Majjors Embete, och war hoppandes han skulle dess better förmåt försoria mig och mine små barn — — — af Nåde vnna migh Nådeåhret efter min framledne man, jemuell af Nådhe och ynnest framdeles medh en liten kiörkotiende her wijd kiörkeherberget Stinbrohult, benådha, på det iagh måtte få lägenhet, at vpfödha mina små piltebarn, efter dess ståndh som thet sig bhör in till de kunna blifua bequemlige at tiene Sueriges Crona. Jemuell at iagh måtte niuta min gårdh Rephult som min S. man hafuer tient fhöre och sielff besittet frij och odrifuenn i min lifztidh och frijtt för vthlagor och all landzens tunga. — — — .»

Samtidigt med Carll Campbell fanns på Kronobergs rege-mente 1629 en fänrik *Föran Campbell*⁵, hvilken utan tvifvel var en nära anförvant till Carll.

Af förestående piltebarn känner man endast *Jacob Campbell*, som den 24 maj 1639 i Jönköping erhöi förmyndareregeringens bekräftelse på Alseda och Åby⁸. Drottning Christinas konfirmation å samma gårdar är daterad Stockholm den 20 mars 1647. »Slagen i Påhlen» före $\frac{30}{4}$ 1658, då hans änka lefde. De hade två söner *Anders* och *Gustaf*.

Anders Campbell anhöll 1658 $\frac{30}{4}$ hos konungen jämte brodern Carl (antagligen felskrifning för Gustaf), hvilka då båda voro omyndiga, om konfirmation på Alseda och Åby för sig, brodern och modern⁷. Dessa hemman bebyggdes till säteri och åtnjöto från 1663 »den frijheet som Privilegiene förmähla och tillåta». Han gjorde senare sannolikt efter 1672 ansökan för sig och sin »eendeste broder Gustaf», »som tillijka medh mig uthi bette tvenne Hemman berättigad är, så wijda Donationen förmår, bönfalandesz, att såsom wår omyndigheet, och älliast emellan Kompne Krigh, har hindrat att därå wij någon senare Confirmation är sökt worden, Eders Kongl. Maj:t därföre af dess medfödde och wanliga Höge Kongl. Nåd, behagar Högstbette Hans Sahl. Kongl. Maj:t gifne Donation då desse tvenne Hemman, med föresk:ne willkohr för oss och wåre arfwing:r allernådigst Confirmera och bekräfta». Vidare att »een Sägeqwarn — — —, som ännu inpå gårdens eenskylte ägor står», men hemfallit till kronan, måtte åter förunnas honom »under förbette Donation». Det är ej tro-

ligt, att Karl XI beviljade denna ansökan, men Anders fick dock den 5 november 1683 lifstidsdonation på Alseda 9.

I 1693 års rulla öfver Smålands kavalleri och ryttmästare Carl Stålhammars kompani, Östra härad, Lannaskede socken upptages »Leutnampt Anders Campbell, Broby» kronohemman. 1694, då han äfven hade hemmansränder från Bränderij i Ramkvilla och Harskruf i Nottebäcks socknar jämte några små hemman, anmärkes att hans ena häst var för liten — »aldeles odugelig». Äfven 1696 göres anmärkning mot hästarna, men först 1702 ¹⁹/₇ i lägret vid Szhalmiers erhåller Anders afsked och beviljades 1704 ³⁰/₇ pension. Af Fliseryds sockens kyrkoräkenskaper år 1698 inhämta vi bland kyrkans inkomster: »Nu kommer här till de 12 dlr smt som Wälb. Hr Liut: Campbel haft till läns af kyrkian. — Item 4 dlr smt som Hr Leut: Cambel gaf för de 12 dlr han hafve haft till lähns». Man får väl hoppas, att detta lån varat under flera år, ty annars blir den ränta som kyrkokassan erhöll mer än skäligen. Anders dog i Fliseryd 1708 ¹⁴/₄, »lemnande efter sig en omyndig son». Vid probsteting 1708 ¹²/₇ »bewilljades Sahl. H. Lieut. Cammel grafstelle nedan för Pastoris, med de wilkor at den grafves förr än stol der på bygges (i kyrkan)».

G. m. *Magdalena Ulf sax* (adl. ätten n:r 108), dotter af löjtnanten Pehr Ulf sax (tab. 17) och Brita Sabelsköld. 1712 ⁴/₃ var hon ännu dopvitne i Fliseryd.

Om den omyndige sonen eller möjligen varande barn i öfrigt känner man intet med säkerhet. Emellertid utnämndes 1702 ⁵/₉ tredje korporalen *Anders Campbell* till andre korporal på Östra härads kompani och Smålands kavalleri. 1707 ²⁵/₇ blir han sekundkvartermästare, men försvinner därpå ur rullorna. Otroligt är ej, att denne var en son till Anders, löjtnanten.

Gustaf Campbell, son af Jacob, hade varit fänrik vid öfverste Carl Gustaf Skyttes värfvade dragonregemente i 2 år och löjtnant i 1¹/₂ år, då han erhöll afsked 7 1681 ¹⁶/₄. »Fenrichen Gustaf Chammel» var äfven ledamot i den kommission, som 1677 ²⁵/₈ på Kalmar slott rannsokade i mål mellan öfverste G. Tungel och änkefru Margareta Biörnklou. (»Anteckningar om Röne härad» af Karl af Schmidt.) Kapten vid Kalmar regemente och död »under det Skånska Krijget» troligen 1684.

G. m. *Christina Gyllensparre*, möjligen dotter af majoren vid Smålands kavalleri Jöns Pehrsson Gyllensparre (adl. ätten n:r 146) och Helena Sjöblad. Genom de underdåniga suppliker, hvarmed hon uppvaktade höga vederbörande och hvaraf 4 ännu

finnas i behåll, har hon lämnat många upplysningar om sig själf och sin familj äfvensom om den fattigdom Karl den elftes re- duktion medförde för många familjer. Så skrifver hon i slutet af 1680-talet bland annat följande: — — — »att jag Gudh bättre har öfwer 3 fjerdedeels år ynkelig siuk varit, som Gudh tröste är hijttkommen (till Stockholm) med 5 st. små fattige faderlöse barn neder ifrån Smålandh, sedan som min Sal. kiäre man Capiteinen Gustaff Campell af Callmar Regimentet medh döden aflända; då straxt effter een swår reduction mig öfvergick så att iag intet har så mycket att jag kan luta mitt syndige hufwudh under — — — År 1690 söker hon utfä sin mans innestående lön, hvarföre hon »nu i femb a Sex åhrs Tijdh, för den orsakens skull migh här uppehållit och mäst all min ringa ägendom på migh kostat — — att Eders Kongl. Majjt Nädigst täcktes — — min Sal. mans resterande lön benåda, huarigenom så wäl jagh som mina Unga Söner, dem till Eders Kongl. Majjtz Underdånigste tjenst jagh låter opptuchta — — —». Omkring 1710 skrifver hon ytterligare¹⁰: — — — »har jagh sytett En fattigh äncka j 5 iagh snart 6 oh 20 årss tidh oh min salige man limnade migh äffter sigh mädh 6 stycken barn wilkett gudh kallade Ett j gönom döden j från migh oh minna 4 sonner äro alla länge sedan j kånungenss tjänst & tiänna wedh armen til lanss och 2 äro til siöss gudh wett åm dij ärne lefuandes häller döda oh har iag icke aff någon minna barn sãm har til datto gifwet migh En betta bröd j mitt älende oh bönfaller — — — oh fångna mitt bedröfvade hiärtta sãm så fattigh är En litten pänningh migh til littett fångnat til denna dyrra pyske fäst — — —. Af annan hand är på suppliken skrifvet: »För denna Campels stoorra fattigdom skull levereres henne Twå Carol.»

Af majoren Carl Campbell's små piltebarn hafva vi endast uppehållit oss något vid Jacob. Möjligen kan

Daniel Campbell

vara en af de andra piltebarnen. Daniel eller David var fänrik och bodde på Wijnäs¹¹ (numera Duseborg) i Gammalkils socken i Östergötland och var död före $\frac{4}{1}$ 1689. Han är nog den mons. David Campbell i »Berkenäs», som nämnes i Kisa kyrkas räkenskaper 1667. G. m. *Catharina Grubb(e)*, f. 1637^{22/11} i Kalmar, lefde 1706^{9/10} men var död 1727^{21/10}, dotter af vice landshöf- höfdingen och presidenten Christoffer Larsson Grubbe (adl. ätten

n:r 335) och Kjerstin Stjernfelt. Efter mannens död synes Catharina hafva flyttat till Björksnäs i Kisa socken. Hon lät nämligen vid Kinda härads ting ¹² 1689 ⁴/₁ uppvisa en obligation af hennes »Sahl. fader Præsidenten wälb:ne H:r Ch:r E. Grubb, dat. Calmar d. 5 Januarij (1)664 på 680 dlr contant kopparmynt, som hennes man sahl. fendrichen wälb:de Davidh Campbell till honom lähnt, emot försäkran uthj frällsse hem:t Biörkznäss j Kijsa sochn». Genom en annan skrift, dat. Stjärnemo ¹²/₁₁ 1676, hade presidenten gifvit henne gården Biörkznäss emot nyssnämnda obligationssumma »ewerdel. att behålla och oklandrat besitta», hvilket dess »k. modher wälb:ne fru Catharina (Christina?) Stiernfeldt» genom skrifvelse, dat. Fölingsö ²⁴/₆ 1684, bekräftade. Broocman uppgifver dock i »Beskrifning öfver Östergötland» II: 25, att Biörkznäss genom process tillföll generallöjtnanten friherre Carl Adam Stackelberg, hvilkens moder var kusin till Catharina Grubbe.

Daniel Campbell hade åtminstone 5 barn, af hvilka *Wilhelmus*, *Margareta Christina*, *David* och *Barbro* döptes i Gammalkil, samt *Constantinus* och *Christoffer*, hvilka 2 sistnämnda möjligen kunna vara samma person.

Äldst var nog *Wilhelmus*, döpt 1668 ⁸/₁₁. 1692 och 1693 nämnes Mons. Wilhelm Campbel som dopvittne i Kisa, men därefter saknas säkra uppgifter om honom. I Klercker-Mattonska genealogiska samlingen förekommer dock en anteckning, som låter oss förmoda, att han antingen gift sig på gamla dagar eller möjligen haft en son, *Wilhelm Camel*, korpral i Forssa, g. 1735 m. *Christina Wixner* f. 1700. Barn: *Catharina Camel* f. 1735 eller 1736, † s. å.; *Christopher Camel*, f. 1736, och *Christina Camel*, f. 1739. Förgäfves har jag sökt att finna den plats Forssa (i Östergötland?), som det här kan vara frågan om. *Margareta Christina* döptes 1671 ²⁶/₃. En dotter till henne *Stina Liskan* föddes 1700 ²⁸/₃ i Birckesnäs, men dog s. å. ¹²/₇ och begrafdes ²⁰/₇ samt »lades i en graf mitt för H:r Rosenfeltz Fruus stoft i kyrckian» ¹¹. Med anledning af detta barns födelse var Stina Campbell 1700 ¹⁸/₆ instämd till tinget ¹².

David döptes 1673 ²/₂. Bland vittnena vid detta dop märka vi »Göstaf (Kugelhielm?) fänrikens frände», fru Karin Grubbs syster, jungfru Sedonia Ulsax. Rustmästare ¹⁰ vid major Gyllenållons kompani af östgöta infanteriregemente 1697 ⁸/₁₀, furir vid lifkompaniet 1699 ¹⁰/₉, sergeant vid Kinds kompani s. å. ²⁸/₁₂₂, fänrik vid 1. fördubblade kompaniet (kapten Drakes) 1700 ³⁰/₄, löjtnant vid kapten Kugelhielms fördubblade kompani 1702 ²/₇

och vid majorens kompani 1703 ¹/₇, regementskvartermästare enligt kunglig fullmakt 1705 ²/₁, men död följande dag i Piotrkow i Polen. Vid tinget 1705 ²³/₆ låter hans moder tillkännagifva, att en bonde för 7 år sedan »emottagit af dhess afledne sohn Lieutnant David Campbell» en bistock, och 1706 ⁹/₁₀ inlämnades en förlikningsskrift emellan hans moder och hennes son korporalen Christoffer Campbell angående arvet efter David. *Barbro* döptes 1675 ²¹/₃ och begrofs 1747 ⁶/₉ i Kisa, »73 år». Bland hennes dopvittnen finna vi Gösta Kugelhielm och »en ung adelsman från Utala» (Simon Adam Möller?). G. emellan febr. 1697 och 1698 m. *Päder Hillebrand* (adl. ätten n:r 581 tab. 1), som bodde i Kisa ännu 1715. Deras dotter *Benedikta* föddes 1698 ²/₉ i Fölingsö och sonen *Bengt* 1706 ²/₂ i Björksnäs ¹³.

Constantinus Campbell synes hafva varit en person, som ofta hade med rättvisan att göra. Vid Kinda härads ting 1690 ⁴/₇ anklagades nämligen Tinus Campbell ¹², korporal till fots under öfverstelöjtnantens kompani, för att han lägrat fogdedottern *Anna Andersdotter*, men hade lofvat äktenskap, och 1693 ⁵/₁₂ hölls extra ting »öfwer wel:ne Constantin Campbell aff schottisk adell, dock född i Sverige widh pass 25 år sedan (f. 1669?), och ähr rustmästare under Öfwerste Lieutnantens Companie till footh: hwilken d. 6 Novembris nästleden emot affton hafwer medh En Räflat Byssé skutet ihjäl sin maka och fru *Elisabeth Gyllenollon* af 27 år (f. 1667?), som ähr Majorens Hr: Anders Gyllenollons (adl. ätten n:r 185 tab. 6) dotter, medh hwilken han nästleden d. 7 Majj haft Bröllop, och sedhan ifrån Bartholomæi tidh uppehåller sigh hoos Hr: Bengdt Kugelhielm på dhess gårdh Miölsefall i Kijsa sochn, hwarest skättet ähr skiedt uthi frustugun, och icke N. B. afsijdes i Campbells cammar». Campbell häktades men bevisade, att det var vådaskott och frikändes. Vådaböterna efterskänkte svärfadern till Campbells »lilla sohn».

Elisabeth Gyllenollon begrofs 1695 ¹⁸/₁ och fördes hennes lik straxt till välb. hr majorens graf uti Egby (Hagbyhöga?) kyrka ¹³.

År 1700 ¹⁹/₂ är rustmästaren ånyo åtalad för lägersmål ¹², denna gång med *Ingel Nilsson* på Frössvik, och att hafva tagit sitt syskonbarn *Maria Grubb* till äkta, »ty hennes fader och hans moder äro köttsliga syskon». Den 18 juni s. å. bevisade dock Constantinus, att han 1698 blifvit vigd med *Maria Grubb* af kyrkoherden i S:t Jakobs församling i Stockholm och s. å. ³⁰/₇ fått Kungl. Maj:ts permission ¹⁴ till äktenskapet mot 200 dlr till Vadstena krigsmanshus. Jakobs församlings vigselbok för 1698

synes ej heller jäfva detta påstående, ty bland lysningar den 4 december står nämligen: »Chiärgianten under Östgiöta Regemente till foot (och) Mad. *Maija Pährsdotter*, som har haft barn med brudgummen, wigda 16 Decemb. a Pastore». Det skulle således vara *Maria Grubbe*, f. 1671, † ogift(!) och dotter af kapten Peter Grubbe (adl. ätten nr 335 tab. 4) och Elisabeth Forbes af Lund.

Enligt generalmönsterrullan blef rustmästaren af öfverstelöjtnantens kompani Constantin Campbell furir vid majorens kompani 1697 ¹²/₁₀, men fick för sjukdoms skull afsked 1699 ¹⁰/₉.

År 1701 ¹/₂ begrafdes hr Constantini Campbells lilla dödfödda dotter och lades i grafven för hr Rosenfeltz fruus stoft ¹³.

Christopher Campbell (försävidt han ej är densamme som Constantinus) nämnes först som dopvittne i Kisa 1706 ²/₂ och kallas H:r, och samma år ⁹/₁₀ korporal vid arfsförlikningen efter brodern David.

Den nästa stamfader vi påträffat är

David Campbell,

som utan tvifvel var sonson till fänrik Daniel Campbell på Wijnäs, ehuru det ej lyckats oss att med bindande bevis styrka detta antagande. Kanske att han äfven är Constantinus' »*lilla sohn*», som 1693 ⁵/₁₂ erhöill vådaböterna? Född omkring 1690 antogs han 1709 till volontär vid Västanstångs kompani af Östgöta infanteriregemente ¹⁰ och bevistade 1710 slaget vid Hälsingborg och var senare på året kommenderad på örlogsflottan till Kjögebukt. Förare vid Kinds kompani 1711 ⁶/₆, medtöljde han regementet i norska kampanjen, men redan följande år kommenderades detta från Norge till Skåne och Stralsund, där han ¹⁸/₁₀ blef sergeant. Marschen fortsattes härifrån öfver Gadebusch till Holstein. 1713 den ²⁹/₃₀ januari erhöill han af fältmarskalken grefve Magnus Stenbock vid Oldenswordt fullmakt som sekundfänrik vid Västanstångs kompani, men tillfångatogs i Tönning. 1714 undslapp han fångenskapen och kommenderades efter hemkomsten till Stockholm på sjöexpedition till Finska viken. 1715 är regementet i Roslagen och slåss med ryssarna. 1716 går han ånyo mot Norge och erhöill s. å. ¹³/₆ i Torpum Karl XII:s konfirmation på sekundfänrikbeställningen. 1718 var han med vid Fredrikshald och följde därifrån regementet till Stockholm, där 1719 ³⁰/₉ drottning Ulrika Eleonora gör veterligt att »oss älskelig David Cambell nu begifwer sig utur Vår Krigztienst; Alltså wele Wij här med och i kraft

af detta Wårt öppna bref meddela honom David Cambell vårt nådiga afskied, jemte det loford, at han sig uti berörde Wår Krigztienst troligen och wäl förhållit, hwarföre Wij ock wid tienlig öpning lära hafva honom i nådigt minne». Någon »tienlig öpning» yppade sig ej för vår David. Väl uppbar han fänriks expektanslön 1723—1732, men i sistnämnda års undersökning säges om honom bland annat: »är wäl särdeles intet mera duglig till krigstjensten, men har icke det ringaste, hwarmed han sig uppehålla kan utan lefwer i armod och fattigdom med hustru och barn uppå ett torp.» Sannolikt bodde han då i Gammalkil, ty flera kvitton äro utfärdade därifrån, men han dog där icke. 1728 ²²/₂ i Linköping utfärdade han fullmakt för sin svåger styckjunkaren under Stockholms artillerifältstat manhaftig *Anders Lindfeldt* att utverka likvidation på innestående fänrikslön och uppgjordes densamma 1730 ⁶/₁₀, då Campbell befanns hafva att fordra 190 dlr silfvermynt ²⁵. Han lefde ännu 1732 ²⁵/₉. Gift 1718 ²/₂ i Tjällmo socken i Östergötland med fru *Christina Catharina Slorf*, måhända dotter till inspektorn på Ubbetorp i Tjällmo Hindric Slorf († 1729 ²³/₅). Af barnen föddes *Greta Charlotta* 1719 ⁶/₂ på Stora Yxhult i Tjällmo och tvillingarna *Carl Hindric* och *Adam Christopher* 1721, likaledes i samma socken ²⁶. En annan dotter var högst sannolikt *Hedvig Christina*, f. 1727, † 1801 ³/₅ i Nyköpings västra församling ²⁷ som änka efter vice rådmannen och snickareäldermannen i Nyköping *Thure Winberg*, f. 1710, † 1782 ²³/₁₂.

Davids son *Carl Hindric Campbell* föddes tvilling 1721 ²/₁ i Tjällmo socken i Östergötlands län, kvartermästare vid kongl. lifregementet, bodde från 1762 på Ullevi i Nikolai socken i Södermanlands län, hvilket hemman han ägde jämte Minninge i samma socken; † 1790 ²⁰/₄ på Ullevi ²⁷. G. 1770, i början af året, på Ullevi med *Lena Lisa Lenngren*, f. 1743 ²⁰/₄, dotter af bruksinspektoren Gideon Lenngren (f. 1710 ²⁸/₁ i Vessige i Halland ²⁸, † 1790 vid Nyköping) och Anna M. Haning (f. 1718, † 1780). Hon bodde äfven före giftermålet på Ullevi och flyttade efter mannens död med barnen David och Maria Lovisa till Minninge, hvarifrån hon och dottern 1803 flyttade till Råby ²⁷. Af barnen, som voro 6, var *David* äldst. Det andra i ordningen, *Sara Lisa*, föddes 1772 ²/₁₂ (med mad. Stina Magdalena Grubb som fadder) och dog 1844 ²⁸/₁ på Eknäs i Ytter-Selö socken i Södermanland. G. 1791 ²⁷/₁—1806 ²/₇ m. *Johan Adolf Strandberg*, f. 1757 ²⁷/₈ i Lännäs prästgård, † 1829 ⁹/₆ på Östa i Ytter-Selö socken, kapten vid Väster-

COLIN CAMPBELL,

1686—1757.

GRIPSHOLM.

bottens regemente. *En dotter* död i juli 1776, 2 år gammal. *Carolina*, f. 1775 ²³/₂, † s. å. ²²/₈. *Carl Henrik*, f. 1776 ²⁹/₃, † 1783 ¹⁰/₂. *Maria Lovisa*, f. 1781 ²³/₈, † 1847 ³/₃, blef gift med sin kusin *David Adolf Campbell* (se nedan).

Carl Henriks son *David Campbell* föddes 1770 ²⁰/₁₁ på Ullevi och inskrefs 1779 som student af Södermanlands nation¹⁹ vid Uppsala universitet, antogs till volontär vid Södermanlands regemente 1783 ²⁴/₁₁, befordrad till korpral vid kongl. lifregementet 1785 ¹⁷/₁₁ och bevistade som sådan skånska kampagnen 1788, fänrik vid major Ehrenmalms lätta infanteribataljon 1789 ¹/₁₂ och därpå genast kommenderad till Finland och där tjänstgörande till krigets slut, regementskvartermästare 1790 ¹/₄, löjtnant 1808 ¹⁴/₅ vid 4:e bataljonen vid Upplandsbrigaden af kungl. landtvärnet, kompani-chef s. d.; † 1839 ¹²/₅ i Nikolai församling i Stockholm. Kallas i bouppteckningen 1839 ⁷/₇ »Capitainen vid Uplands Kongl. Regemente». G. 1:o 1794 ¹²/₁ i Landeryds socken i Östergötland m. *Ulrica Christina Brandt*, f. 1776, † 1810 ²⁶/₂ i Klara församling i Stockholm, skilda omkring 1805, dotter af direktören Isac Olof Brandt († 1795, 60 år gammal, på Nybro i Landeryd) och Ulrica Christina Garman († 1795 ²³/₃ änka i dess 49:de år). G. 2:o m. *Sophia Catharina Lindgren*, † änka. Barn:

1. *Elisabeth Charlotta*, f. 1795 ⁵/₁₀ på Minninge. Var 1812 ⁶/₂ sällsksapsfruntimmer hos sekreteraren Ekmark på Trosta(?) gård i Södermanland. † före 1839 ⁷/₆.

1. *Carl Henrik*, f. 1797 ²⁶/₂ på Minninge. Var 1812 ⁶/₂ hemma hos fadern. † före 1839 ⁷/₆.

1. *Ulrika Wilhelmina*, f. 1799 ²/₁ på Ullevi. Var 1812 ⁶/₂ i pension hos sekreteraren Palmborgs fru i Stockholm, † 1882 ⁶/₅ i Stockholm. G. 1819 ⁸/₄ m. *Christoffer Borg*, f. 1779²⁰ i Västerås, † 1837 ¹²/₈ i Stockholm, myntmästare vid k. myntet, bergmästare.

1. *David Ulrik*, f. 1800 ²⁶/₃ på Ullevi, † s. å. ¹⁶/₈.

1. *Hedvig Eleonora*, f. 1802 ³/₆. Var 1812 ⁶/₂ hemma hos fadern. † 1890 ³⁰/₆ i Brännkyrka.

2. *Ida Aurora*, f. 1807 ²¹/₃. Bodde 1839 ⁷/₆ i Kristianstad, † där 1888 ⁶/₂.

2. *Agnès Rosalie*, f. 1810 ⁸/₃, † 1839 ²⁸/₂ i Nikolai församling i Stockholm.

2. *Isolina Cecilia*, f. 1814 ⁶/₁₁, nipperhandlerska i Stockholm, † där 1903 ¹/₁₂, sannolikt slutande ätten på kvinnosidan.

2. *Fredrik Herman*, f. 1817 ²⁸/₂. Var 1839 ⁷/₆ bokhållare å Gryts bruk i Närke, senare köpman i Linde, inköpte därpå

Klockhammar i Närkes-Kil. Nitisk kommunalman, ordförande i Kils kommunalstämma 1870—1890, genomdref han anläggandet af socknens fattiggård²¹. † 1891 ²⁶/₁₂ på Klockhammar, barnlös och troligen den siste af sin ätt på manssidan. G. 1853 m. *Julia Mathilda Charlotta Lundbäck*, f. 1827 ²⁶/₁₂, dotter af regementsveterinären Johan Lundbäck och Johanna Lovisa Segerberg²⁸.

2. *Julius Reinhold*, f. 1821 ²⁹/₉. Var 1839 ⁷/₆ sjöman och hindrad att närvara vid bouppteckningen efter fadern.

Adam Christopher Campbell (son af David) föddes tvilling 1721 ²/₁ i Tjellmo, kallas 1754 och 1755 sergeant, 1760 och 1772 fältväbel vid Södermanlands infanteriregemente; deltog i kriget i Pommern²⁰ 1760; kallas 1795 löjtnant; hade afsked och njöt från 1791 pension från arméns pensionskassa, † 1800 ²²/₄ på sin frälsegendom Ulfvingebo i Kisa, värderad till 100 rdlr specie²². G. 1754 ²⁸/₃₀ på Ulfvingebo m. *Christina Magdalena Sepelin*, f. 1732 ⁹/₇ i Kisa, † 1800 ³⁰/₄, dotter af Carl Sepelin († 1737 ¹⁵/₅ i Kisa) och Rebecka Maria Grubb. Af barnen lefde i Kisa vid bouppteckningen 1800 ²³/₅ *Carl Gustaf*, *David Adolf* och *Fredrika Charlotta* som änka. Hon blef gift 1:o 1787 ⁷/₂ i Kisa m. *Eric Förän Stålhammar* (adl. ätten nr: 496), f. 1761 ²⁷/₅, † 1790 ⁴/₂, sergeant vid Jönköpings regemente, och 2:o 1794 ⁵/₁ m. *Måns Månsson*, arrendator i Storarp. En dotter *Christina Maria* f. 1767 ²⁴/₁ på Fölingsö och † s. å. ¹¹/₄ på Ulfvingebo. I 1798 års husförhörsbok finnes äfven såsom boende på Ulfvingebo 2:dr (dräng?) *Friedr Campels*, f. 1764 i Kisa, men ej upptagen i doplängden.

Kanske den hejderidare *Campbell* i västra distriktet af Östergötlands län, som omnämnes 1818 och 1827 och afled vid 73 års ålder⁴.

Carl Gustaf Campbell, f. 1755 ¹/₈ på Ulfvingebo blef, volontär vid Södermanlands regemente 1770 ³⁰/₆, rustmästare 1772 ²⁴/₉, furir 1773 ¹²/₁₀, sergeant med indelning 1774 ²⁹/₁₁, fältväbel 1788 ¹⁹/₁₀. Åren 1777 och 1787 commenderad till Christianstad och Kongl. Lustgården Haga²². 1788 afgått till Finland, och der samma år d. 3 Aug. bewistat descenta å andra sidan Fredrichamn, samt varit commenderad wid Grenadier Bataillon under Öfverste Baronn Pfeiffs befäl som förde befälet wid affären. 1789 d. 21 Julii bewistat retraitten från Likalla och d. 8 Aug. attacken vid Werille. 1790 d. 30 April commenderad med 16 man at wid Kjeltis från Ryska sidan hittransportera 2:ne flottbryggor fienden tillhöriga, som lyckeligen blef verkstält. 1790 d. 20 Maji varit med Grenadier Division såsom Canon-betäckning under affären vid Kjeltis

Baraquer». Inflyttade till militiebostället Långvik i Östra Vingåkers socken efter krigets slut 1790 och blef fänrik 1791 $\frac{24}{4}$; deltog äfven i finska kriget 1808—1809. † 1833 $\frac{16}{10}$ på Timmermon. G. m. *Albertina Carolina Bruhn*, f. 1759, † 1840 $\frac{1}{4}$ på Timmermon i Östra Vingåker. Utan tvifvel var hon syster till löjtnanten Carl Axel Braun eller Bruhn och öfverstelöjtnanten Gustaf Fredrik Ulrik Braun, hvilkas öden skildras af Nordensvan i Värmlands regementes historia, och dotter till fältväbeln Albrecht Brun på Nygården i Viby socken i Närke ²³.

Af dessa makars barn föddes *Albertina Charlotta* 1788. Hon blef gift med sergeanten *Lars Gustaf Lundgren*, f. 1788 $\frac{29}{5}$, och hennes äldste son *Carl Wilhelm*, f. 1810 $\frac{7}{1}$ på Långvik, antog namnet *Campbell*. Denne blef fanjunkare vid Södermanlands regemente, svärdsman och underlöjtnant i armén, samt afled 1893 $\frac{23}{5}$ på Skogstorp i Stigtomta socken. Såväl barn som barnbarn till denne finnas ännu i lifvet.

De öfriga 8 barnen föddes på Långvik och voro:

Carl Gustaf, f. 1791 $\frac{13}{9}$, † ung.

Claes Adam, f. 1793 $\frac{26}{7}$, fältväbel vid Södermanlands regemente, † 1835 $\frac{2}{4}$ i Björkviks socken. G. m. *Christina Charlotta Lettander*, f. 1803 $\frac{1}{7}$, † 1855 $\frac{27}{9}$ och hade med henne döttrarna *Josefina Charlotta Albertina Amanda*, f. 1824 $\frac{9}{10}$, och *Emilia Amalia*, f. 1832 $\frac{31}{7}$ i Björkvik, liksom system. Modern och döttrarna flyttade 1835 till S:t Olai församling i Norrköping.

Ulrika Wilhelmina, f. 1795 $\frac{2}{8}$, † 1858 $\frac{15}{4}$ på Forssa i Östra Vingåker, där hon från 1844 var handelsförestånderska. G. 1817 $\frac{19}{1}$ m. garfvaren *G. M. Engelgren*, som bodde i Björkvik.

Gustaf Adolph, f. 1797 $\frac{27}{8}$, † 1799 $\frac{15}{4}$.

Sophia Margareta, f. 1799 $\frac{7}{5}$, † 1801 $\frac{29}{6}$.

Gustaf Mauritz, f. 1800 $\frac{6}{7}$, † s. å. $\frac{15}{11}$.

Hedvig Lovisa, f. 1801 $\frac{31}{10}$, † 1802 $\frac{10}{3}$. Bland faddrarna nämnas handelsmannen i Stockholm *And. Mellin* och dess fru *Hedvig Chr. Campbell*.

Margareta Lovisa, f. 1803 $\frac{24}{5}$, † 1804 $\frac{19}{2}$.

Adam Christophers andre son *David Adolph Campbell*, f. 1769 $\frac{10}{7}$ på Ulfvingebo. Han var 1800 $\frac{23}{5}$ fältväbel vid ett östgötaregemente och blef sedan underlöjtnant. † före 1837. G. m. sin kusin *Maria Lovisa Campbell*, f. 1781 $\frac{13}{8}$, † 1847 $\frac{3}{1}$ i Katarina församling i Stockholm. I bouppteckningen 1847 $\frac{12}{2}$ nämnas 5 barn, af hvilka *Carl August* var bosatt i S:t Petersburg som skraddare och dog där ogift 1890. Andre sonen *Johan Wilhelm*

var skröddare och bosatt i Stockholm. Dottern *Lovisa Albertina*, f. 1806 ⁹/₁₁, † 1886 ⁷/₁₀ i Maria församling i Stockholm. G. 1837 ²⁷/₁₂ i Stockholm m. *Knut August Almgren*, f. 1806 ¹³/₇ i Västerås, † 1884 ²⁰/₄ i Stockholm, sidenfabrikör, K. V. O. 1:sta kl., R. N. O., R. N. S:t O. O. Dottern *Augusta Wilhelmina* lefde ogift 1847 och dottern *Johanna (Nanna) Maria*, f. 1820 ²³/₆, † 1871 ²⁸/₁₂ i Stockholm.

II

Den köpmansfamilj *Campbell*, som i förra hälften af 1700-talet lefde i Stockholm kunna vi utan tvekan föra till *Campbell of Islay* och ej såsom Anrep i Svenska Adeln's Ättartaflor till huset Stonefjeld i Skottland eller huset Seapside. I »History of the Landed Gentry of Great Britain & Ireland» af Sir Bernhard Burke (tryckt 1886), där ätten *Campbell of Islay* behandlas, nämnes nämligen en »*Robert, Merchant in Stockholm*».

Den första familjen *Campbell of »Skippinche»* (namnet stafvas olika i böcker och handskrifter) härstammade från *Archibald*, den andre earlen af *Argyll* (bref af 1511). En ättling af denna ätt *Campbell, Walter*, »Capt. of Skipneis», dog 1702. Han var gift två eller tre gånger och efterlämnade en talrik familj, 4 döttrar och 6 söner upptagas hos Burke, och däribland förutnämnde *Robert*. Enligt ett å Segersjö befintligt bref från öfverste *Robert Campbell*, en son till *Robert*, skall *Walter* varit gift med en dotter till den förste earlen af Bute *James Steuart*, som på fädernet descenderade från konung *Robert II* i Skottland.

Robert Campbell torde redan 1707 hafva bosatt sig såsom handlande i Stockholm, ty bouppteckningen efter hans maka upptager gamla handelsböcker, »den första af år 1707, och den sista af år 1730 utan nytta och värde». Han ägde i Stockholm huset nr 79 vid Stora Nygatan och hade sannolikt varit delägare i Marmorbruket på Kolmården. I von Hehnel's »Den vidtberömda Residensstaden Stockholm» af år 1728 nämnes bland »Engelska Kiöpmän, som hålla Contoirer» firman *Campbell & Dopson* »wid Skepsbron, Rolandske huset». Huru länge detta kompanjonskap varade är icke känt, vi veta endast att *Campbell* som minne däraf hade *Dopson's contrefait*. Han ägde äfven en äkta porslins-servis med *Campbell's vapen* (8 trekantiga delar, af svart och guld hvarannan) eller samma vapen som här återgifves efter *Daniel Campbell's sigill* under bouppteckningen 1761. *Campbell*, som om-

sider blef kommerseråd, afled 1758 $\frac{4}{11}$ i en ålder af 77 år och 50 veckor²⁵. Begravningen²⁴ ägde rum i Maria kyrka s. å. $\frac{7}{11}$. Riddarhusgenealogiens uppgifter om födelseåret 1689 och dödsåret 1761 måste därför vara felaktiga.

Gift 1713 $\frac{19}{3}$ med *Magdalena Bedoir*, f. 1688, † 1761 $\frac{30}{3}$, dotter af perukmakaren i Stockholm Jean Bedoire d. ä. och Marique Carré. Till Svea hofrätt inkom 1761 $\frac{30}{6}$ förseglad boupp-teckning efter henne. Helt nyligen har denna genom en ättings stora tillmötesgående fått öppnas, hvarigenom flera upplysningar erhållits om dessa makar och deras barn, till antalet minst 9.

Äldst synes sonen *Robert* hafva varit. Han blef 1757 engelsk minister i Stockholm, men hade sannolikt återflyttat till England vid tiden för boupp-teckningen efter modern, ty hans fullmakt är daterad London den 12 maj 1761. Han lefde ännu 1796 $\frac{6}{4}$, då han tillskref sin systerson, öfverste Robert Montgomery²⁶.

Anna föddes 1717 eller 1718 och dog 1772 $\frac{18}{7}$, 56 år gammal, i Maria församling i Stockholm. G. 1736 $\frac{20}{5}$ i fransklutherska församlingen i Stockholm m. brukspatronen *John Montgomery* (adl. ätten n:r 1960 B), f. 1701 i Skottland, † 1764 $\frac{28}{6}$ i Stockholm och begravnen i Maria kyrka. Han kom 1720 till Stockholm till sin släktinge Robert Campbell. John Montgomerys och Anna Campbells porträtter finnas på Segersjö.

Maria, f. omkring 1720, † 1765 $\frac{31}{7}$, 44 år gammal, å Boge-sund i Östra Ryds socken. G. 1:0 med en handlande *Maul* af skotsk adel; 2:0 1751 $\frac{18}{5}$ efter lysning i Storkyrkan i Jakobs församling i Stockholm²⁵ m. riksrådet, R. & K. af K. M. O. m. m. grefve *Herman Cedercantz* (friherrliga ätten n:r 143) f. 1684 den $\frac{13}{24}$ februari, † 1754 $\frac{25}{11}$ i Stockholm, i hans 2. gifte. Öfver honom finnes ett tryckt äminnelsetal, som hölls vid begravningen i Jakobs kyrka den 29 november s. å. och hvilket lämnar flera i Ättartaflorna ej förekommande biografiska uppgifter.

Magdelaine, f. 1723, döpt $\frac{24}{12}$ i fransklutherska församlingen, † där 1724 och begravnen $\frac{16}{9}$ på Maria kyrkogård.

Elisabeth (Betty), f. 1725, döpt $\frac{9}{1}$ i fransklutherska församlingen, † 1751, begravnen $\frac{4}{7}$ i Maria församling, »28 år gammal». G. 1748 $\frac{15}{12}$ i Kungsholms församling i Stockholm²⁵ m. svenske konsulin i Smyrna, sedan handlanden i Stockholm, *Henrik Hacks-son*, † 1796 i England, några och 60 år²⁷. I detta gifte föddes 1751 dottern *Elisabeth*, † 1814 $\frac{26}{3}$ i Stockholm, hvilken 1780 vigdes i London med hofintendenten R. V. O. *Fredric Magnus Piper* (adl. ätten n:r 1899 C), f. 1746 $\frac{3}{4}$, † 1824 $\frac{22}{2}$. Konsul

Hacksson blef i ett senare gifte fader till *Nancy Hackson*, f. 1757 i London, † 1824, g. 1783 (eller sannolikare 1784 före $^{30/8}$) i London²⁷ med sekreteraren och brukspatronen *Hans Philip Cederborg*, f. 1744 $^{4/1}$ på Bohr, † där 1816 $^{2/10}$, och sannolikt äfven till *Maria Elisabeth Hackson*, † 1844 $^{1/11}$ i London, öfver 80 år gammal, och gift i England med svenske generalkonsuln i London kanslirådet R. V. O. *Claes Grill*, f. 1750 $^{2/9}$ i Göteborg † 1816 $^{2/8}$ i Chelsea i England.

(*Christina* eller) *Catharina (Chettij)* f. 1725, † 1793 $^{28/3}$, 68 år gammal, på gården Öfvide i Västergarns socken på Gottland²⁷ och begrafven i Visby domkyrka $^{4/4}$ s. å. G. 1788 m. assessoren och tullförvaltaren i Visby *Gustaf Camitz*, † omkring 1790.

Daniel, f. omkring 1726, superkargör, † 1765, 2—9 augusti, i Stockholm, 39 år gammal²⁷.

George, f. 1728, döpt $^{5/3}$ i fransk-lutherska församlingen, † ung före modern.

Matthieu, f. 1730, döpt $^{16/12}$ i samma församling, † ung före modern.

III

Något senare än i Stockholm uppträder i Göteborg en köpmansfamilj *Campbell*, som bevisade sin härkomst från Argyllska ätten och på denna grund naturaliserades som svenska adelsmän 1731 $^{14/6}$ med *Colin Campbell* och 1736 $^{13/9}$ med hans broder *Hugo Campbell*.

Colin Campbells ansökan, som behandlades i rådet den 14 juni 1731, är skrifven på franska och åtföljes af en stamtafla, som dock icke öfverensstämmer med den ätteledning, som Hugo senare inlämnade på latin⁷.

För jämförelses skull meddelas båda:

Colin Campbell	Archibaldus Campbell
Jean Campbell	Johannes Campbell
Jean Campbell	Johannes Campbell
Jean Campbell	Johannes Campbell
Colin Campbell	Hugo Campbell

Colin föddes 1686 i juni och angifves fadern hafva varit »nu des secretaires au grand sceau de Sa Majesté, et sollicitateur et agent pour la ville d'Edinburgh la capitale d'Ecosse». Om hans tidigare öden känner man endast, att han var delägare i kajsersliga ostindiska kompaniet i Ostende, hvilket 1731 måste upphöra på grund af Englands, Frankrikes och Hollands afundsjuka²⁸. Sahlgren hade där sammanträffat med honom och förmådde honom jämte andra medlemmar af kompaniet att öfverflytta till Göteborg och där ingå i det svenska ostindiska kompani, som af ständerna oktrojerades på 15 år, och blifva direktör i detsamma. Då kompaniets första fartyg hemkommit, blef han bjuden till konungens bord och fick emottaga dennes briljanterade porträtt. Blef senare kommerseråd och 1753 R. N. O. † 1757 $\frac{9}{5}$ efter långvarig sjukdom i Göteborg och begrafven s. å. $\frac{23}{5}$ i domkyrkan. År 1775 uppsattes där ett af Johan Tobias Sergel förfärdigadt grafmonument²⁹, hvilket torde hafva förstörts vid branden 1802 $\frac{20}{12}$. Serafimerlasarettet i Stockholm erhöll 1758 375 kronor på grund af testamente 1756 $\frac{20}{11}$, däri äfven omnämnes »my good old friend Robert Campbell of Stockholm», Colins hustru *Elisabeth Clarges* och brorsöner *John Neil Campbell* och *Charles Campbell*, hvilka tre sistnämnda vid dödsfallet tydligen vistades i England³⁰. Inskriften på här reproducerade porträtt från Gripsholm lyder: »Collin Campbell, Commercieråd, Riddare af Kongl. Nordstjerneorden, uti sitt 70:de år. Svenska Ostindiska Companiets Direktör sedan 1731. Född $\frac{1}{11}$ Juni 1686».

Hugh Campbell inkom sannolikt några år senare till Göteborg i anledning af den för svenska ostindiska kompaniet utfärdade oktrojen för att här idka handel. Han råkade i delo med rättvisan, då 1736 $\frac{7}{4}$ hans döda 8 dagar gamla dotter hade fått ringning kl. 12 middagen, hvilket var adelns uteslutande rättighet. Direktören Henrik König söker urskulda Campbell hos Kungl. Majestät, då C. vore »en From ömsint och uti sin stillhet lefwande Man». Sannolikt lämnade C. snart Sverige, ty inga vidare underrettelser hafva kunnat erhållas om honom.

Möjligen hörde till denna gren herr *Walther Campbell*, som 1750 $\frac{19}{8}$ är antecknad som dopvittne i Göteborgs tyska församling. Kanske densamme som Wälborne Herr *Wolther Campbell*, hvilken afled i Stockholm 1751 mellan den 22 och 29 mars³¹.

IV

I detta sammanhang kunna nämnas några personer med namnet Campbell, hvilka förekomma i Sverige under 1800-talet.

David Campbell, † 1848 ^{28/12} i Stockholm i en ålder af 60 år. Han var engelsk vice konsul i Sundsvall och efterlämnade i Stora Brittanien vistande kusiner å mödernesidan ³².

Anna Campbell ³³ »af en urgammal skotsk adlig ätt» var gift med löjtnanten vid Svea artilleriregemente *Nils Gustaf von Schoultz*, f. 1807 i nov. i Finland, † 1835 i Kanada.

Mary Campbell, f. 1821, † 1846 i dec. på Preston i Skottland, och gift med godsägaren *Alexander Seton* till Ekolsund ³⁴.

Amelia Maud Campbell, f. 1861 ^{29/11} i London och dotter till ingenjören *James Campbell* och hans hustru född *Beaufoi* ³⁵. G. 1887 ^{6/6} i Stockholm m. *Ernst Georg Hellström*, f. 1865 ^{26/5} i Alingsås, med. lic., praktiserande läkare i Stockholm, † 1902 ^{20/5}.

Johan Campheldz, † 1811 ^{9/10} i Stockholm 47 år gammal ³². Han var timmerman och efterlämnade hustru *Elisabeth Risberg*, men i öfrigt inga kända arfvingar. Namnets stafning gör det ovisst, om han med fog kan upptagas här.

1. Fredenberg, A., Västmanlands regementes historia. Manuskript i Krigsarkivet. 2. Riksregistraturet. 3. Fischer, Th. A., The Scots in Sweden. 4. Samzelius, H., Kungl. Skogs- och jägeristaten. 5. Hyltén-Cavallius, G., Kungl. Kronobergs regementes officerskår 1623—1896. 6. Mönsterrulla i Krigsarkivet. 7. Biografica i Riksarkivet. 8. Kalmar läns kopiebook för år 1643 i Kammararkivet. 9. Reduktionsjordebok i Kammararkivet. 10. Biografica i Krigsarkivet. 11. Gammalkils kyrkoböcker. 12. Kända härads domböcker och bouppteckningar. 13. Kisa kyrkoböcker. 14. Justitieregistraturet i Riksarkivet. 15. Likvidationshandlingar i Krigsarkivet. 16. Tjällmo kyrkoböcker. 17. Nyköpings västra församlings kyrkoarkiv. 18. Hagstedt, C. A. F., Martin Kjerrulfs ättlingar 1607—1907, manuskript i författarens ägo. 19. Södermanlands nations matrikel. 20. Munktell, J. F., Vesterås Stifts Herdaminne. 21. Nerikes Alleharda 1891. 22. Meritlista i Riksarkivet. 23. Karlson, K. F., Blad ur Örebro skolas historia. 24. Verser öfver enskilda personer i K. Biblioteket. 25. Meddelande af kapten Otto Bergström. 26. Meddelande af kammarherre Josias Montgomery. 27. Inrikes Tidningar. 28. Schlegel och Klingspör, Ättartaflor. 29. Göthe, Georg, Johan Tobias Sergel. 30. Göta Hofrätts arkiv. 31. Stockholm-Posten. 32. Stockholms förmyndarekammarers arkiv. 33. Wasastjerna, O., Ättartaflor. 34. Anrep, G., Ättartaflor. Enligt meddelande af hofjägästare Pat. B. Seton var hon dotter till *James Campell*, Esq. of Dunmore, och *Elisa Baillie*, samt kusin till fru *Mary Isabella Seton* född *Baillie*. 35. Bruzelius, A. J., Svensk Lärematrikel.

Govert Indebetou

Nils Reuterholm till Jakob Cronstedt 1706—1707

Nils Reuterholm, föddes på Fiholm 1676 och dog i Örebro 1756. 1697 anställdes han vid svenska ambassadörskansliet i Haag under de pågående fredsunderhandlingarna i Rijksvik, blef 1700 kommissionssekr. i Hannover och 1704 vid svenska ambassaden till Warschau. Vid den tid, då de här meddelade brefven skrefvos, var han kungl. hofsekreterare i fält, (från 1706) men blef 1707 sekreterare och 1710 kommissarie i Krigskollegium, samt 1715 krigsråd. Han adlades 1708 och blef friherre 1735. 1732 utnämndes han till landshöfding i Dalarne, 1739 till landshöfding i Närke och Värmland. Han var gift med Hedvig Sofia Leopolden och fader till riksrådet Esbjörn Christer och farfar till Gustaf Adolf Reuterholm.

Sonen ärfde Nils Reuterholms boksamling, men denna förstördes vid Svidja gårds brand, och nya biografiska detaljer utom dem som Anrep och Biogr. lex. erbjuda, ha därför icke stått mig till buds. Till hans karaktärsteckning kunna möjligen föreliggande bref till dåvarande kammarjunkaren, sedermera riksrådet Jakob Cronstedt, anses lämna något bidrag. R. skildras på gamla dagar som en duglig ämbetsman »af gamla stammen» och vetenskapligt intresserad. Brefven visa oss honom från yngre dagar, klokt spekulerande på befordran och ifrig att visa sig tjänstaktig mot gynnare och vänner, till hvilka förstnämnde väl också den åtta år äldre och redan 1693 adlade J. Cronstedt får räknas. Hurtig, godlynt och stundom på tidens manér en smula grofkornig, ser han tingen sådana de äro och lamenterar ej öfver de mången gång föga idealiska förhållandena i fältlivet. Något nytt för den politiska historien ha brefven knappast att meddela. Däremot vimla de af personhistoriska notiser och gifva intressanta inblickar i de befodrings- och giftermålsintriger, som omgäfvö Karl XII i lägret vid Altranstädt och som icke sällan kunna ledas tillbaka till Karl Pipers inflytelserika gemål, den rike Stockholms-borgmästaren Olof Hansson Törnes dotter, Kristina Törnflycht.

Brefven, af hvilka n:r 6, 8, 16, 33, 41, 44 och 45 delvis äro chiffrerade, ha godhetsfullt ställts till mitt förfogande af nuvarande ägaren till Cronstedtska fideikommisset Fullerö i Västmanland, kaptenen greve F. W. Cronstedt.

Lydia Wahlström

Guntersdorff den 30 Decemb. 1706.

Mon cher.

Jag begynner i dag att teckna mina bref, och efter nyåret är så när, will jag med detsamma önska Eder mycken lycka där till; bröllopp först och barnsöl strax därefter, eller till at bespara omkåstnaden, bägge på en gång, rätt som I och la future bäst och nyttigast finnen.

Denna gången haar jag ey synnerligit af värde at förståndiga; där till med haar jag heela helgen varit uti Leipzig, hwar ifrån jag i aftons igenkom, så at jag litet weet hwad här förefallit. Konungarne hafwa imedlertid varit 2 eller 3 gångor tillhopa, och kan man utaf all den wänligheet de här tills emoot hwarannan wijsat samt åtrå at komma tillsammans, intet annat sluta, än att wänskapen lærer blifwa beständig och upriktig. Imedlertid må jag likwäl bekiänna at den olyckelige Kong August måste mycket höra och see, det ey annars kan än gå honom till sinnes. Han seer andra herska och biuda i sitt land, där han måste sittaa såsom en Ziffra. Han hörer jämmer och klagan ifrån alla sidor, deels öfwer det Swänske krigsfolkets illa framfarande, deels ock med pålagornas infordrande. För några dagar kallades åter utskickade af Ständerne hijt ut, och tillsades dem at de skola betala contributionen för 4 månader nästkommande åhr med 19 tunnor gull. Kong August lefwer eljest nu mycket stilla, och fördrifwer intet tiden med sina wanlige plaisirs, utan sitter mäst hela dagarne inne uti huset. Konungen har ännu ingen gång spijsat hoos honom, det Saxerne tyckia åt wara. Hans moder tillika med Chur-Prinsen wäntas hijt utur Hollsteen tillbakars i nästkommande wecka: Men af drottningens återkomst höres intet.

Konungen af Polen är ey ännu bortreest; orsaken till hans dröjsmål är, som det säges, at han ey kan få så mycket manskap med sig, som han meenar behöfwa. Smigielski¹ och Brandt²

¹ Smigielski, starost af Gnesen, anhängare af August II, sedan af Stanislaus.

² Brandt, polsk general, dito.

wilja inställa sig, och war den första redan förlidne vecka uti Posen. Om han kommer hijt in i landet till konungen, weet man ännu intet wist.

Medan jag detta skrifwer, kommer een som talat med G. M. Creutz,² och säger mig at Majoren Adlerberg² är död, hwilket giör mig mycket ondt. I behöfwen lykwäl ej nämna därom för hans anhörige, mycket mindre beropa Eder på mig, såsom sagdesman: de lära ändå tid nog få kunskap därom. Han hade här mycket godt namn om sig hoos alla. Jag tänkte strax at döden hade warit skiäligh, om han tillåtit ett byte: man torde ändå hafwa welat gifwa honom een broder på kiöpet.

Farwäl, jag trodde intet det jag skulle skrifwa så mycket denna gången, men jag finner sådant nöje däruti, wäl förstäendes i anseende till Eder, at jag hafwer möda med at wända igen. Hälsa Eder wackra Fru Swägerska och önska henne ett godt nytt åhr på mina wägnar. Äro någre andre, som mig ihågkomma, så hälsa ock de. Jag är, så länge jag lefwer, med hull och hår Eder trogne vän och tjänare R.

(Till följande bref saknas början och datering, men det här rör tydligen från januari 1707.)

— — — förundra sig öfwer Hans Maj:ts stora och ädla sinne uti sliike som all anner mål. När våra först kommo in i Saxen, gafs här en person utur Leipzig an, som med stoor fryheet och ohöfligheet fört sin penna både emoot Hans Maj:t siälf och hela vårt wäsende, föreställandes om icke den samma borde med straff ihogkommas? Men Hans M:t swarade med löje, och frågan tillbaka hwad, huru, och huru mycket han hade skrifwit, samt bad man skulle låta skrifwan.

K. August haar sändt ifrån sig sin kiära Heim.³ Han haar alt framgeent wüst sig missnögd med freden och legat konungen därom i öronen. Doch är han icke den wredaste. Man wysar sig allmänt förtörnad på Imhof och Pflingsten,⁴ som blifwit därtill brukade, ändock jag ey seer at de någon skuld hafwa, utan fast mera tack förtiänt, ty ehuru uslig freden är och huru litet landet därigenom lysas, så hade likwäl utan all twifwel tusend gånger wärre tillgått, om wij skole lefwat här såsom fiender. Man haar

¹ Karl Gustaf Creutz, f. 1660, generalmajor 1706, † 1728.

² Göran Swebilius, adlad Adlerberg, 1662—1706.

³ Adolph Magnus Hoym, polsk och sachsisk statsminister, † 1723.

⁴ Anton Albrecht von Imhof, sachsiskt geheimeråd, † 1715, och Pflingsten, G. E. Geheime referendarie, båda underhandlare vid freden i Altranstädt.

i förstone kunnat giöra sig godt höpp om een upriktig förljknung emellan Konungarne, men det märkes alt mehr och meer att Kong August ey ändrat sitt förre sinne, och weet gud huru det aflöper på lycktone. Men detta oss emellan. Talet går at keysaren och Riket wilja anförtroo honom befället öfwer deras makt wid öfwer Rhenströmmen emoot Fransosen uti Prinsen af Badens ställe, med det villkor, at han skal förstärkia densamma med sitt krigsfolk.

Det går mycket långsamt med Patkuls utleverande. Man biuder på allehanda sätt till at öfwertala Hans M:t till nåde, hafwandes jämwäl som man kommit under wädret med, welat bruka hemliga medel at få honom utur wägen; K. August säger siälf det han ey kan taga uppå sitt samwete Patkulls olycka, hwartill han är wällande. Men det lærer alt intet hielpa. Han må spegla sig i sin olyckl. wän Paykulls ofärd, hwilken ingen nåd haar at förwänta, oaktat hans wetenskap at giöra gull och alle de ansökningar, som K. August, K. Stanislas, änkiedrottningen och Högheeterne å nyo därom giort. Hans Maj:t haar fast meer med missnöje förnummit at Patkuls¹ rättande haar blifwit uppskutet, och lærer idag därom komma säker befallning, som ingen lærer mera understå sig till at undfalla.

K. A. Fru moder med Chur-Prinsen är kommen, men drottningen ännu intet, så wida det eljest mig är bekant.

Det var sagt at Grefwe Horn² skulle komma ut, hwad talas nu därom, och hwad orsak spörjes wara därtill at det intet skier. Här går talet, at han skal blifwa den unga H. af Holsteens gouverneur. Jag hoppas, at när I nu fått giöra det brådaste ifrån Eder uti giftermåla balken, I lären låta mig weta hwad som förefaller.

Här haar i dessa dagar någon ändring skedt uti Cansliet, som ännu hålles heemlig. Düben³ är blefwen Secret, efter Feiffen⁴, som fått Schmedemans⁵ Secreterare tjänst, och är Hyltéén⁶ kommen utur det utlänska in uti det inlänska igen såsom Registrator efter Düben, doch blifwa de alla qvar härute, och ingen mera antagen. — Jag minnes ej om jag skrifwit at een Ryttmäst. af Lyfreg:t benämnd Lillieström⁷ haar kommit i Sal. maj. Adlerbergs ställe. — Gr. Steenbock weet intet ännu när han lærer reesa, een fodran af 10 eller 12 rdr som han haar hos konungen uppehåller honom.

¹ Troligen felskrifning för Paykull.

² Arvid Bernhard Horn.

³ Joachim v. Düben, 1671—1730.

⁴ Kasen Feif, 1661—1739.

⁵ Johan Schmedeman, 1652—1713.

⁶ Samuel Hyltéén, 1672—1738.

⁷ Jacob. Danckwardt Lillieström, 1651—1725.

Jag har tänkt at afläggia min lyckönskan hoos Eder kiära Fru med några ord, men jag haar ett paar weckor, straffe mig gud, warit så sysslosatt, at jag ey haft een ledig stund, nu går det mig ey heller annorlunda. Gör fördenskuld min ursäkt och wördsammaste hållning. Jag är, som I wäl weet, af alt hiärta Eder trognaste wän och tjänare R. — Reuterhusen jag skrifwer till, hwilke bref jag tillika med det andra innelyckte Eder med besvären, är min släkting, om I weten någon god condition i Stockholm, så hielper honom därtill för min skuld.¹

(Följande bref likaså utan datum och början, men hör påtagligen hit.)

— — — Där äro tiender i Leipzig, at Leyonhufwud² skal wara slagen af Ryssarne och hafwa mistat 2000 mann, men här äro inga bref därom, eller ifrån honom, sedan den 3 Januarij. Det går sammaledes i fult tal at freden är sluten med Ryssen, at där ju icke uppå arbetas af det Ryska hofvet, twiflar jag intet, som jämwäl Mendzikows³ ankomst till Berlin torde hafwa något sådant at betyda, men jag kan intet inbilla mig att Ryssen lärer kiöpa freden så dyrt, som han af oss skulle säljas, ifall Hans Maj:t wille een gång inlåta sig med honom uti någon handel.

Jag hörer, att där är någon intrigue på färde i Stockholm at giöra een assessor till vice præsident i giötha Hofrätt uti Falkenberg⁴ ställe, som skal wilja taga afskied, och skaffa Brandten igen till assessor på det man skal få tjänsten effter honom. Jag undrar hwem det är som med detta anslaget umgår, war så god och hör därefter jag skall en annan gång skrifwa härom mera. Jag biuder Eder härmed farwäl till nästa lördag och förblifwer altid Eder Egen

Här hoos följa ett par bref, det ena är ey willsamt at beställa, det andra kan gifwas till Öfverst.-Lieut. Trütschler.⁵

Den 2 febr. 1707.

(Detta bref, det första med chiffer, är märkt 6.)

Mon cher.

Jag har fått Edra bref n:o 2 och 3, dem jag nu vill besvara så mycket tiden tillåter. Jag tackar för efterrättelsen om Pedfaks⁶

¹ Nils Reuterhusen, kornett, sedermera postmästare och rådman i Sala, † 1761.

² Troligen Adam Ludvig Lewenhaupt.

³ Alexander Danilowitsch Menschikov, rysk furste, general, fältmarskalk, 1672—1729.

⁴ Henric Georg Falkenberg, 1637—1709.

⁵ Möjligen Hans Ernst Trütschler, † 1718 som dansk generallöjtnant i Norge.

⁶ Omöjligt att dechiffrera.

förehafvande, hvaröfver jag ej stort bekymrar mig: jag lærer fuller ändå få det mig är beskårt. Jag kan ey säja at jag står wäl eller illa hoos Piper; som gubben är öfwerhopad med sysslor utan återwändö, och eljest ey utaf det blidaste folket, så är Piper gemenl. suur och ey synnerl. god at wedfäs. De som hafva kiänt grefwen länge, säja at han nu är swårare at komma till rätta med, och högmodigare än förr: det är wist att man aldrig kan nog upvakta gubben; icke dess mindre händer wäl ofta att eens upwaktning är misshagelig, så att man föga weet huru man skal ställa sig, uti alt detta går jag oxewägar, och gör mig hvarken för mycket eller för ljetet bråttom. Många wijsa sig träffelig beställsamma och låfwa att uträtta järtecken hoos honom, där de ofta ey töras nämna deras wantar(?). Hermelin² haar nog at säja hoos honom; Düben och Cederhjelm³ något mindre, men de andre så ljetet at det ey är wärdt at omtalas, ock bör jag lijkväl skilja Feif ifrån de andre. Hylten tror han mycket illa, och kan ey lida honom, däraf jag kan förfölja een och annan händelse. Bunge³ håller han sans consequence, qui n'est non plus de ses amis, fastän Bunge är den ärligaste karl i världen. Hermelin och Cederhjelm handterar Piper med distinction i anseende till de andre efter de äro en passe et en etat de faire une fortune d'éclat. Af alla äro Hermelin och Bunge bäst till troendes. Och fast än Cederhjelm är öfwermåttan bakslug, så är han likväl een redelig vän med den han wäl menar. Med ett ord Piper och alla de andre äro efter myntet, hwarmed man y jouit une conduite passablement raisonnable kan winna deras wänskap. Jag måste jämwäl säja Eder i förtroende hwad mig i lijka måtto är anförtrodt om Törnflygt,⁴ efter det länder Eder till efterrättelse. När man uppå mitt förantående föredrog hans åstundan hoos Piper, fick man till swars, att han ey ännu mera förtiänt, och at grefwen jämwäl ey funne hoos honom den stadigheet och flijt som större framsteg hade så snart att wänta. Om detta så i sanning är eller intet, så är det lijkväl skadeligit för Eder. Dock lærer utan all twifvel grefvinnan, som äntel. will draga fram denne brodren, gifwa honom andra tankar, när hon kommer. För än jag säger något där nu huru Piper ståår hos konungen, bör jag nämna detta i gemeen att denne kan grufweligen hålla bakom skogen(?) och ey tror fullkomligen

² Olof Hermelin, 1658—17 , kansliråd, statssekreterare, † i rysk fångenskap.

³ Jonas Cederhjelm, 1673—1729.

³ Henrik Bunge, 1672—1737.

⁴ Olof Törnflycht, 1680—1737.

någon. Doch är fuller ingen som kan så leda honom hwart han will såsom grefwen, hvar till ey heller någon hafwer bättre tillfälle, än han. Mera härnäst. Venons aux nouvelles. Konungen af Pryssen haar nu erkiänt K. af Polen, såsom hans geh. Råd Printz¹ siäl i går sade mig, och har jag sedermera sett den förras bref till den seenare, hvilket är öfvermåttan höfligit och wänligit. K. Augusti gemål är äntel. kommen och hafwa fastlagstidfördrifwen sedermera begynt uti Leipzig. Hans moder uppehåller sig på sitt lyfgedinge, och kommer ey hijt; doch menar man att hans mt. lærer besöka henne, när han i nästa weckan reser på jagt med K. August, som till torsdagen är anställd 9 mihl härifrån wed Liebenwerda, och 3 mihl ifrån Lichtenburg änkiechurfurstinnans änkie-säte. Chur Prinsen war för några dagar sedan ute hoos Hans mt. och spijsade där middag. Han är öfvermåttan wacker, och rätt skickelig och förständig efter sin ålder. Hans Mt. tyckte nog om honom. Ett paar dagar tillförende war hans maj:tt till Leipzig och hälsade där på K. Augusti gemål. Då denne sist war borta war han ock till Dresden till at see huru med hans kiära Grefvinnan Kosel.² Prinsessan Ragoski håller sig ännu uppe uti Leipzig, men lærer med det första begifwa sig på en annan ort, där hon kan wara i säkerheet. Falkenberg, een major, som likwäl ey är i vår tjänst, haar frälsat henne utur dess arrest. De keyserl. giöra farligit wäsende däraf; och Prinsessan däremoot begiärer konungens beskydd. Dock är likt at Hans Mt. hvarken will henne nppenbarl. hielpa eller stielpa. Skulle de keyserl. giöra sig alt för trotsige, så kunde de wäl kan skie få till swars; at det wore intet underligit om man ey så högt sökte at wara dem i detta mål till wiljes, hvilka förutan tusende andra prof af deras ensidigheet hafwa tillåtit Herrn att leja och förskaffa sig några 100 officerare både uti Wien mitt under Keysarens ögon, och annorstädes öfweralt uti dess länder.

Adieu, mes treshumbles respects à Madame. Qu'ai je fait, pour que vous ne mandiez point comment mes premiers complimens ent esté reçus d'elle? pour m'en vanger, je tacherai de vous mettre de la jalousie dans la tete. Adieu je suis toujours entierement à vous R.

¹ Marquard Ludvig v. Printzen, 1675—1725.

² Anna Constance Cozel, 1680—1765, Augusts älskarinna.

7.

G . . . den 9 febr. 1707.

Mon cher.

Jag får nu för opassligheet och mycket giöra allenast skrifwa några ord. N. 4 bekom jag med förra posten; som det är af samma innehåll med n. 3., så haar jag redan det beswarat.

Hans M:t är ey rest uppå jagt med K. August, såsom denne därom giort sig förhoppning, och fördenskulld därtill giort een öfvermåttan stoor och kåstbar anstalt. Så misslynt, som han nu däröfwer lærer wara, så glade äro wy däråt, emedan wy ey troo honom i sådana lekar. Hans M:t har likwäl icke allenast sändt några af hofbetjänterne, och några hästar förut, som skulle hafwa brukats wid jagten, utan ock till sista dagen intet annorlunda utlåtit sig, än han ärnade sig åstad.

Som K. August och dess Ministere ey welat tillåta att freden skulle t[r]yckas här i landet, så haar man nu i deras frånwaru ifrån Leipzig tagit tiden i akt, och som Boktryckarena wilst sig därtill owillige, så haar man satt Secr. Hylteen med några dragoner hoos dem i wärkstaden, hwilke innom 24 tymer hiälpt dem att fulborda wärket. Cela s'appelle soutenir sa conduite jusqu'a la fin. Voilà encore une circonstance qui donnera un tour nouveau à nos affaires, qui sont en tout extraordinaires, on n'aura point encore vû de traitté imprimé par l'assistance des dragons.

Sopen^r är kommen, och Weingarten med honom, som warit effter middagen hoos mig, och bragt mig Edert bref. Jag hinner ey skrifwa Kröger, war fördenskulld så god och hälsa honom och bed' det han will hafwa omak för hoosgående bref, som jag på Gen. Maj. Creutz' wägnar honom rekommenderar, Farwål.

Tack för hälsningen, jag hälsar åter med skyldigste respect och förblifwer outhörl. E. Etz.

R.

8.

G . . . den 16 febr. 1707.

Mon cher.

Med onsdagsposten kom Edert bref n. 5 mig tillhanda. Jag tackar för den godheeten J welat hafwa för min Släktinge²; allrahälst såge jag om han finge något i Stockholm, fastän han skulle blifwa ifrån Academien, emedan jag föga skiöter därom, at han sig där längre uppehåller.

¹ Karl Gustaf Soop, kammарherre, 1659—1711.

² Den ofvannämnde Reuterhusen (sid. 133)

Skraggenskiölds¹ död förorsakar ingen öppning. Han hade kort tillförende updragit sin Son, som är härute, Kamererare tjänsten; och assessors stället lærer näppeligen blifwa besatt. Jag seer icke destomindre gärna att jag får underrättelse om de förändringar, som kunna förefalla, ty det kan tiäna i een eller annan mätto till efterättelse.

Om freden med Ryssen talas intet mera. Det Pryska hofwet har arbetat därpå, men man lærer å vår sida spanna bogen tämmeligen högt. Wärfningarna, som göras, lära ey hafwa något annat at betyda, än krigets fulföljande å den sidan, och Konung Stanislai bybehållande, hwilken man ey ännu kan lemna wärnlös. Fast än wänskapen med keysaren står på swaga fötter, i det denne ju längre ju mer gifwer Hans Mt orsak till missnöje, så är det likwäl otroligit at det uti ett uppenbart krig skulle komma att u[t]brista; samma beskaffenheet har det med Pfaltz, hwilket söker at förklara och ställa sig in igen.

Ibland alla, som äro i särdeles anseende hoos Kongen bör jag först nämna Renskiöld, hwilken wäl kan disputeras med Piper om nåden, och dessutom äger den förmännen för Piper at alle i gemeen, honom älska och berömma. Fördenskuld inbillar man sig jämwäl att wänskapen dem emellan ey är så förtrolig som det synes. Däremot har Piper den fördelen at han har sakerna omhänder. Renskiöld hålles eliest för een rådelig man, som gör alla, de honom kiänna och älska, godt, och är ingen, som ey talar wäl om honom, in till siälfwa Polakkarne. Lagerkrona² har warit på kneken, men som han ey aktar at göra sig alla till ovän, tiänlig till förhatlige sakers förrättande, så blir han alltid i anseende och brukas alt framgeent, dokk har han ey så mycket at säja som tillförende. Han är ett af de underligaste hufwuden, jag någonsin kiänt. Enfin il est dans l'esprit de tout le monde le contraire de Renskiöld. Gref Wrangel³ är wäl lyden och hafwer fritt språk, men han är sans consequence, som han och är barnslig i förstånd och alt annat wäsende. Han är eliest falsk. En un mot Kongens sqallerbytta. Otto Wrangel⁴ är beskedelik och älfvarsam, går ock derföre hoos Kongen. Den andre lieutenanten af Drabanterne Hård⁵ är ett nytt upgående lius, hwaröfwer jag märker redan een

¹ Lars Svensson Skragge, adlad Skraggenskiöld, kamrer vid postverket, † 1707. Sonen Claes, dito, † 1729.

² Anders Lagercrona, † 1739.

³ Karl Gustaf Wrangel, öfverste, 1667—1707.

⁴ Otto Wrangel, friherre, kapten-löjtnant vid lifdrabanterna, † 1708.

⁵ Karl Gustaf Hård, sedermera riksråd, 1674—1744.

och annan fatta ombrage. Han lærer wäl wara Eder bekant, efter han nyligen war i Stockholm. Jag hinner ey mera denna gången. Jag hoppas att detta blyr sagt innom wäggarne, och att J upbrännen mina bref, så snart J dem läsit.

Annat nytt wankar här nu intet. Jag sänder Eder fredsfördraget härjämte, såsom det har blifwit trykt af oss i Leipzig förmedelst dragonernes biträde. I dag är Prinsen af Wolffenbüttel, jag menar den älste, hytkommen, och har spysat hoos Konungen till middagen. Sedan har han ock besökt öfwerstemarskalken. Grefwinnan¹ wäntas i morgon eller öfvermorgon, emedan hon förmenas wara förleden onsdag rest i från Hamburg, som är wed lag 40 myl härifrån.

Jag måste yppa för Eder den torftigheet, som mig åter trycker, sedan jag begynt att försee mig med någon equipage, hwaraf lykwäl ännu hälften mig fattas, och weet jag intet hwar jag skal taga medel därtill, om ey någon god vän räcker mig handen. Jag har nu ingen annan än Eder at tillgå; gud skal lykwäl weta huru nödigt jag Eder beswärar: Kunden J mista 100 R. Caroliner på een lyten tid, så woré jag hulpen; jag will wäl see till at jag får penningarne härute, när J gifwen mig låf att giöra wexel på Eder. Imedlertid bören J ey illa uptaga at jag Eder så fritt tillijter. Här lærer ingen annan råd blifwa för mig at komma utur fattigdomen, än at jag måste åstad och gifta mig. Weten J något godt förslag? Farwäl, jag lefwer och dör Eder trognaste wän och tjänare R.

9.

G . . . den 23 febr. 1707.

Mon cher.

Med tisdags posten fick jag Edert bref n. 6 som war något gammalt. Samma dag ankom Grefwinnan med sitt sällskap; dagen tillförrende wore wy henne till mötes uti Halle, som är allenast 3 mihl härifrån. Här är nu een stoor upwaktning. Dem, som man mäst gier akt uppå, äro fryarena: Otto Wrangel, Gen. Maj. Meyerfelt² och öfwersten Gyllenkroken³ wysa sig hiärtinupnast, men hwem som drager af med Jungfruen, är ännu owist. Den förste har gjort sig mäste hoppet, men fast än han både har Gr. Horn⁴

¹ Kristina Törnflycht, g. m. Karl Piper.

² Johan August Meijerfelt, 1664—1749, g. 1707 med Anna Maria Törnflycht, Kristina Törnflychts syster, den här nämnda »Jungfruen».

³ Axel Gyllenkrook, 1665—1730.

⁴ Arvid Horn, gift 1705 med en annan svägerska till »Grefven», Inga Törnflycht.

hemma, som är första uphofwet till detta fryeriet, och Grefwen härute, så lærer han likwäl finna sig bedragen. Här nämnes ännu åtskillige andre fryare, såsom Lagercrona, Holmström, Hård. Jag håller den sista bland alla för farligast, ty här säges att han haft Jungfruens tycke redan i Stockholm. Enfin peu de jours nous eclaircirons de toute l'affaire. Grefwinnan har påbördat mig een hoop med skrifwery för henne, så at jag ofta får tillfälle at tala med henne allena; Jag väntar altså allenast på det brefwet J welen skicka mig, på det jag sedan så mycket friare må kunna negociera för Eder. Een rival, som jag trodde att J borden wara rädd före, är nu utur wägen, som J weten, jag menar den unge Cederhielm.

Sedan jag detta skrifwit kommer posten och förer mig n. 7 tillhanda.

Wy weta här af ingen fred med Ryssen. Han håller för lifwet på at wilja skapa een ny Kong i Polen, och talas mäst om Felth. Sziniawski.¹

Keysaren har nu ock erkiänt Kong Stanislas; I förgår spysade Hans Ministre Gr. Zinzendorff² med Hans M:t härute hoos öfwerstemarskalken och drack han Konungens skål, som drack hans Herres skål igen.

K. August wäntas i nästa weckan i från Dresden till Leipzig tillbaka. Han gör ännu swårigheter wid Patkuls utlefrerande, dock lära de intet hjälpa.

Jag hinner intet mera denna gången. Gör min ödmiuka hällsning hoos Eder lilla täcka Fru, som J. Klingsporre mig beskrefwit. A propos d'Elle. Hon hälsar Eder och bägge. Adieu je vous embrasse de tout mon coeur, et suis, sans cesse tout à vous R.

10.

G . . . den 2 mars 1707.

Jag lærer ej blifwa widlöftig denna gången, emedan jag hafwer något bråttom. Förutan mine vanlige sysslor, har jag nu ock wårt Fruentimmer esomoftast att dragas med. Friarne hålla fort med deras upwaktning och göra hwar och een sitt bästa, men jag tror att lotten ey ännu har fallit, förutan hwad Otto Wrangel angår, som lærer aldeles intet hafwa för alla kål han bränner.

Meijerfeld skal hafwa begått något lytet fel, som satt honom något utur Jungfruens credit, den han likwäl förmodl. lærer kunna

¹ Adam Nikolaus Siniawski, polsk storfältherre.

² Frans Ludvig, sedermera kejsarligt geheimeråd.

äterwinna, så framt ey Hård hafwer alfwar med sig, hwilken skal hafwa Jungfruens tycke.

Här är een Fransösk Ministre med caractere af Extraord. Envoyé en droiture uhr Frankrike ankommen. Han heter Mr. Bösenvald,¹ Brigadier och Capitaine af Konungens Swisser garde. Han är ock siälf een swissare, eljest een artig klok och stilla man effter anseendet och des maneer. Han war i förgår här till middagen, men har ey ännu haft audienc hoos Hans Maj:t. Bonac² är ey numera Minister hoos Hans Maj:t, utan hoos Konungen af Polen.

Prinsessan Ragotski³ reste i förra weckan bort till Dantzic, som man menar. I samma dagar kom den Keyserl. Gr. Zinzen-dorff och wyste H. Öfwerstemarskalken ett pass som han för henne hade fått ifrån Wien, hwarigenom Keysaren lemnade och effter-lät henne fry resa igenom dess länder till Prinsen dess Herre. Samma minister har ock i dessa dagar warit till det Polska hofwet och där betygat la recognition de l'Empereur dans les formes, jag will säja at hans herre erkiänner K. Stanislas för Konung i Polen.

Farwäl till härnäst. Jag undrar hwar posten blyr, som i dag borde komma. Je suis du meilleur coeur du monde, comme vous seuez tout à vous. R.

II.

G . . . den 9 mars 1707/8.

Den förra posten ifrån Sverige är uteblefwen, ey heller är den, som i afton wäntas, ännu kommen. Jag weet altså intet, om jag har denna gången något bref i från Eder. J behöfden intet att begiära någon ny chiffre, det stod hoos Eder att nämna den-samma. Dock följer han härjämte.⁴ Jag tackar för de tryckte små sakerne, hwarmed I welen continuära. Wy äre här otrogne, hwad freden med ryssen widkommer. Dess partier begynna nalkas åt den Slesiske gränsen, och har man därom åtskillige falske tidender i Leipzig, hwarest fruktan för hans infallande här i landet är så stor, att man packar ihoop och tänker på sin säkerheet annorstädes, lykasom wy ey skulle wilja eller kunna förswara lan-det. Hans Maj:t låter ännu uprätta några bataillouer af de fångne

¹ Besenval.

² J.L. d' Usson, markis de Bonac, 1672—1738.

³ Jfr. sid. 135.

⁴ Sannolikt den chiffer, som begagnas i bref nr 16, hvilken skiljer sig från den i de öfriga breffven.

Saxarne, under öfwersten Schombert¹ och öfwerstl:ne Fock² och Strahlborn.³

Landtgreffen af Darmstad och margrefwen af Anspach äro komne till Leipzig, och wäntas dagel. hyt ut till Hans Maj:t, för hwilken orsaks skuld de äro komna. Här är ock een utskickad⁴ i från det Pfaltzisket[!] hofwet ankommen, som lärer sökia att försona sin Herre med Hans Maj:t och rödia utur wägen det missförstånd, som dem emellan een tid warit. Det Hannowerska hofwet har gifwit därtill anledning, och arbetar med flyt däruppå.

Posten kom nu på stunden, men bragte mig intet bref i från Eder tillhanda. Jag sluter härmed effter jag har brått om och förblifwer, som J wäl weten

Eder trognaste tjänare

R.

12.

G . . . den 16 mars 1707/9.

Jag får allenast med några ord beswara Edert bref, det jag nu på stunden har bekommit. Som Grefwinnan är afklädd och jag ey får tala med henne mera i afton, så måste jag fuller töfwa med brefwets frambärande till henne till morgon eller öfwormorgon. Jag skall så taga min tid, at brefwet ey skal liggjandes[!] som jag märker at det skier, när posten kommer, och hon får många på een gång. Nog skal jag eljest göra min flyt hoos henne uti det angelägna ärendet. Men det förtryter mig at J welen besticka mig, och göra mig den orätten att hålla mig för egennyttig; Een skiälm i mitt namn, som det begiärer, eller däruppå tänkte, när jag begiärte undsättning af Eder. Uppå det beskiedet will jag ock ingen hafwa.

Angående öppningen igenom Törnflycht har jag redan skrifwit. Jag får nu höra hwad Grefwinnan säger, hwarom jag will på ett eller annat sätt underrätta mig. Blifwer där intet af för honom, så tör det så mycket lättare lyckas med det förslaget, som Eder mäst är om hiärtat.

War så god och sänd mig ett exemplar af det Warsaviska fördraget, af dem jag gaf Eder. Jag har mäst bortgifwa alla dem jag bragte med hyt ut. Af den nyl. slutne tractaten wäntar jag

¹ Jean Baptiste Schomar (Schommer) von Schomberg, † vid Fredrikshall 1716.

² Gideon Fock, 1668—1723.

³ Eberhard v. Strahlborn eller Straßborn, öfverstelöjtn, 1707.

⁴ Tychingen (not af R. själf).

ock ett exemplar, när det kommer i dagsliuset. Nytt wankar här intet. Marggrefwen af Ansfach och Landgrefwen af Darmstad äro ännu här. I dag war den förre här till måltids. I aftes gjorde Grefwinnan Bröllopp åt sin kammarpiga Annika Pemner, som fått Hof Controleurn Eek. Konungen kom effter middagen och besökte Grefwinnan och blef qwar till wygningen.

Jag så wäl som Jungfruen tacka för hällsningen, och förmåla wår skyldiga och ödmiuka tjänst tillbakars. Glöm ej bort Reuterhusen, när tillfälle gies. Farwäl, jag är oföränderl. Eder trognaste Tjänare R.

13.

G . . . den 23 mars 1707_{10/}.

Jag har sedermera bestält Edert bref till Fru Grefwinnan, hwilken låfwat at göra sitt bästa. I nästa wecka will jag därom påminna. Giftermåls wäsendet beroor ännu in statu quo. Eljest wankar intet nytt; jag sitter nu stöflad och sporråd ärnandes mig öfwer bägge helgedagarna till Leipzig. Hwarför J ock wille mig ursäcka om jag härmed tager för denna gången afskied med den wanlige försäkran at jag alt framgeent förblifwer Eder trognaste T.

R.

Fastän det är onödigt at recommendera de brefwen jag sänder, så måste jag det likwäl göra, för hoosgående bref till Malmberg, effter det är så grufl. angelägit.

14.

G . . . den 30 mars 1707_{11. 12.}

Jag skrifwer alla lördagar, J haden altså intet att wänta med den posten, som den 16 ankom, ty J måsten ofelbart hafwa fått lördagen eller fredagen tillförende.

Här glunkas wäl om något upbrått, men allenast för några regimenter, som nu wäl behöfdes i Polen emoot Ryssen, hwilken där spelar mästare. Men att wy alle samtl. röra oss ännu på ett paar månader eller åtminstone 6 weckor, det är otroligit. Det kan ock wäl hända at wy blifwe här längre ståendes, än man hade trodt och oss nyttigt wore. Det går så långsamt med fredsfordragets fullgörande, och man märker ju längre ju mera hwad K. August förer i skölden, att man ey weet huru det äntel. lærer aflöpa. Det är ock likt att fransöska stämplingar liggia med här-

under förborgade, ty Frankrike har sin stora fördeel därwed att wy blifwa här uppehållne. Imedlertid rättar jag min negociation intet därefter. Men jag beklagar at han intet effter wår önskan will lyckas. Jag tog i måndags tillfälle af Edert bref att fråga om Fru Grefwinnan hade något, som hon wille, at jag skulle swara därpå, och som hon påminte sig, hwad jag meente, så gaf hon mig lägenheet at tala vidare därom, och läfwade att wilja giöra sitt bästa hoos sin Herre; men i dag, då jag hölt på at affärda några bref åt henne, fick jag det bedröfweliga swaret, att där intet war till giörandes; hon hade wäl talat med sin herre därom och giort sitt bästa, men han hade swarat att Konungen uti sin stat hwarken plägade eller wille hafwa flera Kammarherrar, än dem, som åtnöto lönen derfore. Wy måste alt så slå pa een annan bog, och see om man intet kan komma Törnflycht en mouvement; och will jag härnäst weta at berätta Eder något därom. J minnens eljest hwad jag för detta Eder om honom tillskrifwit, det lykwäl giör oss ringa tröst och förhoppning. Enfin jag skal intet underlåta af alt det jag kan bringa på banen till att tjäna Eder med. Jag tackar Eder för det giftermåls förslaget, J gifwen mig. Flickan behagar mig wäl, men jag kan ey så hastigt resolvera mig, som det torde behöfwas, ty förutan det J skrifwen, har jag redan hört at hon har friare. Men jag måste sluta härmed, efter jag warder kallad af Grefwinnan. Adieu donc pour huit jours. Je suis jusqu'à jamais à vous.

R.

15.

G . . . den 2 april 1707/13.

Sedan mitt bref i lördags war borta, undfick jag det hoosgående till Brigad. Sparre;² det i dag kom ifrån honom, will jag i morgon siälf beställa, efter jag lärer följa grefwen och wårt fruentimmer in i staden. Brefwet till Jungfru Törnflycht har jag redan till henne öfwerlefrerat, och fastän det är fåfångt att jag berättar henne Eder ansökning, som J det af mitt föregående hafwen sedt, så will jag likwäl det intet underlåta. Jag hade wäl giort det nu strax i afton; men jag har ey fått tillfälle at tala wed henne allena, för främmandes skuld, som här warit och nu är det sängedags. För samma orsaks har jag jämväl hwarken i går eller dag kunnat

² Antagligen Erik Sparre af Sundby, brigadier i fransk tjänst, 1665—1726.

påminna grefwinnan om Törnflycht, ty förutan åtskilligt annat främmande woro Härtigen och Prinsen af Saxen Gotha här till måltids; eljest kommer grefwinnan om mårnarne näppel. i kläderne, för än hon hafwer rummet fult af upwaktare, så at man ey oftare finner henne allena, än då hon will tala med een, hwilket mig i dag och i går ey är händt. Cederhielm kom i förgår ifrån Dresden tillbakars och lærer fuller det mästa af fredsfördragets fullgörande wara klart, ty Patkul är ock ett paar dagar tillförende worden utlefwererad, hwilken nu förwaras wed Meyerfelts regimente, några mihl ifrån Dresden. Huru det blyr med Polske Kronans igengifwande weet jag intet; man menar at hon ey mera är till, utan blifwit deels K. Au maitresser deels androm till deel, det jag likwäl finner något otroligit.

Gr. Nieroth¹ har tagit afskied, och är på heemresan, där han ey ännu uppehåller sig i Leipzig. Öfwersten Hastfer² reser med honom. Öfw. Vitinghof³ will ock i dessa dagar bort, såsom ock gr. Posse.⁴ Gr. Steenbock⁵ ärnar giöra detsamma, men är ey ännu färdig i Cansliet.

Med det bekante frieriet står det ännu och hänger. Friaren är trägen men Jungfrwen kan ey yttra sig till något wist. Nu begynner man tala om gr. Wrangel, men det är ey likt att denne har något alfwar med sig, eljest skulle jag wäl troo at han stucke ut alla de andra, ty Jungfruen skal mycket se efter hög släkt, hwilket ock skal wara ett feel, som hon finner med Meyerfeld.

Jag är trött och opasslig och sluter fördenskuld härmed. Jag glömde bort jungfr. Törnflychts hällsningar till Eder och Eder lilla Fru, till hwilka jag bör läggia Jungfru Klingsporres och mina egna. Jag är af alt hiärta Eder trognaste tjänare.

War så god och lät brefwet till Malmberg strax blifwa bestält, man har mycket bedt mig därom. Jag skal giöra detsamma med Edert till H. C. Cronstedt.⁶

16.

G . . . den 16 April 1707/¹⁴. 15. 16.

Jag wäntar mig härnäst bannor utaf Eder, emedan jag ett paar postdagar intet har skrifwit, orsaken därtill är i sanning först

¹ Karl Nieroth, generallöjtnant, † 1712.

² Antagligen Jurgen Hastfer, chef för ett livländskt dragonregemente.

³ Erik Fitinghoff, öfwerste för Österbottens reg., 1661—1736.

⁴ Knut Posse, generallöjtnant, 1661—1714.

⁵ Magnus Stenbock.

⁶ Antagligen »Herr Capitaine C.», Karl Cronstedt, sedermera artillerigeneralen.

mycket arbete, som förre gången mig i hastigheet uppå kom, det jag mig intet hade väntat, och den senare een resa till Leipzig på öfverstemarskalkens wagnar, därifrån jag ey för än om natten hemkom, sedan posten war borta. Med alt det beer jag om förlåtelse, och låfwar härefter ey sättia på yttersta stunden med Edra bref, som jag bekiänner det nu skiedt wara, hwarigenom jag ock kommit att försumma mig. Jag weet wäl at J ey hafwen misstänkt mig för någon egennyttigheet, då J giort mig det bekante tillbodet, men J hafwen likwäl glömt att gode wänner emellan, så mycket som wy det äro, bör man å den ena sidan ey tänkia på, och å den andra ey nämna om slika saker. Med Prästesonen, J talen före, har det een heel annan bescaffenheet, jag tager ey allenast giärna emoot alt det han kan biuda mig, når jag förmår giöra honom någon tjänst, utan hade jämwäl stoor lust att låta hans fader lösa sin kappa dyrt utaf mig, för det han twärt emoot kyrkioordningen har tillåtit min fader at giffta sig, för arma 20 plåtars skuld, som han likwäl ey ännu af gubben har bekommit.¹

Dagen effter jag förre gången skref talte jag med J. T.² om Eder angelägenheet; hon war myckit willig att taga på sig at föredraga densamma; men i fredags kom hon och gaf mig samma swar, som jag redan har låtit Eder weta. Jag bad henne påminna om sin broder,³ det hon ock låfwade. Jag gjorde det näst tillförende siälw hoos Fru grefwinnan, som swarade mig, det hon nog tänkte effter huru hon skulle blifwa hulpen, men hon såge ännu därtill ringa liknelse. Hwad som här står i wägen, lären J af mina föregående hafwa förnummit; det jag sedermera af den yngre Törnflykt⁴ hört, gier oss ännu större upplysning. Sparfvenfelt⁵ står ey wäl hoos konungen och har warit misstänkt för intelligence med ryssarne. Men fastän han sådane misstankar merendels öfwerwunnit, behåller han likwäl ett grått öga uppå sig, och har näppl. någon vidare befordran at wänta. Jag weet altså intet hwad wy skole begynna. Man har tänkt på ministre wäsendet för Törnflykt, men hans egne tillstå att det ey är hans fait. Eljest är det säkert att där de härute warande Hofjunkarne, som tyckia sig mycket hafwa förtiänt, såge någon möjligheet wara at få Cammarherre namn, utan lönen, skulle de intet underlåta at giöra

¹ Brefskrifwarens far, Esbjörn Pedersson, gifte sig 1706 tredje gången med Barbro Elling, rådmansdotter från Västerås.

² Jungfru Törnflycht.

³ Antagligen Olof Törnflycht, jfr sid. 134.

⁴ Michael Törnflycht, 1683—1738.

⁵ Johan Gabriel Sparfvenfeldt, orientlisten, 1655—1727.

därom ansökning, och hafwa mäktiga gynnare, som skulle lägga sig ut för dem. Edert sista bref till J. T. har jag ock strax beställt, hon har bedt mig hälsa Eder bägge, och ursäktat henne, at hon brefwen icke ännu beswarat. Hon har, stackars flicka, så mycket at giöra med giftermålstankarne, at hon får ey komma ihog något annat. Friarne liggia åt, och wilja weta deras öde, och hon kan ey resolvera sig. Deras tal förökas, och föröka hennes irresolution. Lagercrona et Funk,¹ Le Lt Colonel se sont aussi mis sur le rang. Jag tror likwäl at Meyerfeld får öfverhanden. Cap. af gardet Steen Arfvedson,² een hjärtans god gosse, är med i raden, Jungfruen tycker mäst om honom, men grefwen och grefwinnan hafwa aldeles gifwit honom exclusion; ce qui a couté des larmes à la belle. Men för guds skuld nämn intet om Arfvidson för någon. Detta bör wara een stor mystere. Jag hade gärna voterat på honom ty han är min synnerlige vän. Jag tackar för bägge tractaterne. Om jag een tid skrifwit något kort och hastigt, så bören J mig det ey tilräkna, om J wisten huru litet rådrum och lägenheet, jag har at skrifwa, så skullen J wissertl. undra därpå att jag någonsin sätter pennan på papperet, ty hwar dag ifrån morgonen till aftonen har jag kammaren full af främmande Ministrer, Sollicitanter, Friare och alla dem, som något hafwa at giöra hoos konungen, grefwar och fruentimret, och dessutom een hop med allehanda små beställningar och förefall. Jag är Eder af alt hiärta förpliktad för det J så trol. och wälmeent gifwen mig wedhanden angående min faders saker och widlöftigheet med Edert sterbhuus. Jag har nog tänkt därpå, och rådde gubben, när jag war hemma, att affinna sig med Eder gubbe ju förr ju hellre. Jag skal åter giöra därom påminnelser med nästa post, ty jag weet at det är mitt och hans bästa, och bedyrar jag för gud at, jag hellre wille lida härmed een drägelig skada, än råka i någon widlöftigheet med Eder och Edre anhörige. Au reste soyez assuré que je garderai le secret, touchant l'avis que vous m'en donnez.

Gr. Steenbock har idag tagit afskied, och reest först till Carlsbad; sedan tänker han sig hemåt, han lærer ock komma till Stockholm, innan han tager possession af sitt gouuernement, emedan han där hafwer giöra i Kammar Collegium. Han har fått ut sin fodran som stiger till några och $\frac{m}{20}$ s:mt. Det säges at K. August ärnar sig hyt efter helgen. Man har een tid talat om

¹ Tomas Funck, 1672—1713.

² Sten Arvidson af ätten Natt och Dag, baron Sture, 1681—1730.

Rehnskiölds upbrätt åt Polen, med några regiementer, men ännu är han hoos oss, och weet ey siälf, åtminstone som han säger, när och om det lærer giälla bort för honom. Härt. Marlborough wäntas hyt idagarne. Jag tror at Patkul är nu bortförd åt Swerige fast än det säges, at han ännu här med Meyerfelts reg:te förwaras. Man håller det hemligt för de orsakers skuld, som man lättel. kan tänkia. Där äro stora offerter gjorde för hans pardon, och åtskillige främmande herrskap hafwa lagt sig ut för honom. A propos de lui, kunnen J ey skaffa mig D:r Hiärnes deduction, hwarutinnan han bewysar at Paykul hade kunnat giöra gull med advantage.¹ Grefwinnan har några dagar warit opasslig utaf een swulnad i den eena armen, hwarmed det likwäl nu bättras. Hon ärnar sig till badet inom 3 eller 4 veckor. Rätt som jag sitter och skrifwer detta kommer H. Marlborough till öfwerstemarskalken. Han är een artig herre och af stort anseende. Här är qwarteer bestält för honom härute i een by, och får han i morgon upwakta hans Maj:t. Han lærer här fördröja 2 eller 3 dagar.

Adieu, mon eher, mes tres humbles respects à Madame, je suis à vous autant que personne le puisse estre.

R.

17.

G . . . den 20 April 1707.

Om jag förleden vecka försummade mig, så will jag åter i denne taga min skada fullkomligen igen.

Marlborough hade fiärde dagen audience hoos Konungen; sin första compliment aflade han på Engelska, öfwerlefrandes till hans Maj:t ett bref ifrån sin drottning. Hans compliment war mycket wacker, och har jag ännu ingen sedt hafwa sådan parrhesie och så godt maner att föra sin ord som denne Herren, gref Horn likwäl ey förnärsagt, som ock äger denna gåfwan, cela soit par parenthese. Tolken war Robinson² och öfwerstemarskalken swarade på swänka det Robinson åter tålkade. Sedan talte han fransöska, hwartill öfwerstemarskalken på hans Maj:ts wägnar ändabortåt swarade, efter hans M:t ey talar fransöska. Wed bordet och middagsmåltiden blef han utaf een Hofjunkare som war Cronmark,³ upwaktad, hwilket war een synnerlig nåd och ära, som ingen af alla de regerande Herrar här warit, är wederfaren, mais si cela

¹ Manuskript på K. B., tryckt i Gjörwells Det svenska Biblioteket 10.

² John Robinson, engelskt sändebud, slutl. biskop af London 1650—1723.

³ Peter Cronmarck, 1669—1710.

bien ou mal, je vous donne à penser. Efter måltiden talte hans M:t åter en god stund med honom, sedan war han hoos öfwerstemarskalken, där han ock i går åt middag, i dag emot afftonen har han tagit afskied, och wed samma tillfälle talat med Konung Stanislas hoos hans M:t, hwilket är något märkwärdigt, emedan drottningen wäl läfwat at erkiänna samma Konung, men med wissa willkor, och som man dem å wår sida ey welat ingå, så är med dess erkiännande in till nu blifwit tillbaka. Effter Marlborough nu sedt Konungen, håller jag alla swårigheter uphäfne, dock will jag nogare fråga häreffter. Hwad eljest Marlborough wedkommer, så giör han rätt för alt det som talas om hans stora egenskaper man röner något särdeles stort i hans tal, wäsende och åthäfwer, och mins jag mig ey hafwa sedt någon caractere såsom hans. De säja att han är något lyk Marechal de Camp Sparre,¹ till ansiktet och anseendet. Ett feel har man med honom, att han är girig, där han dock har så stora inkomster, man säger att de stiga öfwer $\frac{m}{100}$ pund Ster. åhrl. förutan le tour debaton,² den han ey skall försmå och wedersaka. Den förra campagnen, skal allenast med salvagarde bref hafwa bragt honom in $\frac{m}{100}$ pistoler. Konung August är ock hytkommen; i går war Hans M:t och besökte honom, uti een trädgård i Leipzig, där han tagit sitt qvarteer och drögde nästan 2 timar hoos honom. Sedan war Marlborough där. I dag har K. August warit hoos H. M:t till middagen och haft sin öfwerstemarskalk Pflug, Röbel [?] Vitzthum, Lagnasco och Fältmarskalken Ogilvi³ med sig, denne är af medelmåttigt anseende. Man säger att K. August har wed sin hytresla lemnat ett bref hemma efter sig, hwarigenom han afdankar hela sitt råd generalitet och Hofstat, förutan Pflug och Ogilvi, hwilket likwäl synes otroligit. Sedan K. August är borta, är K. Stanislas kommen och haft Smigielski med sig; Som Marlborough med detsamma sig instält till afskied, så har han ock talat med K. Stanislaus. Jag får nu på stunden Edert bref n. 17 men hinner det ey för denna gången beswara — adieu je suis à vous.

R.

¹ Axel Sparre, 1652—1728.

² Hemliga sportler.

³ Pflug, Aug. Friedrich † 1712. Vitzthum, Friedrich, sachsisk minister 1675—1726. Lagnasco, P. R. T. sachsisk diplomat, 1659—1736. Ogilvy, Georg Benedict, i polsk-tjänst, † 1710.

De exempel, J. anføren, hindra intet, med mindre de anförda skiälen emoot Eder ansökning, icke äro de förnämste, som liggia Eder i vägen. Günterfeldt¹ skiedde nåd för hans olyckas skuld vid Clissou slaget och effter Reuterkrantz² war hans kamerat och dessutom wäl kiänd af konungen, så kunde man intet annorlunda, än låta honom det samma wederfaras. Hwad Düben wedkommer, så är bekant hwad förmänner, han i så måtto äger; jag försäkrar ännu een gång, att där bem:te skiäl woro de sanskyldiga, så hade både Adlerfelt³ och Cronmark längesedan kommit till det samma I söken, efter mig bekant är, at de stå därefter, särdeles den siste, hwilket är ock alt det han kan begiära. Jag skal höra efter om de 300 rdr:ne äro komne i rätta händer, så framt det eljest är möjligt att komma under wädret med. Ett vore förut godt att weta, om de äre blefne af Eder utgifne i wexel, eller redbare medel.

Jag har ey sedt Wingarten, sedan jag fick Edert bref, han kommer sällan hyt ut, utan uppehåller sig mäst i Leipzig jag tycker han finner här ock ringa nöje. A ce propos je vous dirai en passant, qu'il n'y a point d'endroit ou de Cour au monde, ou un volontaire soit plus froidement reçu et traité qu'ici; à peine peut il passer pour honnete homme, à moins qu'il n'ait d'argent a jetter à pleines poignées et a regaler tout le monde. Uppå brefwet till Funcken följer härhoos swar tillbaka, såsom ock åter ett bref till Malmberg, jag lærer hädanefter esomoftast giöra Eder samma omak, och will härmed een gång för alla hafwa recommenderat de brefwen, jag sänder Eder till honom. Huru den Ryske ambassadeuren, som war i Berlin,⁴ har råkat i våra händer, det lærer redan wara bekant. Een heter Rach, som warit Capitaine i Rysk tjänst, har förrådt honom, han har fått för sitt omak 400 dukater, som Amb. haft hoos sig och dessutan 1000 rdr af Konungen. Man har funnit alla hans bref och skrifter hoos honom, hwaröfwer den danske Ministren här är,⁵ förnimmandes mäst wara bekymrad. Keysaren lærer ey heller taga wäl wed

¹ Karl Gustaf Güntherfelt 1672—1738, hade förlorat händerna i slaget vid Klissow.

² Karl Reuterkrantz, 1680—1753.

³ Gustaf Adlerfelt, 1671—1709.

⁴ Patkul? Jfr sid. 4, 16, 19. De namn, som här förekomma i samband med hans fängslande, har jag ej förut sett i detta sammanhang. Jfr Livländische Bibliotek II s. 331.

⁵ Antagl. Thomas Balthasar v. Jessen 1648—1731, dansk minister hos kon. August.

sig, efter detta är skiedt på hans botten, emellan Beusen och Grünberg. Amb:n förwaras i Guben wed Göritz regimente, hwilken honom med ett party har uppsnappat. Brunell¹ har ock warit med, ty första anslaget är skiedt emellan honom och Rachen. Arfprinsen af Strelitz har warit här några dagar; een twist om förträdet är emellan honom och Prinsen af Mecklenburg Swerin upkommen, hwilken äfwen så wäl will wara ansedd för arfprins, som han, efter den regerande Härtigen hans broder, har inga barn, och dessutan Strelitziske huset är cadette af det Swerinska, imedlertid har Strelitz tagit handen wed Kongens bord, men där-moot Swerin blifwit där i från den gången. Jag lærer härnäst kunna berätta Eder något sluteligit angående J. A. M. T. giftermål, jag tror at Meijerfelt behåller segren, han har låfwat at wilja gifwa henne till åhrlig förtärning 5000 rdr, jag hade aldrig trodt honom wara så rijk, som jag det nu af åtskillige hörer. Drabante-prästen Lampa² har fått Arboga probstedöme, och lyten Måns huuslärare hans ställe. Jag sänder härjämte een medaille öfwer Konungen, om J ey hafwen densamma redan, lär denna oäkta ey wara aldeles obehagelig, sanningen till säjandes, jag har ey heller sedt här någon af silfwer. Om upbrättet talas fuller, men med owissheet i anseende till tiden, Konungen lærer nästkommande wecka resa på mönstring, hwilket är ett förebud till upbrätt, dock twiflar man aldeles att det lærer giälla, för än i slutet af Maj. Grefwinnan rättar därefter sin resa, och har låtit beställa huusrum för sig wed badet. Adieu je vous embrasse et suis comme à mon ordinaire tout à vous.

R.

19.

G . . . den 4 May 1707/19.

Jag har redan bedt om förlåtelse at jag på 14 dagar intet har skrifwit, hwarwid jag altså will låtat beroo, och komma till de andra styckerne af Edert sista bref. Jag skal höra effter de begiärte böckerne och sända Eder dem med första lägenheet tillhanda; får jag ingen annor råd till penningar at kiöpa dem, så måste jag fuller anlita Eder broder därom. Angående mitt behof, så will jag hafwa mig Edert bystånd förbehållit, när jag intet närmare wed handen har at tillgå, imedlertid kunna ock Edra affairer tillåta Eder att assistera mig utan Eder olägenheet;

¹ Nils Brunell (adl. Örnecrona), 1673—1734, legationssekr. i Berlin 1704—1719.

² Petrus Lampa 1667—1743.

så wida går min scrupulosité, om jag så kan säja, och intet vidare. Een god vän har givet mig ett litet förskätt, och hoppas ännu at få mera, men hvar och icke, så kommer jag till Eder.

Ännu har Örebro intet fått någon Landshöfding. Hummerhielm¹ af de härute warande, och Cronhielm,² efter han nu är här stå där effter. Nu få de ett till at kiämpa om, som är Skaraborgs lähn. Jag hörer at Claes Bonde³ söker detta, och skulle jag önska at han fingett, ey allenast derföre att han låfwar mig något för omaket som lefrerat hans bref till grefwen, i fall han lyckas, utan ock för Eder skuld, så framt J eljest kunde få tjänsten effter honom. Det står till at försökia och råder jag Eder på all händelse att hafwa Edra krokar ute.

Grefwen och Grefwinnan hafwa i dessa dagar warit till det Polska häfwet och giort deras Cour, emedan Drottningen af Polen och hennes Svärmoder i dessa dagar wilja begifwa sig härifrån, den ena till Stettin tillbaka och den andra till badet i Slesien. Den Churmainsiske gr. Boinebourg⁴ war samma gång där och erkiände Kong Stanislas på sin Herres wägnar. I går kom den regerande H. af Eysenach och gjorde sin upvaktning hoos Konungen. Administratorn af Hollstein wäntas jämväl dagel. Kong August har i dessa dagar låtit sättia fredmakarne, som de här kalla Imhof och Pffingsten, i arrest. Nouvelle preuve hvad han tycker om freden, och huru benägen, han är till at hålla honom. Gref Posse reste i går bort, och omsider gr. Wellingsk⁵ nu på stunden.

Det talas starkt om upbrått, dock är otroligit at det skier för än emoot slutet af denna månaden. Jag har så brått om at jag ey minnes hvad jag skrifwit. Adieu donne mes respects à Mad^e Cronstedt, je suis toujours à vous.

R.

20.

G. den 7 May 1707.

Jag skrifwer idag merendeels för innelykte brefs skuld till Reuterhusen, hwilket är nödigt at det ju förr ju heller kommer honom tillhanda, emedan jag därutinnan gier honom befallning at göra sig resefärdig hyt ut med det allra första.

¹ Alexander Hummerhielm 1643—1723.

² Gustaf Cronhielm af Flosta 1664—1737.

³ C. B. till Säfstaholm 1664—1726, sedermera landshöfding i Bleking.

⁴ Ph. Wilh. Boineburg 1656—1717.

⁵ Mauritz Vellingk 1651—1727.

General Majoren Kruse,¹ een mycket god och ärlig man, behöfwer een skrifware, ou bien si vous voulez secreterare, och har han låfwat at taga emot honom. Han har allenast at angifwa sig hoos Ryttmästaren Ellberg,² som skal taga honom an, och förän ut med sig. När han kommer till Stockholm, så war så god och lät honom få hälsa på Eder. Lät mig sedan weta hwad J tycken om honom, ty jag har intet sedt honom på 10 åhr. Som jag hörer honom beskrifwas, så hoppas jag att det är ett godt soldat ämne.

K. August är kommen till Leipsig och war hans M:t i går där hoos honom; i morgon väntas han hyt ut. Hans M:t war med det samma till det Polska hofwet och tog afskied af fruentimret, som säges skola resa i morgon. Af vårt upbrått höres ännu intet wist, effter all liknelse lærer det giälla för än emot slutet af denna månaden, ty i desse dagar afsändes ifrån regimenterne deras ammunitionsvagnar till Stettin at där afhämta sådane warur till regimenternas behof, och lära de fuller behöfwa 3 veckor till deras fram och återkomst. Wagnarne äro ey ännu afgångne, det är ock owist om de skola afgå. Wy hafwa nu 25 regimenter ståendes här i Saxen, af hwilka det störste håller 3000 man, och det minsta 1,200.

20.

Sedan jag detta skrifwit kommer posten och bringar mig Edert bref tillhanda. Det där hoosgående ärnar jag, så snart främmandet är borta, öfverlefrera. Jag fruktar för att Sp. och B.³ lära få een stark och farlig medtäflare uti Cronhielm, som härtills har sökt Örebro, hwilket efter all lyknelse lærer blifwa een soldat till deel. Men om B. lyckas, så seen I af mitt föregående, at jag redan tänkt på Eder på det sättet, som J nu skrifwen. Det värsta är at det lediga stället ey så snart lærer blifwa besatt, ty man seer at konungen låter giärna alla civile tjänster stå någon tid lediga.

Jag tror at i dag kommer Meyerfelts friery till ett lyckeligit slut, ty jag hörer att han nu är med wederbörande allena tillhopa. Men, som jag märker, så vill man hållat hemligt. Jag lærer fuller härnäst weta att berätta Eder något mern härom. Adieu Je suis toujours tout à vous.

R.

¹ Karl Gustaf Kruse af Kajbala † 1732.

² Jakob Elfsberg, vid Kruses kavalleriregemente.

³ Antagligen Sparre och Bonde.

21.

G. den 13 May 1707/*az*.

Jag skrifwer nu några ord förut efter jag ey får skrifwa i morgon af orsak at jag skal följa med Fru Grefvinnan, som i dag reser till Torgau och Lichtenberg att göra sin uppwaktning hoos K. Augusti gemål och Fru moder. Han siälf är nu i Leipsig och har sin kiära Kozel hoos sig till mångas förargelse. Jag har redan berättat Eder, at fredmakarne sittaa i arrest. Orsaken säges wara at Imhof intet kan göra räkenskap för 4 millioner af inkomsterne, och at han eliest begått ett och annat underslef med Kammarwäsendet. Som uti hans huus ey har funnits 100 ducaters värde, när det blef ransakat, så sluter man däraf, att han i denna marknaden har welat stiäla sig bort. Pffingstén skal ey kunna göra reda för några Carte blanche, som han för Konung Augusti återkomst hade af honom fått om händer. Dessutan äro de bägge Furstenbergs¹ creatur, hwilka Öfwerstemarskalken Pflug, som nu har alt at säga, kastar öfwer ända.

Administrat. af Hollsteen är hytkommen och med Hans M:t i dag på mönstring med Lyfdragonerne.

Innehållet af Edert sista bref skal jag låta wara mig angeläget, brefwet till Jungf. Törnflycht, fick hon strax, och låfwade hon at tala för skålen. Med hennes giftermål will det ey gå fort och hörer och märker jag åter at Meyerfelt ey lærer blifwa den utwalde. Här med passera så många intriguer, at det är seent af säjandes. Grefwen och Grefvinnan äro mycket illa belätne med hennes irrésolution. Hälsa Ceremoniemästaren och gör min ursäkt at jag ännu intet beswarat hans sista bref, det skal skie, så snart jag kommer heem igen i från denna resa. Mes respects aussi à Madame. Adieu, je vous embrasse et suis toujours tout à vous.

R.

22.

G. den 21 May 1707/*az*.

N. 18 måste wist wara bortkommit, ty jag finner den numbren uti min alnacka [!] under den 27 sistledne: Jag skref samma gång till Kröjer, och lærer man alltså få hoos honom underrättelse därom. Angående ansökningen, så underlåter jag intet at göra därom påminnelse, stundom siälf och stundom

¹ Guvernör i Sachsen.

igenom andra. Men när jag gör det igenom andra, så skier det indirecte och på Törnflychts wägnar. I förgår hade jag brodren åstad, som säger sig hafwa fått det svaret att man wore därpå betänkt att hielpa undan Sp., men att därwed funnes någon svårighet för de orsakers skuld, som jag Eder för detta har gifwit wed handen. Grefwinnan har blifwit här så wäl omlagad och skiött, att hon ey törs resa till badet, utan få wy altså behålla henne här hoos oss till slutet. Men när slutet kommer, weet man ännu intet, dock torde här ey blifwa någon waraktig stad för oss öfwer 14 dagar. Effter allmänna sägen skole wy bryta andra dagen pingest. Det är wist at konungen nu håller på och mönstrar regimenterna. Frieriet har äntel. kommit till riktighet, och blyr Meyerfeld med 7 sorger den utwalde: han har trugat sig till häst och är Fästemöen heel trumpen. Första gången lystes för dem i söndags och den sista skal det lysa om Söndag, bröllopet och mödomens dödellige hädanfärd lærer skie i dag een wecka till.

Jag har hört effter continuationen utaf Tenzel¹ myntebok, som I begiären, men han är ey ännu utkommen, ey heller har jag sedt några nya af det slaget i denna marknaden. Jag sänder Eder för roos skuld een afrytning du quartier du Roi.

Kan skie tör jag ock sända Eder ett godt portrait af Hans M:t, det J likwäl siälf skole få betala, effter det lærer kästa något mera än jag nu har råd till at wysa mig frykästig med. Jag rådes före at jag måste hafwa tillflyckt till Eder assistance, om så händer, så skolen J likwäl få lång dag at betala min wexell. Här är åter ett bref till Malmberg, jag är farlig brydd för den, som det kommer i frå; han säger sig ännu intet swar hafwa bekommit på de föregående. När fördenskuld J sänden honom detta tillhanda, så beder jag J velen låta påminna om swar. Mes respects à Madame. Je suis comme à mon ordinaire tout à vous R.

23.

G. den 28 May 1707/²³.

Jag kommer nu på stunden heem i frå Gen. Maj. Hummerhielm,² wåter utan och innan, och finner Edert bref för mig. At I har skrifwit mig till om det bekanta ärendet, minnes jag intet annat än at jag har låtit Eder weta, fastän intet till den tiden

¹ Wilhelm Ernst Tenzel, polyhistor, 1659—1707.

² Jfr sid. 151.

Edert bref är daterat. Det står ännu uti samma termer, och twiflar jag mycket om något i så måtto lærer blifwa resolverat, mädan wy stå här qwar; Konungen har på 14 dagar intet warit twänne gånger i Cansliet, utan altjämt borta på mönstring, hwilket ock lærer räckia till dess det giäller till uppbrätt, hvarigenom Cansly sakerna komma imedlertid at liggia. Bröllopet skall stå om torsdag, een Kammarherre som är Klingstiärna,¹ och Hofjunkarne hålla i dag uppå at biuda gästerne. Af främmande Ministrer och Fruentimmer biudes ingen, icke heller Frök. Königsmark, fastän hon låtes wara så stor wän i huset; orsaken är ey ond at påhitta. K. August reser i dag till Torgau. Igår woro bägge Konungarne åter tillhopa i Leipzig. Jag tror de lära ock i dag råkas wed Dükers regimente, som står omkring Torgau, hwilket Hans M:t lærer mönstra.

Jag finner inga nya myntböcker i Leipsig, ey heller tror jag at Echo är där mera till fångs, sedan wy äro här i landet. Dock will jag med flyt höra därefter. Hafwen J sedt een ny stat af Sverige i Regensburg på Tyska utgången? Jag will ock på all händelse sända Eder densamme, fastän han ey är den mödan wärd, mycket mindre at läsas.

Jag biuder Eder god natt, ty jag är rätt trött. Je suis toujours à vous.

den 29. Gen. Maj. Gref Wrangel har warit siuk altsedan första gången lystes för vårt brudfolk; nu på stunden kommer Konungens laquey ifrån Högquarteret och berättar at han i morgonstunden är afsomnad. Fruentimmer beklagar honom mycket. Hade detta dödsfallet skiedt för een månad sedan, så torde Otto Wrangels fryery gått så fort, som Meijerfelts, jag hinner nu ey utföra orsakerne.

24.

G . . . den 31 Maj 1707/24.

Jag skal giöra min flyt at uppå den af Eder insände böneskriften må falla ett behageligt utslag, mera för Eder skuld, emedan jag Edra orsaker wäl kan begripa, än för det som mig låfwas, hwilket jag likwäl intet förkastar. Men huru snart det står till at erhålla, kan jag intet wist säja, ty här är nu så mycket arbete, medan först Konungen på 14 dagar ey warit i Cansliet, mera än i dag, och det eljest efter all liknelse lider med oss till

¹ Kasten Klingensjärna, 1651—1713.

hädanfärd. Eder angelägenheet står ännu in statu quo. Kan skie torde här blifwa någon öppning efter Cronhielm snarare efter någon af de andra. Han söker starkt och brukar beveklige orsaker, dessutan har han tillfälle att drifwa sin ansökning själf hoos Konungen. Han täflar nu med Stralenheim² om gouvernementskapet i Zweybrücken; giälla hans löften, så får han wissert. förträdet, ändock den andre intet underlåter att öppna milda händer.

Sedan jag detta skrifwit har jag warit hoos Grefwinnan och fått tillfälle at påminna om Eder så wäl som T:s ansökning.² Hon swarade mycket gladlynt, att hon Eder ingendera hade bortglömt, men att ännu intet wore giort till saken. At resan till badet ey går för sig, har jag redan låtit Eder weta, så wäl som orsaken därtill. Brölloppet stod på den berammade dagen, som war i förgår. Gästerne woro budne af, Cammarherre neml. Klingstiärna och alla 3 Hofjunkarne. Öfwerste Otto Wrangel war marskalk. Hwad tycker Eder om detta? Hans Maj:t och K. af Polen woro med till städes, bägge öfwermåttan lustige, pour preuve de cela, så dansade Hans M:t då första gången på 7 år, med åtskillige af Fruentimret, så wäl som till slut med brudgummen efter det Swänska maneret. Detta warade in till liusan dag, då största delen af gästerne följde brudfolket heem een $\frac{1}{4}$ mihl här i från, men då woro deras M:ter intet med. Är alt så äntel. den mödomen framfaren, som man haft mera uptåg med, än med mängen princessas. Jag önskar dem lycka af alt hiärta. Han hålles för een god och ärlig man, och som gärna är sådant folk till tjänst. Men man får nu see om cet accroissemnt de fortune ey ändrar hans seder och sinne. Somlige giöra honom till Cap. Lieut. öfwer drabanterne i den framl. Gr. Wrangels ställe, med Gen. Lieut:s titre; den senare kan ej länge felas honom; men ang:de det förra så tror jag ey at Öf. Wrangel skier den orätt; ey heller finner jag någon mening wara at träda ifrån ett regimente till commandot öfwer Drabanterne. Desse beklaga mycket Gr. Wrangels frånfälle, man hade i förstone ey så goda tankar om honom, och trodde intet annat än at Drabanterne skulle aldeles gå under, men han har wyst wederspelet, både med deras löhns utskaffande, så wäl som deras förstärkiande och annat. Mais adieu, j'oublie mes autres affaires en

² Henning Stralenheim, svenskt sändebud i Wien, † 1731, 1719 gen. guvernör i Zweibrücken; jfr sid. 169.

² Olof Törnflycht (jfr bref 2 febr. 1707 sid. 134 o. 145).

josant avec vous. C'est que je n'y trouve pas également du plaisir. Je vous embrasse de tout mon cœur, et suis avec sac et quilles à vous et à Madame.

25.

G. den 15 Juny 1707/25.

Jag war mäst hela Pingest weckan borta, och med sista posten wankade så mycket annat at göra, at jag ey hinte till att skrifwa. Hwarigenom J likwäl intet förlorat, ty här har nu på een tid intet synnerligt förefallit. Den bekante saken står ännu in statu quo, ehuru högt de härute warande sollicitanterne bemöda sig at winna hwar för sig ett behageligt slut därutinnan. Jag håller för ofelbart at Stralenheim drager af med det af honom sökte gouvernementet, så at Soopen och Cronhielm nu wända alla sina tankar på Skaraborgs län; om det går effter importuniteten, så lyckas wist den seenare. Han har sökt Zweybrücken för sin Bror och brodrens ställe för sig åter. Om hans ställe torde blifwa emellan åtskillige ett nytt täflande, och fruktar jag att een heel färsk adelsman torde blifwa för Eder den farligaste: Secret. Düben och hans broder Capellmästaren¹ hålla nu på at låta adla sig, och arbetar hela det Dübenska anhanget med wän och wäns wänner samt Swågerskapet därpå at Kapellmästaren skal få ett hederligare ställe än det han hafwer; allrahälst hade man honom till Intendent i brodrens ställe, men hwartill skal han kunna avanceras, så länge Tessin léfwer och behöfwes wed hofwet? hwilket ställe han ock eftersträfwar. Au bout du comte håller jag ey orädeligit för Eder att J låten O. H.² åter snart skrifwa för Eder och att han för all ting låter weta huru många medel stå hoos honom inne för wederbörandes räkning. Imedlertid skal jag ey underlåta at lystra effter huru intriguerne löpa, göra om Eder påminnelse och gifwa Eder alt sådant wed handen. Jag twiflar ey med mindre J strax brännen upp mina bref, och ey hafwen den svagheten hwarken för Eder Fru eller någon annan att communicera hwad jag skrifwer. Je ne pretend pas seulement cela, mais aussi que vous n'avez pas la regularité de nostre commerce à personne. Tout est rapporté ici, ou les honnetes gens sont aisement soupçonnées, et où l'on fait un crime de rien.

¹ Anders Düben, 1673—1738; jfr sid. 132.

² Olof Hansson Törne, 1640—1713, borgmästare i Stockholm, adlad 1698 till Törnflycht och svärfar till Piper och A. B. Horn. Jfr bref af 17 augusti, sid. 168.

Fältmarskalken Rehnskiöld har varit på mönstring alltsedan helgen lyktades; Hans M:t har updragit honom denna beställningen och är siälf blefwen hemma, men skola alla regimenterne mönstras, innan wy komma till at marchera, så lära wy ännu blifwa här liggiandes några weckor. Dock håller man sig färdig, ehuruwäl jag näppl. tror att det giäller till uppbrätt på denna sidan om midsommaren. Det är ey olikt, att missförståndet med det Keyserliga hofwet hielper till att uppehålla oss. Huru därmed lærer aflöpa, hålles af mångom för equivoque, dock tror jag intet annat än det lærer komma till förlykning. Konungarne neml. wår herre och K. August komma esomoftast tillsammans och synes mycket goda vänner; Hans Maj:t hade i förgår een känning af feber, men som han strax lät öppna ådren och tog in till att swettas, så mådde han redan i går, som war böndagen så wäl, at han war både för och effter middagen i körkiän, och i dag har han varit i Cansliet. Wy läre åter innan några dagar hafwa bröllopp, emedan Frökens lilla Kaisa skall få Feltskiären af Drabanterne, hwarpå ännu ett gemeenare bröllopp lærer följa;

Adieu, la poste d'aujordhui est arrivée, sans m'apporter de vos lettres. Voilà les quinze jours passez que je ne m'en suis pas attendu. Mes respects à Madame et je suis comme à mon ordinaire tout à vous.

26.

G. den 22 Juny 1707/26.

Jag skrifwer efter jag har tid, fastän jag intet särdeles har att skrifwa om. Eder angelägenheet beroor ännu wed det förra, emedan det som bör komma henne till gångs, står jämwäl och hänger. Cronhielm är i dessa dagar bortrest till Töplitzer bad, jag hörer intet att han något annat uträttat än det att han skaffat sig Konungens bref på sin innestående halfwa löhn för 1706.

Stralenheim wäntar på utslag och lefwer i hoppet; Konungen har befalt honom göra sig till reds at följa med i fält, och låter han komma sin Fru och huushåll såsom ock Stiernhök² i från Wien, hwilket icke allenast synes betyda, att han intet ärnar sig mera dyt, utan ock föröka lyknelserna till en rupture med Keysaren. Imedlertid continueras med mönstringen. När den är ändad, får man fuller see, hwart det giäller. K. af Polen, har giort een resa till Stettin som hastigast, och är därifrån tillbakars kommen.

² Johan Karl Stjernhök, kommissionssekr. i Wien, † 1719.

K. August uppehåller sig alt i Leipsig, och besökia deras M:ter hwarannan esomoftast, hwilket upwäcker de allierades för detta fattade ombrage. Det krigsfolket, som han dem öfwerlåt, äro i dessa dagar åt Rheenströmmen afmarcherade, bestående uti 4500 man till foot, han behåller ännu emoot 6000 man Ryttery uti landet. Talet går att Cantzleren Beuchling,¹ som sitter på Königssteen, skal komma på fry foot igen, hwilket hålles så mycket troligare, som Fru Rechenberg, hans maitresse, har sluppit sin arrest och uppehåller sig nu i Leipsig, därest hon med all flyt skal arbeta på Cantzlerens löösgifwande.

Jag har glömt att berätta det jag så wäl i Halle som Leipsig hört efter Patkuls Echo, men förgäfwes, doch har een bokförare låfwat att skaffa mig det samma, om det eljest i neigden står till finnandes. Af myntböcker har jag på förberörde orter ey heller någon ny kunnat öfwerkomma, förutan een som för 2 åhr sedan i Berlin är utgången, och såsom J den tiden där hafwen warit, så har jag hållit onödigt att köpa densamma.

På Eder Fru Swärmoders² supplique är ey ännu någon resolution fallen.

I går hade wy åter bröllopp och wore rätt lustige in till liusa dagen, så att jag sitter heel sömnig och susande af ungerskt wyn, dans och wakande och skrifwer detta.

Fröken gifte bort sin piga Kaisa Schröder som fick drabanternas Fältskiär. Är altså ingen mera igen af de utkomne mödomarne, förutan Klingsporre, som skal hafwa sin deel afbytt hemma, ändock hon det här ingaledes will tillstå. Fru Meyerfelt synes nu wara mycket wäl nögd med sitt giftermål. Han hålles före wara een god och ärlig man, hwilket låford jag för min deel bör jämwäl gifwa honom. Dryanders³ Kiäraste ställer sig mycket bedröfwat. Somlige mena att denna omständigheeten bör räknas ibland dem, hwaraf han kan skattas lyckelig att hafwa sluppit i från detta förgängelige. Adieu, je suis comme à mon ordinaire tout à vous. Sedan jag detta skrifwit, kommer posten och bringar mig Edert bref. n. 26 tillhanda, hwarpå jag intet vidare hafwer at swara, än där J få see Reuterhusen, så beden J honom sända mig de brefwen, som han behållit hoos sig, af fruktan det han ey torde beswära Eder med ett så stort paquet på een gång.

¹ Beuchling, sachsisk premierminister.

² Margaretha Beata De Besche, 1667—1749, g. m. Jakob Grundel, † 1737.

³ Dryander, kommissionssekreterare i Paris † 1707.

G. den 28 Juny 1707.

Ansökningarne angående, så har jag ännu intet föränderligt att gifwa wed handen. Nytt är detta att K. August i förgår med dess Hofstat reste till Dresden, såsom säges, till att där bruka Suurbrunnen eller Egerwattnet; där man likwäl intet annat hade meent än att han skulle uppehålla sig i granskapet hoos Hans Maj:t så länge Hans Maj:t ey rörde sig. Huru snart detta skier är ännu obekant nog gå ännu 14 dagar desförinnan förby, ty här skal fodras någon gammal giäld in för Sept. och Octob., hwilkens utbetalande, de Cretsarne, som skyldige äro, wilja bedia sig undan, hwarutinnan de likwäl näppl. lära lyckas. Imedlertid förmärkes att våra unge herrar officerare begynna att önska sig hädan, om de frukta att 10 månaders tidsfördrif torde nu komma i dagsliuset weet jag intet: det weet jag wäl att mången får stå fadder åt sitt egen barn, om wy ännu något litet här fördröja. Pälackarne, som här äro med oss, hafwa ock här kunnat giöra lycka. De af dem som tiäna i krig kallas Valasquer. Några wackra flickor der desse liggia i quarteer, hafwa meent att de hette Wallacher, och det af orsak att de ey wore wrenske, fördenskund hafwa de låtit smekia sig af dem, men finna sig af deras swällande magar numera grufwel. bedragne. Encore une histoire Een dragon utur Riga bördig, som länge har tiänt under de Keyserlige och sedan under Saxarne; ligger nu i barnsäng uti Halle. Det bedröfweligaste är för honom, att som barnet strax är blifwit dödt, så håller man honom misstänkt, att han har hulptit det utur världen.

Jag har sändt Eder ett par bref till Kamer. Malmberg i Stockholm, som därpå intet swar är ännu kommit hyt ut tillbaka, ty är ägaren bekymrad om de äro framkomne. Rätt nu får jag Eder skrifwelse n. 27. Adieu.

G . . den 9 Juli 1707.

Jag har nu på 3 postdagar intet bref haft i från Eder, hwaraf jag sluter att J åter lären wara på landet. Jag hinte ey heller skrifwa i lördags som är min wanlige postdag till Eder. Af upbrättet höres intet mera än förr. Med Keysaren lærer det förmodligen intet komma till rapture, emedan Sobor² är utlefwererad

² Czobor, kammarherre i Wien, som förolämpat Karl XII.

och skal föres nu till Stettin och Hans Maj:t har tillåtit den Keyserl. Ministren Gr. Wratislau,¹ som varit i Dresden altsedan K. August här i från dijtreste, att få komma hijt. Dessutan har Hans M:t bewiljat att stridigheterne emellan oss och Keysaren skola i wänligheet sijltas under Englands bemedlande. Mais voila des nouvelles du Cabinet, dont on fait encore ici mistere, et que par consequent vous ne devez pas publier le premier à Stockholm. Enfin elles me rejouissent fort comme regardant l'interet commun, et m'affligent par rapport à moi même, car il auroit toujours mieux valu pour nous de faire la guerre en Allemagne qu'en Moscovie. Den Engelske Generalen Peterborough som har gjort sig berömd i Spanien emoot Fransosen, har i gård och i dag här varit, han är een artig och hurtig man de la meilleure humeur et conversation du monde. Han kommer i från Italien öfwer Wien och ärnar sig heemåt. Fruerne Hermelin och Cederhielm äro i dessa dagar bortreste orsaken hwarföre de hafft brådare än Grefwinnan, är att de förr hade kommit hijt ut än hon, och par consequent förr huggit lass på, som de nu måste skynda sig hem med, att de ey slå kull ugnen på vägen. Man väntar Gr. Rehnskiöld stundel. heem i från mönstringen. Giedda² har fått Commissions secretariatet i Dryanders ställe.

Af Eder ansökning som jag först hade bort nämna höres ännu intet.

Om häradshöfdinge tjänsten efter Stierncrona³ äro flere competitorer än dagarne i månaden. StadsContoiret har fått een ny alfvarsam epistel att det skal betala de hemma warande betiänterne deras fulla löhn, det må taga penningar hwar det will. Adieu mon cher je vous embrasse tendrement et suis tout à vous.

29.

G. den 20 July 1707/27.

Jag fick intet skrifwa med förra posten efter jag då war åt Leipsig; ey heller lärer jag blifwa widlöftig denna gången, emedan jag har händerne fulla af arbete. Eder angelägenheet står ännu in statu quo, som jag hör af den påminnelsen, jag för några dagar sedan därom gjorde. Gen. Lieut. Mörner⁴ är hijt ut

¹ Johann Wenzel von Wratislaw, 1670—1712.

² Niclas Peter v. Gedda 1675—1758, av Ludvig XV gjord till fransk baron 1727, sv. friherre 1730.

³ Lars Welt Stjerncrona 1663—1707, häradshövd. i Wallentuna m. m., borgmästare i Norrtelje.

⁴ Karl Gustaf Mörner 1658—1721

kommen, han lærer fuller giöra sin flijt att emportera ettdera af de ledige Landshöfdinge dömerne. Cammarh. Soop lærer ey stå Eder mera i wägen, ty jag hörer att han skal hafwa fått rang med Hofmarskalken, hwaraf jag sluter att honom ärnas stället effter Baggen wed förefallande öppning. Cronhielm är i från brunnen igenkommen och lærer åter försökia sitt bästa. Går honom effter det honom unnas, så lærer han fåfängt använda sin möda; Men man säger audaces fortuna juvat, hwilket jag seer att här mycket lyckas.

Af wårt upbrätt höres intet föränderligit, som man nu håller på att handla om förlikningen emellan Keysaren och oss, under Sjämakternes bemedlande, så är fuller ingen liknelse till upbrättet för än det wärket har wunnit sin fullbordan.

Gr. Wratislaw är hijtkommen och war i går här ute hoos Öfwerstemarskalken. Här står i medlertid ett farligit.raisonnerande däröfwer att Konungen har låtit de nya regimenterne, som ryckt utur Högpolen undan Ryssarne, hijt in i landet, draga sig in i Slesien till att där sökia deras uppehälle. Det äro de trouperne som ledo wed Kalisk och sedan legat på Högpolske gränsen till att recruterat sig, hwarmed de likwäl intet wida kommit för Ryssarnas skuld, som dem oroat. Här är i dessa dagar een Polsk präst ankommen i från Posen, som berättar, att Ryssarne under deras Gen:r Hein¹ och Heinske² woro i anmarche till förberörde ort. Deras partier hafwa upbränt alla K. Stanislai gods och åtskillige andra fläckar och orter. Kalmuckerne, som med dem äro, skola begå omennsklige grymheeter och när de råka någon feet och wäl stillad polak, skola de sticka hål på skinnet och suga blodet utur honom, liksom andre biörnar. Jag hade länge hört säjas, att de wore menniskio ätare, men jag hade det ey kunnat troo för än nu, då så många trowärdige weta det att berätta.

Au reste, mon cher, je vous embrasse de tout mon cœur, et suis tout entierement à vous.

R.

30.

G. den 27 July 1707.

Denna gången har jag litet eller intet at skrifwa om. De bekante ärenden beroo ännu in statu quo, så framt ey i går eller

¹ Hein, rysk general.

² Heinske (Henske, Henschin, Henschen, jfr bref 18 okt., sid. 177), först öfwerste i sachsisk tjänst, sedan rysk generalmajor.

i dag något är slutet, därom jag likwäl aldeles twiflar, förutan hwad Landshöfdingedömet i Örebro wed kommer, hwilket i dag torde hafwa blifwit åt Mörner bortgifwit. Nog weet jag at det har varit på tapeten, och att Mörner har godt hopp. Man continuerar med conferencerne om förlikningen med Keysaren, men härtills med ringa framgång, jag fruktar jämwäl att här blifwer krig af, dock ware detta sagt oss emellan. Imedlertid fara Ryssarne ända bortåt illa fram i Högpolen. I går 8 dagar sedan hafva de bränt upp Lissa een wacker och förmögen, som hörde K. Stanislas till, sedan de först låtit betala sig een stoor brandskatt. Här är een stoor fruktan i landet för ett infall af dem, hwilken likwäl ey är så ogrundad, som wij dem det före måla, emedan de lättel. kunde igenom ett flygande partij ryckia hijt in, bränna och härja och åter draga sin wäg för än så mycket af vårt krigsfolk kunde ryckia tillhoppa, at man kunde förwägra dem återresan. Konung August wäntas med det första hijt i från Dresden. Dannemark står nu på steeg at erkiänna K. Stanislas. I förgår spisade dess Ministre som här är med Hans Maj:t jag menar, K. af Polen, här hos Öfwerstemarskalken. K. af Dannemark har nyl. hijt sändt 9 stycken skiöna reedhästar till een present åt Hans Maj:t, hwarföre beridaren som dem öfwerbragte, har fått 500 ducater, Hingst-ridaren 200 rdr. och hwar stalldräng 100 rdr. Den Pryske Ministren hoos Czaren benämd Keyserling har fått örfilar af Czaren siälf af Menschikof och jämmerl. stryk därtill af waken hoos honom, hwarmed han är heemrester. Hwad suite det lärer hafwa, får man nu see man menar likwäl at Pryssen ey lärer giöra så stort wäsende därpå, som een sådan skimf synes meritera. Detta är extraordinairt Hans Maj:t har i dag låtit afmåla sig, uppå K. af Polens begiäran, af een swänsk målare som här är benämd Swart.¹ Man här ofta tillförende därom bedt Hans Maj:t men förgäfwes. Kan jag nu få een god copia af originalet, så skal jag sända Eder den tillhanda, fast än jag ingen skulle få för mig siälf. Den samme har ock tagit af K. af Polen och lyckats därutinnan mycket wäl.

Som jag menar att J nu, wistens på vår landsort, så beswärar jag Eder med innelyckte bref. Här är een prophet kommen, som spår att nästkommande torsdag skal Leipsig fara Sodoms färd; imedlertid hafwa Leipsigerne tagit spåmannen för hufwudet och satt honom i arrest. Adieu, mon cher, mes respects à Madame, je suis toujours entierement à vous.

¹ J. D. Swartz 1679—1740, lärj. till Kraft d. ä.

Det war hög tid att jag fick bref i från Eder, ty jag har intet haft på 3 weckor. Det förre war af n. 27 och måste alltså antingen 28 vara förkommit, eller J hafwa felat uti räkningen.

De gode herrarne i Cansliet hafwa intet nedgrafwit deras puund, fastän de ogifte, så wida eljest härtills kunnigt är, intet hafwa giort groft arbete: ty hwad de gifte wedkommer, så lären J deels redan hafwa sedt prof af deras capacitet, deels ock innan kort få see. Men den berättelsen är falsk, att den som i Hannover har giort lycka,¹ här jämwäl försökt sitt bästa. Ändock han ey kan räkna sig ibland de klokaste, så behöfwer han likwäl intet mera än den ena minnesbettan, hwilken han ännu esomoftast måste wrida händerne öfwer.

Jag nekar intet därtill at jag ju icke weet hwad correspondencen med Malmberg angår, men som den nämde officeren är min vän, så har jag intet bort därom förmåla, fast än jag likwäl hörer att den älskogen intet är så heemlig. Han har sin Fru här hoos sig, een god och stilla menniskia. Jag tror wäl att hon betalar honom med samma mått, dock kan jag henne för ingenting beskylla, emedan jag allenast een gång har hälsat på henne. Eljest märker jag at Kamereraren brår på sin bror, som oaktat sitt ärewördiga skiägg och stora skeenheligheet, intet skal släppa een god lycka utur händerne.²

Eder H. Bror³ har skrifwit mig till och budit mig penningar å Edra vägnar, dock så länge jag har kunnat finna någon annan utwäg, har jag welat lemna Eder obeswärad. Men som det nu effter all liknelse med det första gjäller till upbrätt; och jag inge resepenningar hafwer, så lærer jag nödgas att betiäna mig af begges Eder goda offerte. Dess adresse weet jag wäl, och war Major Post⁴ i går hoos mig, som bad mig sända brefwen till honom, effter de liggia på een ort tillsammans. Eljest där jag ey wore dageligen så bunden och hans quarteer 8 mihl här i från, så hade jag länge sedan hälsat på honom.

Hwad Edre angelägenheeter wedkommer så har jag ännu intet föränderligt att berätta. Grefwinnan giör sig resefärdig och ärnar sig bort om tisdag, wiljandes taga sin wäg öfwer Berlin,

¹ Syftar på att Reuterholm 1700—1704 varit kommissionssekr. vid beskickningen i Hannover, därifrån han ock 1708 fick sin hustru.

² Möjligen åsyftas fältsuperintendenten Petrus Malmberg 1653—1710. (Jfr Munk-tell i Vesterås stifts herdeminne I, 44).

³ Karl Cronstedt.

⁴ Wilhelm Mauritz von Post, 1668—1727.

dijt hon så wäl af Konungen siälf, som af Ministrarne är buden. Man kan där af sluta att vårt här blifwande ey heller lærer blifwa långwarigt, dock troor jag näppl. att wij komma bort på denne sidan om böndagen, som infaller nästk:de fredag. Det har varit godt hopp till förljknings med Keysaren och wärket föga annat än slutet, men sedermera är man å wår sida framkommen med religions punkten, hwilken H. M:t drifwer så högt, påståendes att de Ewangeliske i Slesien skola aldeles sättias i samma willkor, som den Osnabr. freden dem tillägger, att det med förlikningen har ett wida utseende; dock lærer det snart wijsa sig hwarut det will hwälfwa, och wäntas allenast på swar i från Wien. Ehuru det går så giöra wij oss Slesierne till wänner. Prinsen af Zwijbrücken är hijtkommen, han begiärer at få upwakta Hans M:t, men ännu är det intet wordet honom effterlätit, jag will säja han har hwarken fått nej eller ja. Skattmästaren Sapieha¹ skal liggia för döden i Berlin; Så mycket bättre han giör oss intet gagn, et outre cela c'est un vieux Fourbe. Hans Son Pison är här qwar, den ärligaste bland alla Pålacker. Jag biuder Eder härmed farwäl till härnäst och förblifwer effter min wanligheet Eder egne och trogne tianare.

R.

32.

G. den 7 Aug. 1707.

Jag hinner denna gången intet mera än sända Eder innelyckte bref till handa, som blef mig i aftons på sängen tillsändt, emedan posten bittida bortgår och jag har händerne af arbete fulla. Jag skal skrifwa om wexelen härnäst, då jag skal den öfwersända, emedan H. Carl² har lätit lefwerera penningar till mig, hwarom han utan twifwel uti sitt bref lærer skrifwa.

Fruentimret har uppskiutet sin resa och kommer intet bort denna weckan, hwaraf jag sluter at wij eyheller lära upbryta, för än allraförst emot slutet af nästk:de wecka, om det ändå så snart kommer där till. Gamla Skattmästaren Sapieha är död i Berlin, Sonen Pison söker tiansten effter honom och lærer den bekomma. Adieu je suis tout à vous.

[Tillskrifvet nederst på sidan:]

Prinsen af Stegeborg³ får nu äntl. tala wed Kongen hwilket honom här tills är wordet afslaget.

R.

¹ Bengt Sapieha, storskattmästare i Litauen. Hans son Mikael var »pisar» af Litauen.

² Karl Cronstedt (jfr sid. 144).

³ Antagligen pfaltzgreffe Adolf Johan von Gustaf, 1670—1731.

Af mitt föregående lären J hafwa sedt huru jag undfått försträckning af H. Carl Cronstedt emoot Sedel på Eder. Jag hade intet mera begiärt än 100 rdr. Caroliner, men som han sändt 50 ducater så har jag funnit oanständigt att skicka honom något däraf tillbaka: dock skolen J derföre intet blifwa beswärad med hela lånet, utan så snart jag får weta hwad ducaten nu går och giäller i Stockholm, därom J behagade gifwa mig effterrättelse med det första, så skal jag låta till Eder betala hwad som 100 rdr öfwerskiuter. Imedlertid följer Sedlen härjämte: jag håller altså onödigt att sända H. Carl Edert sista bref detta ärendet angående till handa.

Eljest som man nu är syslosatt med vårt Fruentimmers resa, så hinner jag intet fullkoml. swara Edert sista.

Jag skal ännu giöra om Eder angelägenheet een påminnelse för än Grefwinnan reser, hwilket skal skie i öfwer morgon. Wij lära ey dröja många dagar därefter och lærer det wara sista lördagen i dag, som jag skrifwer Eder till uhr Saxen; får jag tid skal J ock få om tisdag weta när det giäller. Med Keysaren är intet ännu riktigt, de hafwa wäl fått swar i från Wien öfwer religions punkten, men det förmärkes intet wara nöjaktigt.

Effter all liknelse lærer man komma något till att stå uti Slesien. Fältmarsk. Gr. Rehnskiöld har några dagar warit ofrisk, man menar af för mycken frukts ätande hwarefter han är mycket begiärig. Mörner är heemrest med försäkran, som det säges, om Landshöfdingedömet i Örebro; dock hörer jag intet at fullmakten är ännu utfärdad.

Den olyckelige eller rättare sagt den galne Reuter crantz har äntel. måst begifwa sig heemåt, ehuru han där emoot sträfwat och farit ut på sina förmeente förföljare Lagercrona och Düben, dem han likwäl ické så aldeles orätt, särdeles hwad den förste wedkommer, beskyller. Öfwerste Vitinghof har tagit honom med sig. Adieu il faut finir ici ce que je fais en vous assureant que je suis toujours tout à vous.

P. s. å särskildt papper, liggande närmast efter n:o 32 af den 10 Aug. 1707.

P. s. Herr Öfwerstemarskalken förtälde för een tid sedan öfwer bordet een sällsam händelse, som Ass. Lybecker² i bergs

² Hans Philip Lybecker 1677—1746.

Collegio honom berättat Sig wederfaren wara med een lapp. Då han, den tiden han war bergmästare blef af Bergs Collegium up-sänd till Silfwergrufworne i Lappmarken, i det lappen sagt honom däruppe hwad hans Fru gjorde hemma i Stockholm och till ett prof däraf, att han sade sant, gifwit honom fruens wijgningsring, till hwilken konst lappen allenast hade brukat några få timar. Som jag gärna skulle weta om detta är sant, emedan det för dess underligheets skuld kan gifwa anledning till een och annan eftertanka, ty beer jag, om J hafwen någon bekantskap med Lybecker, att J welen Eder härom af honom siälf underrätta och sedan gifwa mig deel där af.

Här har warit ett farligit larm i dessa dagar uti Leipsig, som een Spåman förorsakat, hwilken spått at Leipsig skulle som i torsdags förgås och eljest een och annan olycka hända här omkring eller under denne horisonten däraf att 2 planeter i desse dagar hafwa på himmelen möts åt, som ey skal wara skildt åtminstone på 100 år tillbakars. Een stoor del af [!] hafwa flyttat med deras saker utur staden och siälfwe retirerat sig annorstädes, andre på all händelse förlikt sig med gud och tagit herrans nattward etc. Men ännu i går stod staden heel och hållen på sitt förra ställe, då jag war där inne med Fru Grefwinnan, som tog afskied af den danske Ministrens fru. Spåmannen har imedlertid lidit först af sin spådom, i det man satt honom innom 4 starka murar.

33.

17 Aug.

Jag tänkte intet een gång, det jag i dag skulle komma till att skrifwa för upbrättets skuld, och likwäl får jag både tid och något angeläget att berätta. I måndags för Fru Grefwinnans bortresa påmint jag om Eder angelägenheet, då hon swarade att hon hade talat till Edert bästa med sin Herre och fått af honom tillsäjelse det han wille hafwa Eder i minne, vidare utlät hon sig intet, dock kan det wara godt nog om hon eljest hade gjort det hon sade. Sedermera har jag under hand för wist fått weta att Cammarherrarne Cronhielm och Soop äro så godt som wisse om Landshöfdings tjänsterne i Örebro och Skaraborgs lähn, men som det ännu hålles tyst och heemligit, så törs jag intet påminna om Eder. Icke desto mindre på det ingen tid må försummas så will jag bruka detta expedient. Jag har uti Edert namn skrifwit ett bref till Öfwerstemarskalken tillreds, hwarutinnan

J bedien att såsom något kammarherre ställe därhemma torde blifwa ledigt igenom berörde Landshöfdingedömens besättiande, så wille han påminna sig Eder för detta igenom Borgmäst:en Olof H.¹ insinuerade ansökning och wara Eder till bemt:e ställe behielpelig, hwaremoot af Eder hoos O. H. deponeras 1000 rdr. till tacksamheets teckn. Så snart posten är kommen will jag detta brefwet framgifwa, och sedan avancementerne eclaterat sökia lägenheet at därom påminna. Imedlertid berättar jag Eder detta på det J kunnen däreffter taga Edra mesurer och jämwäl låta O. H. skrifwa för Eder å nyo. Eljest har jag ondt wed att bruka här någon af Cansliet till hielp, emedan Adlerfelt lærer blifwa Eder medtäflare, hwilken deels har goda wänner ibland dem, deels ock de finnas som gärna skulle see at han blefwe Cammarherre på det de intet igenom honom uti deras desseiner måtte blifwa förhindrade. Som J een gång nämde mig om Cederström² så kunnen J, om Eder så behagar, gifwa honom så wida härom effterrättelse, att han kan hoos wederbörande angifwa sig. Jag kan eljest för ut nämna een Competitor, som lærer wara farlig, det är en ung Frank,³ hwilken man hade welat hafwa därtill, när Clysendorf⁴ blef hulpen; dock kan Cederström försökia sin lycka.

Med vårt upbrått lærer wäl utdragas till onsdagen eller torsdagen, så at jag dessförinnan torde ännu een gång få skrifwa. På förljnkningen med Keysaren arbetas med fljtt, dock tror jag intet at det lærer komma så snart till riktigheet att wij ju icke få stå något litet uti dess land. Footfolket är i marche sedan begynnelsen af denna weckan och dragonerne lära begynna at följa effter om måndag och tisdag. Jag har nu på stunden sedt Kammar herrirnes fullmakt men han är ännu ey underskrefven. Posten, som wäntas, är ännu intet kommen. Adieu il faut vous quitter pour depecher le reste de ma poste d'aujourd'hui. Je suis comme à mon ordinaire tout à vous.

R.

34.

Grimm den 23 Aug. 1707.

(Utanskriften: à Monsieur Monsieur Cronstedt. Gentilhomme ordinaire de la Maison du Roy à Stockholm:)

¹ Olof Hansson Törne, sid. 157.

² Olof Cederström 1679—1745, friherre, riksråd.

³ Möjl. Johan Franc, lagman i Finland 1685—1715.

⁴ Gustaf von Klysendorf, hofjunkare † 1713 i Bender.

Af datum kunnen J see att wij äre upbrutne, hwilket skiedde igår morgon, där wij ey för än til idag oss därpå spetsat. Wij äre 5 mihl avancerade, och läre wij fortsättia marchen ända åt Polen, emedan stridigheeterna med Keysaren äro bijlagda, hwilket i går kom till slut, och hade Gr. Wratislaw på marchen neml. i vårt första nattläger Wolkovitz audience hoos Hans Maj:t. Punkterne äro ännu intet uppenbare, ey heller hinner jag nu skrifwa därom den förnämste är om religionen man får nu see huru det lärer gå med executionen af fördraget jag fruktar att det tör gifwa nya swärigheter. Stralenheim¹ lärer blifwa till den änden lemnad i Slesien. I Eder sak är intet föränderligt, Soopen och Cronhielm hafwa följt oss in til i dag, dock är deras fullmakt ännu intet underskrefven, jag tror icke destomindre att det lärer blifwa därmed. Adieu je suis las, et accablé d'affaires je suis tout à vous.

R.

35.

Gerike den 10 Sept. 1707.

Jag har ey fått skrifwa sedan jag skref i Grimm; orsaken är att man altstadigt marcherat och de två eller 3 dagar man på differente ställen har legat stilla, har åtskillige förfall och arbete hindrat mig. Imedlertid har jag bekommit Edert bref n. 32, och följer jämwäl här hoos bref tillbaka i från Eder H. Broder. Wy stå nu redan $3\frac{1}{2}$ wedlag uti Polen, een liten mihl fram om Ravitz, i morgon lärer det giälla vidare, största delen af regimenterne äro ännu effter, och somlige gå 15 mihl. Som marchen har varit mycket hård, i det wij öfwer 50 mihl ifrån Altranstad avancerat, så hafwa ock hästarne mycket lidet. Wij begynna nu att få fångar af Ryssarne och inbragte een Polsk öfwerste Gurzewski² i lördags 30 st. som han dagen tillförende fått uti een action med ett Ryskt party 4 eller 5 mihl häri från; Nu höres intet af dem här i neigden, utan säges at de partier som stått wed Kalisz 12 mihl här i från, draga sig undan åt Warsou. Czaren, som där stått, skall ey heller längre hålla sig där i säkerheet, utan redan för 14 dagar sedan giort anstalt till sitt bagages öfwerförande på den andra sidan om Weixelen. Om nu vår marche går ända dijt, eller bättre upp åt, får man snart see, effter som det gått här tills, så kunne wij där wara inom 10 dagar. Det bästa är at wäderleken är så öfwermåttan favorabel. Enfin

¹ Jfr sid. 156.² Ludvig Gorzeuski eller Gorceuski (se Nordberg).

Konungens lycka wijsar sig uti alt. Biskopen af Lübeck och Geh. Rådet Göritz¹ skiljas här med oss, och resa i morgon. Så äre wj ock äntl. blefne de främmande Ministrerne qwitt, som til een deel hängt jämwäl effter på marchen. Glädien uti Slesien öfwer religions frijheeten är obeskrifwelig; men om de få niuta Konungens wälgiärning till godo är ännu owist, fast än Keysaren redan för 8 dagar sedan, insändt ratification på fördraget med Konungen, och Siömakterna så wäl som Pryssen lära blifwa garanter derföre, hwarom Hans M:t dem låtit anmoda. Imedlertid äro likwäl förledne wecka några igenslutne kyrkior öppnade; men med dem som de Catholiske intagit lærer gå något hårdare, och skal Keysaren hafwa låtit biuda de Ewangeliske i Slesien at byggia upp nya kyrkior åt dem, om de wille lemna de gamle uti usurpatorernes händer. Men hwar och icke så skulle de nogsamnt få orsak at ångra deras geensträfwigheet. Man kan häraf sluta hwad de Catholiske hafwa i sinnet, så snart wij äre utur neigden; hwarföre man ock wäl märker på Hans Maj:t att han likasom redan ställer sig före att komma här å orten tillbakars een gång, Sed hoc intraparietes. Imedlertid lemnas Stralenheim i Slesien till att bijwista executionen af fördraget, Commissarius å Ryssarnes sida blyr Gr. Wratisslaw.

Jag har esomoftast welat skrifwa af traktaten och sända Eder den samma, men jag har min siäl intet fått tid där till; Nu lærer han wara allmän, om icke tryckt hoos Eder.

Angående Edra angelägenheeter så har jag intet föränderligt förnummit. Jag märker på Adlerfelt att han är Eder medtäflare, hwilken är så mycket farligare, som han har många wänner och är lyden af Hans Maj:t. Han har härtills mäst haft sin håg på Gen. Auditeurs tjänsten, men det torde gå något långt ut innan den blifwer ledig, ehuru wäl Lilliestjärna² är mycket krämpot och opasslig.

Jag wäntar nu Edert bref stundel. till gubben, effter det förslag och ouverture jag Eder gifwit. Sedan lærer jag kunna något vidare berätta. Adieu je suis par tout et toujours vostre tres fidelle serviteur R.

36.

Slupza den 19 Sept. 1707.

Jag skrifwer nu mera för inelliggiande brefs skuld i från Eder H. Broder till att sända det fort, än at jag har tid till at

¹ Georg Henrik von Goertz.

² Henrik Gerhard Lilljestjärna 1669—1711.

skrifwa. Wij stå nu 14 mihl in uti Polen, 9 ifrån Posen och 14 från Thorn, hwart det widare bär på, weet man intet.

Wij läre nu ey så starkt avancera till dess recruterne och Krigs munionen ankommer, som är förskrefwen i från Pommern. Czaren drager sig undan åt Brzesch på andra sidan om Weixelen; han skal draga linier wed Kiow, och där wilja bida oss, dock twiflar jag mycket at wij tage den vägen. Ryssarne skola hafwa något i sinnet emoot Leyonhufwud,² som nu skal wara i jämme- ligen godt tillstånd, särdeles sedan Wiesnovvicki med sitt manskap stött till honom. Adieu jag hinner ey mera. Je suis du fond de mon cœur tout à vous R.

Swänska hufwudqvart: Slupza den 24 Sept. 1707 gl. st.

Een Swänsk officerare utur Posen, som för någon tid sedan af Ryssarne blifwit tagen i Rawitz och förd till Warsou, men därifrån stämplat sig heeml. bort, weet till at berätta, huru som hela den Ryske, då i Warsou och på denna sidan befintl. makten, bestående af Ryssar, Kalmucker och Tartare, alle till häst, ey woro mer än $\frac{m}{14}$ man, det samma bekräftar een wiss utur Warsou hijt ankommen persohn, hwilken desse omständigheter därtill lägger, at så länge man ey annat wetat, än at K. af Sverige skulle blifwa i Slesien uppehållen utaf skiljaktigheterna med Keysaren och at Konungen af Polen med fältmarskl. Rhenskiöld, samt ungefär 10 à $\frac{m}{12}$ mann allenast worde inryckiandes i Polen, har Czaren waret sinnad at wåga emoot dem een slaktning. Till den ändan hade han gjort den anstalt att Rytteriet skulle gå dem emoot och låcka dem effter sig, imedlertid at han af Infanteriet upp om kring Lüblin och den tracten låtit komma 8,000 mann, 100 och 100 tillika till häst, hwilka i största tystheet blifwit i Warsawiske neigden förlagde, i den mening och upsåt, att när de Svänске kommo så när, och meente sig med Cavaleriet allena få at giöra, skulle ber:de Infanterie oförmodl. stöta därtill och de således kunna biuda dem Svänске hufwudet. Men sedan man nu fått kunskap om Konungens i Sverige annalkande med hela Krigs- makten, har icke allenast ber:de anslag blifwit förryckt, utan ock förehafvandet at anställa ett nytt Konungawahl mäktä förswunnet,

² Lewenhaupt.

så at man numera synes wara där på betänkt, huru man må kunna draga sig tillbaka, och genom broers samt qwarnars afbrytande, jämte annat landets utmärglande göra dem Svänksa marchen swår och underhållet knappt.

Man hoppas icke dess mindre att utfinna sådane medel och utwägar, at fienden i denne ey mindre än i annan sin uträkning skal finna sig bedragen; och har Svänksa marchens afböjande 3 mihl allenast till wänster giort fienden heel bestört och twifwelaktig om de Svänkske efter hans förmodan skola wilja följa honom i hamn och häl efter, eller gå een annan wäg neder åt Thorniske sidan honom förbij.

Ofwanber:de persohn förtäljer med åtskillige omständigheter hurusom Prins Ragotski har låtit inbilla sig at emottaga Polska kronan, uti den tankan at K. maj:t af Sverige worde råkandes uti sådan widlöftigheet med Keysaren, at han skulle behöfwa Ragotskis wänskap och gärna låta skee att Polske Riket emellan honom och Kong Stanislas deltes.¹ Men som grunden till detta förslaget är undanrefwen, så lærer också heela den därpå anlagda stålta byggningen falla till jorden.

I dag är ett af våra Waloskepartier tillbakars kommet. Det har warit uti Piontek och där uppsnappat några fångar, undfændes den efterrättelsen at Schultz² stode i Lowitz med 4000 Mann, utaf hwilka en förpost af 400 mann warit utsatt 2 a 3 mihl närmare hyt. Bägge till den ändan utsände att skaffa wiss kunskap, upkasta bryggorne och betäckia Warsou för ett hastigt öfverrumplande. Af berörde 400 man hade i går i Capitaine med 60 hästar blifwit commenderad till Kolo, där sammastädes at upbränna broen och qvarnarne, samt strax draga sig tillbakars. Våra Walosker, bestående af 100 man, som då voro i neigden på wägen tillbakars i från Piontek, märkte strax af elden, att det skulle wara ett Ryskt brännpartij, och skyndade sig så fort, at de i dagningen kommo till Kolo och anfölla Ryssarne med een sådan hast, at de ey fingo tid at sättia sig tillsamman. De neder-giorde största delen, och förföljde de flyktige öfwer een mihl, så at allenast Lieutenanten med 2 man slapp undan. Men Capitainen med 25 gemeene hafwa de hijt inbragt. De andre äro alle blefne på platsen. Fångarne äro alle Ryssar, på Tyskt maneer klädde och bewärde, see därjämte friske och starke ut. Af våra Walosker är ingen död slagen, och 5 sårade. Efter fångarnes

¹ Frans II Rakoczi 1676—1735.

² Öfwerste i rysk tjänst.

utsagu är Czaren förrester till Brecz, och General Renne¹ skickad med 8000 man at befästa Tykoczin.

37.

Slupza den 28 Sept. 1707.

Edert bref utan nummer är det sista jag i från Eder har bekommet. Till följe däraf sänder jag härhoos min handskrift på de 50 dukaterne, till 14 kppt stycket beräknade, och lemnar i Edert behag den förra sedlen at sönderrifwa eller till mig åter-skicka. Om Kammarherre ställets besättiande talas nu als intet. jag tror at därmed skier efter wanligheeten och blijr så länge nog öppet ståendes. Jag märker, at det är äfwen hwad Adlerfelt åstundar; ty som han twiflar om at kunna strax rüssera, så seer han aller hälst att han får tid at briquera efter hand och hafwa sina wänner åstad. Somlige mena at öfwerstemarskalken ärnar det åt sin Swäger, det mig likwäl otroligit förekommer, effter jag weet att han det intet begiärer. Jag får nu alt see hwad vidare företages. Imedlertid wäntar jag brefwet till öfwerstemarskalken af det innehåll, som jag Eder föreslagit, så framt J eljest mitt förslag för godt befunnet. Wij hafwe här stått nästan 14 dagar, och läre här afwänta recruteriing och Krigsmunionens ankomst ifrån Pommern, hwarut Hans M:t sedan wänder sig, är allom okunnigt, man håller imedlertid wägen öfwer Thorn åt Littauen utmed den Brandenbl. Pryske gränsen för den bästa för tillförselns skuld. Här är kommet ett löst rykte att Gr. Leyonhufwud har slagit Ryssarne. Wäre Walosker äro som oftast ihoop med deras partier och komma ey långt emellan tillbakars med fångar, dock skola de i förgår hafwa råkat i klämman och lidit någon förlust. Sist de inbragte fångar, som med annat mera af hoosgående gazette kan sees, lät Hans Maj:t pläga dem med öhl och brännewijn, så mycket de årkade dricka, hwilket war för dem een obeskriwelig frögd. Konungen af Polen har tagit i från Biskopen af Ermeland Cron Canzlers ämbetet, under förewändning at det är emot Riksens stadgar at een Biskop af Ermeland skal wara Cron Canzler, och gifwit det åt sin morbroder woywoden af Ryssland. Biskopen har däröfwer så högt blifwit förifrad at han låtit fodra ut woywoden och sändt honom i bref ett paar Kulor. Denna boutaden är löje wärd, dock är Biskopens förtörnelse intet till föraktandes, han är een slug och listig sälle, som wäl kan giöra Konungen een hoop med förtreteligheter.

¹ Karl Ewald v. Rönne l. Renn, rysk friherre, 1663—1716.

När J skrifwen till Bellman¹ i Upsala, så beer jag J welen till honom öfwersända innelyckte bref till Reuterhusen och recommenderen honom till det bästa. Den conditionen jag bad Eder skaffa åt min Släktinge Nils Reuterhusen, som jag wäntar hijt ut, beer jag nu det J welen skaffa een annan min Släktinge af samma namn. Jag är deremot effter min wanligheet Eder trognaste Tiänare R.

38.

Slupza den 1 Octob. 1707/34.

Fast än jag skref för 3 dagar sedan så skrifwer jag åter effter posten, som i går bragte mig Edert bref, går i afton tillbakars. Det är intet för seent som J befrukten, res är ännu integra och synes nu snarast at det ledige stället intet mera besättes efter det är Surnumeraire och graverar staten, som jag tydeligare skal berätta Eder, när jag får tid såsom ock hwadan mig denna uplysningen kommer. Chiffren war Xanthus [!] därigenom är ey heller något försummat att J intet haft honom wed handen. Eder Bror sänder mig nu på stunden hoosgående bref, jag lägger ett par andra därjämte, som jag recommenderar. Jag skal skrifwa så ofta möjligt är, listan på regimenterne kan jag kan skie skaffa Eder quant au nombre men intet quant à la force. Det är wist och bekant att aldrig Konung i Sverige gick så stark i fält, som Hans M:t det nu är. Patkul är framfaren. J förgår blef honom tillsagt att hålla sig tillreds till at skiljas hädan. I går fördes han i från Meyerfelts² till Hielmens³ regimente därest han lefwandes rådbråkades, halshöggs och lades på 5 stegel, högra handen höggs ock af honom. Han war glad att han slapp så snart, men blef mycket förfärad när han fick see preparatorierne till sin död. Han har intet mycket talat, dock har han klagat öfwer Fältm. Hastfer⁴ såsom första orsaken till hans olycka; här har gått ett rykte at Gr. Leyonhufwud slagit Ryssarne på hufwudet, som ännu continuerar, dock utan att wy hafwe någre bref i från honom. Här wäntas een Turkisk Ambassadeur, som skal wara på wägen, och ey öfwer 30 eller 40 mihl härifrån. Adieu je suis tout à vous R.

¹ Johan Arndt Bellman, 1664—1709, skaldens farfar. Jfr odateradt bref af jan., 16 febr., 11 okt., 22 nov. 6 dec. 1707, sid. 133, 136, 176, 185 och 188.

² Johan August Meijerfelt 1664—1749.

³ Nils Hjelm † 1726.

⁴ Jacob Johan Hastfehr, greve, fältmarskalk, generalguvernör i Liffland † 1695.

Slupza den 11 Octob. 1707.

Posten, som i går ankom, bragte mig intet ifrån Eder. Mitt bref n. 37 är förkommit, emedan wij fått tiender att den posten, med hwilken det afgick är blefwen borttagen uppå gränsen. Jag minnes intet annat än at jag skickade Eder samma gång den begiärte sedlen, om så är, hwilket J kunnen sluta däraf, där J honom med något af mina förra bref intet hafwen bekommit, så skal jag sända Eder een annan. Jag har ock sändt Eder ett paar bref i från Eder Broder daterade den 19 Sept. och den andra Octob., om hwilka särdeles det äldre han är bekymrad, men jag kan intet annat påminna mig, än at de bägge blifwit afsände med de posterne, som förmodel. lära wara framkomne. Dock beer jag om ett ord till effterrättelse för större säkerheets skuld. Eder Fru Swärmoders ansökning är ännu in statu quo, ehuru flitigt jag därom påminner: Konungen kommer nu mycket sällan i Cansliet, så att här litet eller intet blijr expedierat eller resolverat, och då han kommer, så fördrifwer han antingen tiden med talande eller resolverar något af det pressantaste. Eliest approberas hennes ansökning intet af alla, utan förmeena den-samma löpa emoot lag och förordningar. Om det bekante ställets besättiande lärer intet talas för än Öfwerstemarskalken får swar i från Tessin, af hwilken han begiärt underrättelse huru många Kammarherrar där hemma äro och huru många effter staten böra wara, warandes någon oreda och mörkheet i Hofstaten däraf kommen, at löningarne blifwit andre tillagde än dem de i staten påföras, så som till exempel Cronhielm fick Hofintendentens löhn, och Düben åter niuter sin aflöning af besparningen på musikanterne etc. Som jag märker så lärer Düben wilja hafwa sin löhn igen, och effter den kunskap wij här hafwa om staten så förmeenas Cronhielms ställe intet behöfwa besättias, alldenstund mädan han war kammarherre, här wore flere än i staten bestås, om eljest där hemma äro ännu 3 qvar, såsom man meenar, här ute äro 3 Klingstiärna, Reuterkrantz¹ och Günterfelt² som fått Stuarts³ ställe. Nytt förefaller intet; om Patkuls hädanfärd har jag redan skrifwit, han har öfwermåttan wäl beredt sig till döden. De fientlige partien uppehålla sig ännu häromkring i neigden, men Menschikof skal stå med största deelen wed Prag på andra sidan

¹ Karl Reuterkrantz 1680—1753. Se sid. 149.

² Se sid. 149.

³ Johan Robert Stuart 1643—1698, kammarherre.

om Weixelen. Wij läre blifwa här stilla ståendes till dess alle recruterne äro ankomne utur Pommern, hwaraf redan een deel är uti Posen. Jag wäntar med dem min Släktinge Reuterhusen, men som jag ännu har een [i] Upsala, som behöfwer condition, ty beer jag at J wille hafwa honom i minne. Han heter ock Nils Reuterhusen. Knijperkrona* låter hälsa Eder. Wij hällsa bägge Eder kiära Fru och fråga hvad det lider med barnsöhlet. War så god och sändh mig een allmanack på tillkommande år. Hafwen J bortglömt historien om Lappen? Je suis en tout temps et toute occasion vostre tres fidelle serviteur R.

Nu på stunden förnimmer jag wid hofwet att Ryssarne skola hafwa dragit sig i från Prag, marcherandes i 3 colonner åt den Littowiske sidan, och att de wid Wickof Sapihernas gods åter ärna conjungera sig. Pesten går starkt i Krakow, och äro där uppå een kort tid öfwer 600 människior bortdödde.

40.

Slupza den 18 Octob. 1707/35.

Jag har ännu intet kunnat få den begiärte upsatsen fullkomlig, dock will jag see till at jag kan skaffa honom med det första. Men jag låfwar namnen allenast, ty det öfrige håller jag för omöjeligit at skaffa i hastigheet. Jag har effter träget kiältande och föreställande äntel. fått den tillsäjelsen af min fader att han will ingå det af Eder föreslagna accordet angående dess fordran. Men nu yppar sig åter en scrupule å min sida. Jag fruktar att gubben skulle så disponera om den betalningen, han af Eder finge, att jag finge minsta nyttan däraf. Jag har een klok och illparig Styfmoder, som äger gubbens sinne aldeles, och intet skulle underlåta att nyttia tillfället. Där wij fördenskuld kunde oss emellan giöra ett aftal angående denna fordran, bägge gubbarne owitterligit, så skulle jag det allrahälst see. Jag wet att jag eljest kommer alt för mycket att lida. War så god och betänk detta. Skulle det ej kunna låta giöra sig, så måste man wara betänkt på några willkor med accordets slut. Låt mig härom weta Eder meening innan J något företagen. Jag lemnar mitt intresse härwed i Edra händer.

Düben har redan igen fått hofintend:s löhnen, som Cronhielm hade fått. Med stället effter denne står det in statu quo. Konungen har warit på ett par dagar till Posen och där bestält

* Thomas Kniperkrona 1650—1714, kommissarie.

om de ankomne recruterne så wäl som ock mönstrat wästerbottningarne. Hans M:t är med recruterne mycket wäl nöjd. De äro ännu intet alle framkomne, ey heller ammunitionen, så att man ännu lärer blifwa här ståendes 2 eller 3 weckor. Wåra Walosker, som warit ända bort till Warsou, berätta at af fienden ingen mera står på denna sidan om Weixelen, än några Polske partier, utan at han dragit sig öfwer på andra sidan och uphäfwit broen effter sig: Största delen skal hafwa marcherat åt Littauen och Gen. Pflug¹ stå qvar wid Pultowsk och däromkring med een deel af Rytteriet, hafwandes låtit besättia stranden med wakt. Denne skal hafwa ordres att härja och föröda landet så snart han får höra att wij röra oss. Czaren säges wara framgången till att ställa ordres till mootstånd, och skal han hafwa upbragt $\frac{m}{40}$ nya trouper. Gen. Heinsch² med en hoop Tyska officerare skola hafwa tagit afskied, eller rättare sagt, hafwa fått pass att retirera sig, men intet afskied, emedan Czaren dem afskied wägrat, och sagt att de kunde resa hwart de wille, emedan han hölle sina Ryske officerare, att han kunde wara Tyskarne förutan. Gen. M. Goltz,³ som war Commendant i Dantzig, skal han hafwa bortsändt till Smolensko och andre gränseorter till att befästa dem.

För några dagar sedan war elden här 2 gångor löös i högqwarteret, dock giorde alenast skada på några huus, 9. st. Konungens wagnshästar och någre sadlar af ringa wärde. Gen. Lieut. Brandt⁴ har warit åt Pryssen effter sin equipage och will följa med i fält. Woywoden af Kiow Potocki⁵ är blefwen Fältherre af Kronan Polen. Biskopen af Culm har sig ock infunnit förutom åtskillige flere förnäma Polacker som dagel. komma och submittera sig. Adieu.

R.

41.

Slupza den 25 Octob. 1707.

De siste af recruterne äro denne weckan ankomne, men ännu intet all ammunitionen, som wäntas, dock är lijkt att wij intet öfwer 14 dagar lära blifwa ståendes längre stilla. Men hwart Hans M:t will slå sig antingen till höger eller wänster är ännu

¹ August Friedrich v. Pflug, grefve, polsk-kursachsisk öfverhofmarskalk, † 1712. Jfr. sid. 148.

² Heinske (jfr bref af 20 juli s. 162).

³ Heinrich Goltz, trädde 1707 i rysk tjänst, † 1717.

⁴ Brandt, polsk general, först hos August, sedan hos Stanislaus.

⁵ Josef Potocki, sedan 1704 anhängare af Stanislaus.

obekant. Den wänstre wägen utmed den Prysske gränsen hålles likwäl för den bästa för fordenskapen och tillförlens skuld utur Pryssen, sedan är han ock geenast, dock som jag sade, man weet intet hwilkendera Konungen lærer wilja taga.

G. A. Lillienstierna¹ vill entelig bli minister i Saxen och Adlerfelt i hans ställe hwilket wore wäl han mar [o: har] een stark competitor i Hylteen. Jag twiflar likwäl mycket att G. A. winner sin begiäran. Om fienden spörjes intet föränderligit. I går ankom i från Pryssen Landshaupt Gr. Dohna,² som har warit Br. Minister i Sverige, han lærer hafwa något at sökia för sig själf. Een Prins Czartoricki³ kom med honom, till att submittera sig så wäl hos Konungen, som K. Stanislas; Han är liten, osynlig och för sin puckel. han har på ryggen intet olijk Konungen i Pryssen. När K. August war hoos denne Konungen till att giöra wänskap och förbund med honom emoot oss, hade han par malice tagit denne Prinsen med sig, och så lagat att han i dess närvaro kommit at tala med K. af Pryssen, begabbandes sig sedan öfwer dem bägge med sina hofbetiänte, hwilket K. af Pryssen skal hafwa märkt och mycket förtrutet. Hans M:t har lätit i desse dagar giöra 24 nya Fendrickar under gardet till de 24 gamle, så at där under äro dubble fendrickar, som där äro dubble Capitainer. Af det fransöske manskapet blijr som förr 2 batailloner, hwaraf een lifländare Zülich⁴ och een Gascon le B. de Montbel benämd få hwar sin. Den siste har tillförende warit i Prysk tjänst, och hade nu stoor möda med at få sitt ställe här igen, sedan hans bataillon wed Kalisch blef ruinerad, dock är han een god och hurtig officerare. Wij hafwe nu alle de nationer i Europa finnes under wår armée, både Italiener, Spanioler, Engelländare och Judar, jag menar de där äro soldater. Öfwerste Breitholtz⁵ sade mig i Saxen att han ock har een Eremit under sitt regimente. Det är otroligit huru gärna man allestädes will taga tjänst under wår armée. I Slesien har folket trugat sig på wåra öfwerstar som där wärfwat, så att de till 15 och 20 i sänder måst wijsa dem bort i från sig. Med executionen af religionsfördraget går mycket långsamt, som Strahlenheim skrifwer, och är ey olikt at det tör blifwa een nouveau sujet de guerre för oss. Det talas ännu mycket om een Turkisk ambassade, som skal

¹ General-Auditör L. Jfr s. 170.

² Fredr. Christoffer Dohna 1664—1727.

³ Hos Nordberg Czartorinski.

⁴ Gustaf Zülich 1666—1743, öfverstelöjtnant.

⁵ Magnus Anders Breitholtz, † 1721, slutligen general.

wara på vägen: dock hörer jag intet huru wida hon är avancerad. Jag beswärad Eder åter med några bref, dem J wille låta igenom Eder dräng beställa. I morgon ärnar jag mig till Eder broder, som ligger halfannan mihl här i från, där läre wij trol. dricka Eder skål i godt ungerskt wijn. Jag war för 14 dagar hoos honom och giorde bekantskap. Wij komma osäjel. wäl öfwerens, och finner jag hoos honom samma redeligheet som hoos Eder. Han är ock nöjd med mig. Fast jag redan har begiärt weta om hans bref äro framkomne, särdeles det, hwaruti wexelen skickades, så måste jag honom till wiljes åter därom påminna. Adieu je vous embrasse, mon cher et suis tant que je vivrai vostre tres fidelle serviteur R.

42.

Slupza den 31 Octob. 1707.

Jag war i Söndags hoos B:r Carl, där wij drucko Eder och den lilla wackra Fruens skål och giorde oss rätt lustige. Eder systerson Strokirk¹ utkommen med lifdragone-recruterne war där med och berättade oss till vårt synnerlige nöje, Edert wälstånd och goda willkor. Han want eljest vår approbation och i bland de nyl. utkomne kalfwarne, hwilka äro mycket unge har jag intet sedt någon beskiedeligare än honom. B. Carl har skiänkt honom een wacker häst med alt tillbehör. Här jämte följa tvänne bref i från honom, han klagar något öfwer Eder peu de regularité i skrifwande, hwarutinnan jag ey heller kan ursäktä Eder. Som nu första deelen af regimenterne röra sig och jämwäl det, som alt utur Saxen följt hafwet åt idag upbrutit, så är troligit att wij i morgon eller allralängst om måndag upbryta. I går ankom een Fransos, Envoyé des Cantons Protestans des Suisses,² som ännu intet har haft audience. Hwad han will weet jag intet; jag tror at det lærer mest angå Neuchatelske affairen, hwarom Hans M:t har skrifwit ett recommendations bref för K. i Pryssen till dem, och som den saken utfallit à l'avantage du R. de Prusse, så lära de vilja komma och genom deras utskickade säja at Hans M:ts bref c'est à dire leur respect et leur deference pour la M:té har giort det mästa. Ätminstone hörer jag Envoyen så raisonnera. Det war det första bref han säger Cantonerne hafwa fått, ätminstone på lång tid, i från K. i Sverige, hwilket fördenskuld warit dem öfwermåttan angenämt. Kan skie torde han ock något

¹ Anders Joh. Strokirch 1683—1761.

² Markis de Rochevide (se följ. bref).

hafwa att föredraga angående freds mediationen emellan Frankrike och de allierade. Prins Czartoriski är åter bortrest och har bekommit Skattmästaretiästen för 20000 rdr som han gifwit Pisan Sapieha för dess anspråk därpå.¹

I går war ock woywoden af Czernikowicz för att submittera sig. Adieu je suis comme vous seaeuz, toujours tout à vous.

R.

Slupza den $\frac{I}{II}$ Nov. 1707.

Man begynner nu röra sig utur de gamle kvarteren, och äro åtskillige regimenter till häst och foot redan upbrutne, som taga deras väg åt Weixeln, hwilka H:s M:t i dessa dagar lærer på följa. Man talar nu at K. Stanislas ärnar utskrifwa een Riksdag, när man kommer öfwer Weixelen, till at giöra een och annan nödig förordning för än han går vidare. Prins Czartoriski reste för 2 dagar sedan ifrån Polniska hofwet, sedan han blifwit Skattmästare öfwer Littauen i framl. Sapiehas ställe, och har gifwit hans Son Pisan Sapieha 20000 rdr till att ställa honom till freds. Prins Wisnowiski och Lubomirski Oboszny² hafwa förleden Söndags fått een träta tillsammans, då den förre hugget den senare illa uti högra armen. Ock som detta skiedde ey långt i från Kongens quarter blefwo de bägge tagne i arrest, och wänta een swår domb hwarföre Wisnowiski sökt Hans M:s förbön hoos K. i Polen. Så snart som Siniawski har förnummet att Potoovski blifwit Storfältherre, har han kallat Kron-arméen tillsammans, begjärandes att densamma wille swärja honom troo och beständigheet, men alle hafwa det eenhällel. förwägrat. Allenast nägre af hans näste fränder hafwa underskrifwit een skrift, som han låtit upsättia. Derföre han ey längre tilltrot sig att stå i neigden, utan gått närmare till de Ryske trouperne. Många af Kron-arméen hafwa dock låtit försäkra att de wid första lägenheet skola skilja sig i från honom. Uti Littouen har Fältherren Wisnowiski³ giort många lycklige partier emoot Muskowiterne, och följt dem på hälarne alt in till Wilna. Förutan at hans Öfwerste Sapski⁴ har slaget wid Poniewitz ett Ryskt partij af 2600 Ryssar, af dem några 100 på platsen nedergjort och taget

¹ Jfr. sid. 165.

² Johan Wisnowiecki och Kronkammarherren Lubomirski.

³ Mikael Servatius Korybert Wisnowiecki, gick 1707 öfwer till Karls här.

⁴ Sapski, tillhörig Wisnowieckis falk.

45 fångar. Ett annat partij har uphäfwet fiendens posteringar wid Wiliaströmmen, och därpå öfwerfallit 5 Compagnier af Oginskis folk, hwaraf 2 aldeles blifwet nederhuggne; men 1 Ryttmästare med 2 par pukor och 2 standarer är tagen. Utur Kaun har det kiört de Ryssar, som där stode, af hwilka een stoor deel uti Niemen äro drunknade, då de wille gå öfwer på andra sidan. Det partiet, som under Ryttmästaren Zyrwinski gått på vägen åt Willna har slagit ett parti Ryssar wed Kiernow, och tagit 1 Lieutenant, 1 Cornette och 20 gemeena, sedan wid Niemenzin, 3 mihl från Wilna tagit een Major med några gemeena, samt 12 Zarens hästar, som för honom woro bestälde på vägen åt Suir. Zaren är öfwer förlusten, som dess folk på åtskilliga ställen lidit, blefwen så förbittrad, att han ey welat bijwista det i Wilna anställte Krigsrådet, utan offentel. uti ett lag förbrått Oginski¹ och Baur,² at de med deras marcherande af och till hela sommaren ey annat hafwa uträttat, än att afmatta dess folk. Alla kunskapare berätta att Muskowiterne gå till deras gränser och som ryktet går, wilja sig där förskansa.

P. S. I dag hade Marquis de Rohegude audience hoos Hans M:t, hwilken i från de Ewangeliske Swissare är hijtsänd till att begiära, det Hans M:t wille hoos Konungen i Frankrike sig utläggia för deras lösgifwande, som för den Ewangeliske religionens skuld på galernerne äro smidde.

43.

Brzesz den 8 Nov. 1707/36

Det är ey händt meer än en gång på marchen emellan Altranstad och Slupza at jag försummat mig, åtminstone minnes jag mig hafwa skrifwit hwar postdag sedan jag kom i Polen. Hvilken regularité jag ock hädanefter will observera, så mycket möjligt är. Som J nu äntel. lären wara till Stockholm återkommen, så väntar jag at J betalen mig med lika mått. Jag beklagar af hiärtat Eder lilla Frus olyckelige barnsäng, och att J mist frukten af Edert första arbete, dock gifwer mig detta profwet af Eder capacitet hopp därom att J lären ersättia skadan. B. Carl begynner at blifwa något otålig däröfwer at han inga bref får hwarken från Eder eller sin hiärtunge; han skickar hwarannan dag till mig och låter höra där efter. Kunde han räckia Eder, woren J intet säker för swärmare. Näppl. war sista posten

¹ Gregorius Oginski, woivod af Samogitien.

² Rudolf Felix Bauer (Baur), rysk generallöjtnant 1667—1718.

borta, förrän wij samma affton finge ordres at bryta upp den följande dagen, det jämwäl skiedde, och äro wij igenom 3 dagars marche avancerade wid lag 11 mihl och komne halfannan mihl när till Weixelen. Här lära wij åter något blifwa ståendes. Högqvarteret står på ett hof Winietz benämt, men Cansliet och största delen af drabanterne effter de ey där rymmas, uti denne usla och i förre kriget af wåre förstörde Staden. Imedlertid lærer anstalt giöras till broars förfärdigande öfwer Weixelen, emedan den ene, som man kan giöra af pontonerne lærer hwarken förslå eller hålla till heela arméens öfwersättiande, särdeles där een stark ijsgång på komma skulle, hwartill likwäl ännu ringa liknelse är för det rägnaktige och fula wädrets skuld. Ryssarne wijsa sig å andra sidan om Weixeln så att wåra walosker, som intagit några holmar belägne närmare stranden på denna sidan, ey allenast see utan ock esomoftast tala wed dem. Samme walosker hafwa i dessa dagar fått Woywodinnan af Belsk till fånga och äro nu på wägen med henne hijt. Hon är Siniawskis Fru, den sammans som af K. A. blefwe giord till Cron Fältherre, men sedermera nyl. där i från afsatt af den närwarande K. i Polen, effter han alt framgeent håller sig till Ryssarne och försummat at inställa sig uppå K:s invitationer. Fru Siniawska är eljest för sin egen person een skadelig och orolig Fru, som genom sina intriguer giort oss mera förfång än hennes man considerable allenast för Cronarméen och sin Frus skuld. Dessutan giöra hennes esprit et galanterie grand bruit dans la Pologne. Fransoserne lära beklaga henne, ty hon war det Franske partiet aldeles tillgifwen, såsom gemeenl. alle förnäme fruier här i Polen det äro. En passant will jag läggia det härtill qu'apres les Dames de France il n'y a point de Dames au monde, qui pour l'esprit et les manieres soient mieux elevées que celles de Pologne. Till exempel Fru Bilinska, K. St:i Fru moder, Princessan Czartoriska, Woywodinnan af Podlachien Marskalkinnan af Littauen, och många flere. Mais la galanterie est leur grand faible; Den bekante öfwersten Görtz¹ är för ett par dagar sedan hastigt död blefwen; man håller hans arrest för orsaken därtill, hwaruti han nyl. blef satt utaf den öfwer honom hållne commisionen igenom Gen. Aud. Lillienstiärna och Krigsfisc. Hadorf² för åtskillige klagomål som de gemene så wäl som officerarne af hans regi-

¹ Görtz var först i sachsisk och sedan i svensk tjänst.

² Nils Hadorph, ryttmästare, † i rysk fångenskap efter 1709.

mente emoot honom fört. Adieu je suis comme à mon ordinaire tout entierement à vous. R.

44.

Brzestye den $\frac{15}{25}$ Nov. 1707.

Jag väntar mig nu flera bref i från Eder på een gång effter ingen posten haft i från Sverige på 12 dagar. Här arbetas med flijt på broen öfwer Weixeln som i nästk:de wecka lærer kunna blifwa färdig. Som pontonerne därtill intet förslå för breddens skuld af strömmen på detta stället, så måste man suppleera med wärke och båtar, hwarföre därmed så långt utgår. Sedan tror man wäl at Hans M:t sätter öfwer med arméen, men att han skulle företaga något långt tågande, för än wintren kommer, det synes omöjeligit. Fru Siniawska har äntel. hunnit till oss, och är hon blefwen förd till Hielms regimente. Hon brukar alla konster i världen at slippa löös. Bonac har ock skrifwit hijt för henne; men alt det lærer intet hiälpa eller hon slippa at giöra resan åt Stettin, så framt hon eljest kommer sig före igen och öfwerwinner den swåra siukdom, hon fört med sig i från Warsow, därom doctorne twifla.

Een General Major Albedyhl,² som tillförende warit i Saxisk tjänst, och sedan här länge gått och klämtat, har fått halfwa regimentet effter framl. Öfwerste Görtz, dock intet som Gen. Major utan som Öfwerste. Det höres intet ännu hwem får den andre hälften; man gissar likwäl på Fältmarskalk:s Swåger Öfwerstl. Funck,³ hwilket synes mycket lykt. I lären wäl weta at denne war een ibland J. Anna Majas friare, men han gaf sig an för seent. Det Turkiske Sänningebudet, som man wäntat, är kommet till K. af Polen och lærer med det första sökia audienz hoos Hans M:t, som likwäl ey synes fråga stort däreffter, ty när K. af Polen lät begiära wakt för Turken, blef det honom afslaget.

Swissaren är affärdad med det beskied at när Hans M:t förnimmer det hans tillgodo läggiande för de på galeijerne smidde reformerade kan något uträtta hoos K. i Frankrike, will Hans M:t sig gärna där till låta bruka.³ I medlertid will Hans M:t intet exponera sig à un refus. Cronström⁴ har fått ordres at

² Henrik Otto Albedyl 1666—1738.

³ Thomas Funck. Jfr bref af 23 febr. och 16 april 1707, sid. 139 och 146.

³ Jfr bref af 31 okt. och 11 nov, sid. 179 och 181.

⁴ Daniel Cronström 1655—1719, envoyé i Frankrike.

härom sondera det Franska hofwet. Uppå drottningen af Englands begiäran har ock Stralenheim i Breslau fått befallning at arbeta för de reformerades religions fryheet, på de orter i Keysarens land, där den för detta åtniutit. Swissaren har ock warit och krusat för K. i Polen på sina principalers wagnar. Han sade här att Cantonerne skulle räkna sig för een särdeles ära om de finge betiäna Hans M:t med 20 eller $\frac{m}{30}$ man. Gr. Dohna är borta och har fått afwijsning till Sverige uti sin begiäran. Det säges mig att Högvall håller på at frija och skal få een af Åkerhielms slakten, lät mig weta hwem det är. A propos är den andlige mödomen, som J gaf mig i sommars förslag på ännu ofalkad? Huru komma Horn og Cedenhielm därhemma² till rätta med hwarandra? Cedenhielm här säger väl, men andre säga at Horn har ey längesedan skofvat Cedenhielm tämmelik skarpt. Jag borde det weta. Fritz skall vara rädd för Horn. Een Ryttare af adelsfanan wille härom dagen leka med een Polska. Men hon wille intet utan fick i gewäret och bröt twärt af det. Sådane biästar borde sändas heem till at ersättia recruterne. Jag är af allt mitt härta Eder

trognaste Tiänare R.

Dahlborg² har fått Tuna emot all förmodan, allenast för Härtiginnans förbön skuld, och Löfgreen Giötheborg till satisfaction.

45.

Brzesty den 22 Nov. 1707.

Den posten, som sist väntades, är äntel. kommen, dock utan något bref i från Eder till mig. Jag tyger ännu och tål, men Kiäre missbruken intet min blödighet. Om J wisten huru kiärkommne Edre bref mig äro, så skullen J wisserl. ofta giöra mig det nöjet. Jag har ingen kiärare wän än Eder. Eder angelägenheet står ännu i sitt förrige stånd. Lillienstierna är siuk men giör sig ännu mera dä det hen komma till Saxen, jag önskar att det skeidde på det Adlerfelt komme oss ur wägen som eliest ofelbart hindrar oss.³ Den efterskrefne staten är ännu intet kommen. Broen öfwer Weixelen är färdig, men som wattnet sedermera mycket har wuxit, så har man måst rifwa henne på

¹ Germund Cederhjelm 1661—1741 »Cederhielm här» afser den förut (2 febr. 1707, sid. 134) omnämnde Josias.

² Petrus Dahlborg 1673—1723; Erik Simonis Löfgren 1672—709.

³ Jfr sid. 170 och 178.

ett och annat ställe. Lärer man altså af den orsaken stå stilla ännu några dagar. Winteren begynner tämmel. starkt, men det är intet troligit at han lærer hafwa något bestånd, så att Hans M:t därpå kan förlåta sig och taga någon stoor marche före. Det Turkiske Sänningebudet, som är kommet, är allenast een utskickad Aga i från Seraskieren af Budagai till att felicitera konungen af Polen öfwer dess anträde till kronan uti dess namn dock likwäl så wida på Turkiske Sultans wägnar att Han befalt Seraskieren affärda Agan och igenom honom betyga sitt nöje öfwer det ofwanbem:te. Jag undrar alt så intet hwarföre wår Konung frågar så litet efter denna beskickningen; jag tror at Agan har ock befallning at angifwa sig hoos Hans M:t, men jag twiflar om han blir admitterad. Det synes imedlertid wara Turkens intresse att menagera och fijra Hans M:t på ett anständigare sätt. Eljest passerar intet föränderligit. Jag är af alt mitt hiärta Eder trognaste Tiänare R.

P. S. Effter jag weet at J hafwen correspondenz med Prof. Bellman så beswärar jag Eder med hoosgående bref. Jag skrifwer allenast till at påminna om wår gl. bekantskap och låta honom weta huru wäl Grefwen är nögd med hans disposition öfwer den unge Gr:s² studier.

46.

Brzestye den '29 Nov. 1707.

Wij hafwe på 14 dagar intet haft någon post i från Sverige, orsaken lærer twifwelsutan wara at han gått på Dantzic, och intet kan komma öfwer Weixelen, för ijsen och det höga wattnets skuld, som tagit bort broen och gör honom impassable. Effter broen är borta, så läre wij ey heller så snart komma till at bryta upp. Så stoor denna skadan är så är dock wäl at pontonerne denna gången intet blifwit brukade, så som i förstone war ärnat, ty eljest hade de farit samma färden. Förbytaren² är ond och säger han skrifwer intet ord mera till Sverige för än han fått swar. Dock hoppas jag at ondskan lærer snart gå öfwer, han ligger där nedre wid strömmen, där han wäl får swalka sig. Han wyste häromdagen sin konst i Konungens närvaru på een Rysse, som reed på andra sidan, ty i fiärde skåttet skiöt han hästen undan honom, hwilket Konungen wäl behagade, det är mycket bredt öfwer.

¹ Antagligen Karl Pipers son, Karl Fredrik 1700—1770.

² Troligen skämtsamt namn på Karl Cronstedt, som blifwit öfverminör vid artilleriet genom en uppfinning af fyrverkeri. Fyrbötare = eldtändare (Ihre).

Den turkiske Agan war i måndags här och begiärte at Gr. ville skaffa honom audience hoos Konungen. Dagen effter blef jag sänd till honom hoos K. af Polen $3\frac{1}{2}$ mihl här i från at låta honom weta, det han till onsdagen skulle få audience hoos H. M:t här i Cansliet. Han satt på golfwet och åt, när jag kom, men jag fick een stool, een kopp caffè och en pypa tobak till wälkommet. Mitt budskap war honom mycket kiärkommet, och instälte han sig till bestämden tid, som war kl. 11, då han strax blef införd till Konungen i Grefwens kammar. Hans M:t emottog honom ståendes och med bart hufwud, hwilket fuller äntel. intet war effter sublaturen särdeles i anseende till Turkarne, som äro högmodige; men Hans M:t will intet weta af några ceremonier han bragte sitt ord fram, som tälken han med sig hade een renegat eller affallen Pålack och kan Latin, intet behöfde uttyda ty Kammarherrn Klingstiärna, som kan Turkiska, lijsade hans omak. Hans compliment behagade Hans M:t wäl, och blef på dess wägnar beswarad af Klingstiärna. Därmed war det bestält, och Turken wijste sig mycket nögd. Grefwen behölt honom, som om måndagen, hoos sig qvar till måltids. Då han satt till bords med oss och åt merendels af alla rätterne som een annan menniskia, men i drickandet afsöndrade han sig ifrån oss, men hade till den ändan äpelsaft eller cidre och lemonade af Citron, socker och watten, hwarmed han gjorde beskiel till skålarne, som honom i godt ungerskt wyn tilldruckos. Han war lustig och språkesam nog öfwer bordet pour un Oriental, sade på tillfrågan at han hade 2 hustruer och hans tåk 5, som man smekte hwarfwet om, och på det man skulle kunna giöra dem så mycket oftare nöje, så kokade de åt sina män till sammans af halfprässade drufwor een drick, hwilken war så kraftig at hwart trait produisoit un garçon. Han är een beskedelig och förständig man. Hans fölije består af 16 personer. Han lät märkia den åstundan Sultan hade att inrätta een handel med Sverige, men hans förnämste ärende är att ingå ett förbund med oss emoot Ryssen säjandes att Sultan är till räds att låta utrusta emoot Ryssen så mycket manskaf som oss behagar, lefrera det dijt wij wele agera därmed på hwad sätt och under hwilkens commando oss hälst synes. På det sättet kan man döma at han will gå i fält med een stoor makt; Seraskieren i från Bender eller Baba som honom hijtsändt offerar på Sultans wägnar alla de under honom stående Tartarer och dess i Europa stående Krigsfolk öfwer hwilka alla Seraskieren har att säga. Af dessa allena går altid Tartar

Chan i fält med $\frac{m}{140}$ mann. Man har frågat honom, hwarför Sultan intet sändt immediate i sitt eget namn, hwarpå han swarat, at det intet är hans maneer at afsända något sänningebud immediate till den, hwarifrån han intet Sänningebud hoos sig hafwer, dock borde Agan intet desto mindre ansees för dess utskickade effter Seraskieren intet hade understått sig at göra någon beskickning utan ordre. Här tills har han haft qvarkeer och underhåll hoos K. af Polen, men görs därtill anstalt här hoos oss, och väntas han altså hijt i dag eller morgon. Han lærer här förblifwa till dess han bijlr affärdad. Han räknar 150 mihl hem härifrån, men säger sig hafwa rest öfwer 300 hijt, för säkerhets skuld, dock har han likväl i Ungern blifwit qvarhållen een månad utaf mecontenterne.

ÖfwerstLieut. Gyllenstiärna² af Skånska Rytteriet har fått den öfriga hälften af Görtz regimente. Han är een kiäck och hurtig officerare, som länge tiänt. Je suis comme à mon ordinaire tout à vous. R.

P. S. Klingstiärna tålkade Turkens tal men H. Hermelin² swarade på Hans Maj:s wägnar, det turkens tålk uttydde för honom. I hans compliment anförde han ock det at Sultan hade nyl. låtit löskiöpa öfwer 100 Svänske fångar, som Ryssarne försålt i Turkiet, och låtit dem gå, till wedergällning för det H. Mt hade i Lemberg gifwit lösa de Turkiske fångar, som där sutto. Siniawska har kiältat sig löös igen.³

47.

Den 6 Decemb. 1707/37.

Jag har änteligen fått ett bref i från Eder. Det är mig kiärt [o: at] af intet af mina är borta, fastän den skadan warit botelig. Det är wäl at J ären nögd med reversen, jag begiärte intet af någon mefiance at wexelen, skulle sönderrifwas eller återsändas, utan efter jag meente det borde så wara. Det är mig nu lijka mycket.

Jag troor intet at staten blir ändrad utan allenast rättad, så at hwar och en får det honom efter staten tillkommer. Men den föreslagne rangen, ehuru skiäligt förslaget är, synes näppel. stå at erhållas wed närwarande tider, då soldaterne äro gullgässarne.

² Axel Erik Gyllenstjerna 1678—1751.

² Olof Hermelin, jfr sid. 134.

³ Jfr sid. 182, 183.

Nytt wankar här mycket litet. Broen är färdig och torde altså det åter giälla till uppbrätt innan kort.

Turken är ännu här. Öfwerste Horn² af Pommerske footfolket är död. Man weet ännu intet hwem som får hans regimente; brodern³ dess ÖfwerstLieutt, een wacker och kiäck officerare, som tillförende varit under drabanterne, gör sig hopp därom.

Jag sände strax brefwet till fyrbytaren,³ som lærer wara mycket glad där åt. Han ligger alt nedre wid wattnet och lurar på Ryssar, som likwäl nu äro någorlunda utur hållet, om han eljest intet kan skiuta ända in i Littauen. Jag tackar mycket för Eder godhet emoot min släktinge, dess broder som hijt ut kommet behagar mig wäl och har jag redan försörjt honom.⁴ Jag hoppas at han vidare skal taga sig fram. Igenom Eder resa på landet hafwen J glömt at skrifwa hwad nytt gifwes, lät mig dock weta hwad som passerar. Jag hörer at Renstiärna intet får cedera bonis, det lærer altså gå löst på den stinde prästen med flere andre. Farwäl.

P. S. Turken säger sig hafwa fått bref att Tartarerne äro infallne i Ryssland och där giort ett stort nederlag af Moskowiter. Därmed håller jag freden bruten Turken och Czaren emellan.

P. S. Sedan jag skrifwit mitt bref får jag innelyckte i från B. Carl. Han fruktar för sorg, ty han har förnummit at hans Swärfader⁵ skal wara illa siuk, här spörjes han död.

48.

Brzeslye den 13 Decemb. 1707/38.

Till den första punkten har jag intet annat at swara, än at jag är nögd med hwad J skrifwen, och at wij wäl vidare få rådgöra med hwarannan därom.

Brefwet till B:r Carl sändes strax till honom med een tjänlig trösteskript. Det bästa är at han gier sig wäl tillfreds, som han swarar mig, så länge Modren och dottren lefwa. Men jag fruktar at ehuru rätta wägar Prof. Linnerius⁶ går, så lærer Esberg⁷ i

¹ Carl Gabriel Horn af Åminne 1668—1707.

² Thure Sigismund f. 1674, erhöill öfverstetjänsten 1708.

³ Jfr. sid. 185.

⁴ Nils Reuterhusen och hans bror; jfr odateradt bref af jan., 16 febr., 28 sept., 11 okt. 1707, sid. 133, 136, 174, 176.

⁵ Jonas Laurentii Arnell, superintendent i Karlstad, 1642—1707. Hans dotter Elisabeth (1685—1750) var gift m. dåvar. minör-kaptenen vid artilleriet, Karl Cronstedt.

⁶ Jonas Linnerius 1653—1734, professor i teol. i Lund, 1715 biskop där.

⁷ Zacharias Esberg 1666—1708. Gick miste om Maria församling, men utnämndes strax före sin död till biskop i Växjö.

Ridderholmen tagit den rättaste. Om han intet med denna posten får sin fullmakt, så håller jag honom likwäl säker därom, så wida jag af wederbörandes utlåtande kan döma. Nordlind har ock gifwit sig an men informationen, som syntes skulle hielpa honom, står honom i vägen, emedan man ey will taga honom därifrån, dock lærer han få Esbergs ställe.¹ Men om detta intet är kunnigt där hemma, så welen J det menagera.

Jag seer intet at det förslaget med rangen lærer kunna lyckas, af orsak at den förnämste af Edre Kamrater härute går hafwande med ett annat framsteeg, hwarom jag tillförende skrifwit, och de senare hwarken hafwa eller wilja något derföre wåga. Det är ey heller likt at een sådan proposition skulle gouteras. Jag hoppas at det förra snarare går an, särdeles om Swågren befordras. Här är wäl een annan och een främling härute, som är Eder medtäflare, men jag tror intet at han gör Eder någon skada, jag menar Eder medtäflare om det förnämste rummet, ty det sänare kan han intet begiära. Eder Fru Swärmoders ansökning beroor ännu wed det förra, fast än jag intet underlåter därom at påminna. Jag skal ock giöra vidare anstalt därom för än jag reser.

Det war een annan Reuterhusen jag skref till och een annan jag recommenderade. Den förre är så fatt som Bellman skrifwer; Men den senare skal wara merendels mogen.² Men wij få fuller framdeles talas wid härom. Den starka blåsten och owädret har hindrat at bron intet för än i förgår har kunnat blifwa färdig. Jag tror at den i nästk:de wecka, som är här Juuleweckan lærer upbryta. Turken är ännu qvar men lærer med det första blij afärdad. Här lærer intet wist aftal göras med honom. Een Corporal af drabanterne Galle³ benämnd är blefwen ÖfwerstLieutenant wed Skånska Rytteriet efter Gyllenstiärna. Ibland de många competitorerne om Tigerklos⁴ tjänst har Reuterholm wunnit pryset. Han resolverade sig allra sist at giöra därom ansökning, men lyckades bäst. Det unnas honom. ock hälst och är han glad at han får komma till roo och skiöta sin swaga hälsa. Han wet intet huru snart han kommer till at resa, dock gör han sig färdig och hoppas intet behöfwa at passera Weixelen. Skrif

¹ Daniel Norlind 1662—1728, kyrkoherde i Ridderholmen efter Esberg 1708.

² Jfr bref 28 sept. och not 3 föreg. sida.

³ Johan Galle, † 1709 vid Pultava, trol. identisk med den röljtn. vid lifdrab., † ung^o som hos Anrep uppgifves ha tillhört ätten G. i Finland, i hvilket fall registret till Karolinska krigares Dagböcker, III, 107, har felaktig uppgift.

⁴ Albert Loccenius, adlad Tigerklou, sekr. i krigskollegium, † 1709.

honom till om J welen på Hamburg, och om J där hafwen något at befalla. Wij läre komma till följes med hwarannan och skrifwa vidare i från Stettin. Imedlertid önskar jag Eder een god juul och gått nytt åhr och förblir altid Eder trognaste tianare.

49.

Brzestye den 22 Decem. 1707.

Jag reser nu på stunden här i från och begifwer mig på heemwägen öfwer Thorn Danzig Stettin Hamburg och sedan vidare. Dock som wägarna äro elaka och jag ett godt stycke måste bruka egna hästar, så lärer min resa intet gå synnerligen fort. Arméén rör sig och passerar dagel. Weixeln, jag tror höggvarteret lär i morgon eller öfwer morgon följa effter.

Annat nytt förefaller här intet, utan jag befaller mig härmed i Eder wänskap till dess jag får den fagnaden at sielf see Eder. Jag är af alt härta Eder trognaste Tjänare.

Reuterholm.

P. S. Talet går at H. M:t lärer stanna i Pryssen öfwer wintern.

Hamb. den 2 Mars 1708.

Jag är emoot förmodan ännu i Hamburg, dock ärnar jag mig denna weckan här i från till Stralsund till at gå öfwer med jagten, efter vägen i genom Dannemark will falla mig alt för beswärlig för min siukligheets skuld. Skullen I imedlertid hafwa at gifwa mig något wed handen, som kunde i ett eller annat mål lända mig till efterrättelse, för än jag heemkommer, så wäntar jag bref af Eder för mig i Ystedt.

Som det går något långt ut med min heemkomst, så torde wederbörande hafwa något derpå at säja, särdeles efter jag förnimmer att det emoot deras wilja och förmodan är skiedt at jag kommer i deras skrå. Fåen J höra af något sådant, så tagen mig i försvar och läten mig det weta. Jag råder intet derföre at jag något dröjer; Jag gier och i dag wederbörande därom mina skiäl wed handen. Ären J bekant med Fahlström,² så fårsken ut hwad det låter i honom; Som han tager sig största

² Ludvig Fahlström, friherre, krigsråd, 1655—1721.

myndigheten i Collegio, så söker jag ock at ställa mig med honom. Om huusrum för mig har jag anmodat Hallonberg, skullen J kunna gifwa förslag på något anständigt och icke långt ifrån wärkstaden beläget, så beer jag at J welen gifwa honom därom wed handen. Som jag behöfwer een god dräng efter jag tager ingen heem med mig, så har jag jämwäl updragit honom commission därom, förtroendes mig i det målet sammaledes till Eder wanlige godheet.

I dag hafwer man äntel. fått bref i från arméen, som äro af den 1 Febr. och altså något gamle, de berätta huru Hans M:t bemästrat sig Grodno med 600 man af lifregimentet emoot några 1000 man Ryssar under Czarens egit anförande, och huru H. M:t har sielf warit i fara, i det een lagt an på honom, men till lycka klickat, hwilket kåstat honom lifwet. Om arméen alt sedan marcherat, som man inbillar sig, så bör han redan wara på Ryske gränsen, ty han war då allenast 70 eller 80 mihl högst i från Smolensko. Adieu je suis comme à mon ordinaire tout entierement à vous.

R.

Den äldsta kända skrifvelse af Erik Dahlberg i riksarkivet

Meddeladt af

Per Sondén

Då för några år sedan ett antal synnerligen otympliga och fullständigt oordnade volymer, innehållande suppliker till Sveriges generalissimus i Tyskland, arsprinsen Karl Gustaf, granskades och ordnades i riksarkivet, påträffade ordnaren bland en massa bref af i alla afseenden obetydligt innehåll en skrifvelse, hvars fullkomligt konstnärliga kalligrafiska utstyrel genast föll i ögonen. Underskriften, Erik Jönsson, föreföll dock i förstone föga ägnad att gifva någon upplysning om författarens person. Vid närmare granskning af bokstäfvernas karaktäristiska dekorativa utsmyckning var det emellertid lätt att konstatera, att detta så föga karaktäristiska namn var ett, hvilket sedan skulla komme att göra sig känt som namn ej blott på en af vårt lands största tecknare utan på en af våra berömdaste hjältar: *Erik Jönsson Dahlberg*.

Skrifvelsen bär på baksidan anteckningen: »præs. in Wismar den 20 Sept. 1650», och är helt säkert den äldsta skrift riksarkivet äger af Dahlbergs hand.

Brefskrifvaren var vid denna tid 25 år gammal och anställd som »konduktör» d. v. s. fortifikationsofficer i svenska armén i Tyskland. Vid ungefär samma tid, som brefvet författades, mottog Dahlberg ett uppdrag, hvilket troligen var hans första offentliga, nämligen att i Frankfurt am Main afhämta en del af de för arméns behof afsedda satisfaktionspenningarne.

Till underlättande af uppfattningen af brefvet meddelas här det samma i vanlig skrift:

Durchleuchtigster Hochgeborner Allergnädigster Fürst und Herr. Das Ich unterthänigster diener mihr die grosse kuhnheit unternehme Ew. Hochfurstl. Durchl. von dero Hochwichtige ReichsAffaires durch dieses zu incommodiren, des wollen Ew. Hochf. Durchl. nicht in ungnaden vermerken, besondern dero Hohen Furstl. Leutsheligkeit nach

mihr allergnädigst vergeben. Die Ursache aber dieser meiner allerunterthänigsten Molestie ist diese, das die Grundgutigkeit dess allerhögsten mich durch die Natur, was Ew. Hochfurstl. Durchl. so wolh ab deisem alls begehendts¹ allergnädigst zu ersehen haben, ertheilen lassen; undt alls ich mich nuhn ein zeit von 3 ¹/₂ Jahr bey dem Herrn Obrister undt Commandanten Mardefeldt bey dem fortificationswehsen aufgehhalten undt durch die information wohlbesagtes Herrn Obristen in diese sachen ein zimlich fundament gesetzt, mich aber weiter gebühren will ein solches dergestalt zu Amploijren, das dadurch zufforderst Gott geehret undt mein allergnädigste Obrigkeit und Vatterlandt von mihr ins kunfftige die Fruchte guter dienste zu genesen haben möge; zu solchem vorgesetztem ziehl mihr nuhn nötig sein will einige frembde königreiche und länder zu besehen und aber meine mittel sich so weidt nicht erstrecken solchen effect zu erlangen, Jedoch und allen bewust, wie Ew. Hochf. Durchl. durch dero hochangebornen Furstl. Clementz vielé so wolh in dieser als anderer qvalitet dero milde handt gereicht haben,

Als hab ich in solcher hoffnungh und zurahen wohlermeltes Herrn Obristen, dehme meine unterthänigste persohn bestens bekandt, mich auch in Ew. Hochf. Durchl. Mildt-gutigkeit einfinden undt dieselbe Allerunterthänigst bitten wollen, Sie dero hohen Furstl. habenden gewalt nach Allergnädigst geruhen wollen, solchen befehl abgehen zu lassen, dass auss Ihr Königl. May:tt cassa ich zu mein vorhaben mitt einige Geldtmittel möge allergnädigst an die handt gegangen werden.

Ich verhoffe, dass was Allerhögstged. Ihr Königl. May:tt undt Ew. Hochfurstl. Durchl. dieser gestalt auf mihr spendiren werden, gleich andere mitt meinem Leib undt Blut biss an der letzten stunde, wie es einem jeglichen redlichen Unterthanen gebühret hinwiederumb trewlich zu verdienen. Bitte aber Allerunterthänigst Ew. Hochf. Durchl. begehende meine geringfugige Arbeidt immittels von mihr als einen Trewverbundenen Demutigen Schuler Allergnädigst auf- undt annehmen wollen, Der Ich dan lebe undt sterbe

Ew. Hochfurstl. Durchl.

Allerunterthänigster undt
Demutigster diener
Erich Fönssonn.

¹ Någon bilaga till brefvet finnes icke.

Frågor.

1. I en tidning lästes nyligen, att »det turkiska kejsarhuset och den i Serbien regerande familjen Karageorgiewitsch torde vara de enda, som icke stå i något släktskapsförhållande med de öfriga furstehusen». Med anledning häraf frågas, om någon kan upplysa om, huruvida det ligger någon sanning till grund för en historia, som för åtskilliga år sedan stått att läsa i flera tidningar, af innehåll att Konung Oscar II och sålunda äfven vår nuvarande konung, skulle vara i verklig släktskap med turkiske sultanen i följd däraf att en af den senares förfäder under 1800-talet eller slutet af 1700-talet — jag minns ej hvilket — skulle varit förmäld med en fröken Tascher de la Pagerie, kusin till kejsarinnan Josephine, från hvilket äktenskap sultanen skall härstamma. Kejsarinnan Josephine och nämnda fröken T. de la Ps gemensamme farfader skulle i så fall ju äfven vara den gemensamme stamfadern till både konung Gustaf och sultanen Abdul Hamid. Till ofvannämnda kan anmärkas, att ju konungens af Serbien barn genom hans gemål, en montenegrinsk prinsessa, äro besläktade med alla de furstehus, i hvilka de montenegrinska prinsarna och prinsessorna äro ingifta.

F. L.

2. Finnes något porträtt af: Biskopen i Växiö, Lunds universitets rector *Olaus Cavallius* f. 1648 † 1708.

Nils Valfrid Hagström.

3. Uppgift om befintliga porträtt af medlemmar till adl. ätten nr 78 *Wernstedt* (von Warnstedt, von Warenstedt, von Wernstedt) torde godhetsfullt lämnas till kapten Wernstedt, Carlskrona.

4. Finnes något porträtt och i så fall hvar af framlidne ryttmästaren vid Smålands husarregemente *Pehr Lindman* (född 1767 eller 1769 och död 1808)?

Vexjö.

H. Hyltén—Cavallius.

5. Finnes något porträtt öfver Landshöfdingen i Elfsborgs, sedan Vesterås län, generalintendenten *Johan Fredric Lilljehorn* f. 1745 † 1811.

Borås.

Otto Mannerfelt.

6. Finnes porträtt af prosten i Sala, grefve *Ph. B. v. Schwerins maka* född af *Petersens*.

T. H.

Durchleuchtigster Hochgeborner
Allergnädigster Durchleucht. Herzog

Ich unterthänigster diener, miß die große Küntheit unternehme Ew. Hochfürstl. Durchleucht. von dem Hochwürdtigen Reichs Affairs, durch dieses zu Informiren, des wollen Ew. Hochf. Durchleucht. nicht in Angewandten Vermerken, sondern dem Hochf. Durchleucht. Reuschlichkeit nach miß allergnädigst vergeben. Die Ursache aber dieser meiner allerunterthänigsten Molestie ist diese das die Grundgütigkeit des allerhöchsten miß durch die Natur, was Ew. Hochfürstl. Durchleucht. so wohl ab diesem, als begeben des allergnädigste zu ersehen haben, Erbteilen lassen, undt als ich miß miß ein zeit von 34 Jahr bey dem Herrn Obristen vndt Commendanten Maedelot, bey dem Fortifications wesen ausgehalten, vndt durch die Informa- tion vndt besagtes Herrn Obristen in diese sachen ein zimliches fundament gesetzt, miß aber weiter gebühren will ein solches dergestalt zu Anpflügen, das dadurch zu forderst Gott gebrach, vndt mein allergnädigste Obri- gkeit vndt Vaterlandt, von miß in die künftige die Früchte guter dienste zu genießen haben möge, zu solchem vor- getretten dieß miß miß nichtig sein will einige frembde Königreiche vndt Länder zu besetzen vndt aber meine mittel sich so weit nicht erstrecken solches Effect zu erlangen, Jedoch vndt allen bewußt, wie Ew. Hochf. Durchleucht. durch dem hochgeborner Durchleucht. Clementz viele so wohl in dieser als anderer Qualitatz dem milde handt gereicht haben. Als hab ich in solcher hoffnung vndt zurachen wohl emitteltes Herrn Obristen, des me meine unterthänigste Person bestehend betornt, miß auch in Ew. Hochf. Durchleucht. Milde gütigkeit einfinden, vndt dieselbe Allerunterthänigst bitten wollen, Sie dem hohen Durchleucht. habenden gewalt nach Allergnädigst geruben wollen, solches befehl abgeben zu lassen, das auß der König- Man. Casda, ich zu mein Vorhaben mit einige Geld mittel, möge allergnädigst an die handt zegan- gen werden, Jederverhoffe das was Allergnädigst gew. Ihr. Königl. Man: vndt Ew. Hochfürstl. Durchleucht. dieser gestalt auf miß Spendiren werden, gleich andere mit meinem Reich vndt Blut bis an der letzten Stunde, wie es einem beglichen Redlichen unterthänigen gebühret hinwieder umb Trübslich zu verdienen. Bitte aber Allergnädigst Ew. Hochf. Durchleucht. begebende meine geringfügige Arbeit dmittelle von miß als einen Erwerb verbundenen Demütigen Bedülers Allergnädigst auf vndt annehmen wollen Der Hoch- dein lebe vndt Sterbe

Ew. Hochfürstl. Durchleucht.

Alle unterthänigster vndt
Demütigster diener
Rich. Ann

7. Porträtt sökes af:
Wilhelm Muschamp. Kommendant i Helsingborg, d. 1665.
Erik Drake. Generalmajor, Guvernör i Pommern 1673.
Henric von Vicken. Landshöfding i Kalmar och Elfsborgs län, d. 1690.
Abraham Cronhjort. Landshöfding i Tavastehus län och Nyland.
- d. 1703. Generalmajor.
Gustaf Heidenfelt. Öfverste 1689.
Gabriel Lilliehöök. Öfverste, d. 1706.
Johan Cronman. Öfverkommendant i Skåne d. 1737.
Carl Hård af Segerstad. Öfverste 1678, d. 1705.
Nils Hesteskoo. Öfverste 1710.
Otto Wilhelm von Rosen. Generalmajor, d. 1779.

Svar.

Porträtt af de i häfte 1 årg. IX (1907) omnämnda personerna *G. G. De Besche* och *Maria Kristina Ehrencrona* finnas hos kaptenen greve Cansimir Lewenhaupt å Danbyholm, Björkvik.

Svar på frågan 8:2 i årg. X s. 51:

1. Utdrag ur »Nomenclatura civium...» för Arvika församling 1760 — 1764, p. 137.

Inspect. Herr Malachias Bucht f. 1715. Hust. Fru Christina Schröder f. ²⁸/₁ 1739. Dot. Ulrika uti Chamn f. 1744. Dot. Sofia f. 1746. Dot. Hedvig Scharlotta f. 1742. Flyttade till Höa i Glafva 1762.

Christina Schröder var dotter af Carl Gustaf Schröder brukspatron på Torsby f. 1705, † 1743 och Lisa Maria Simson f. 1708, † 1743. Hon blef såsom ä annat ställe uppgifves gift 1757 ²⁸/₉ m. Malakias Bucht f. 1716 ²⁰/₁₀, † 1781 ³/₃, gränsinspektör i Sanna, Sillerud (1757).

C. A. M.

2. Anna Brita Holmberg f. *Busch*. I ett arfskifte af ⁷/₂ 1810, som i original finnes i min ägo benämnes hon »Bucht», men hvilkendera benämningen, som är den rätta, vet jag ej. Enligt muntliga upplysningar af en hennes dotterson skall hon härstamma från Södermanland och kom till Hernösand med Landshöfdingen, Friherre Carl Bunge, såsom »husmamsell». Då Bunge 1772 utnämndes till kammarråd och 1778 till Landshöfding här, kan måhända någon ledning för vidare forskningar vinnas, t. ex. i de kyrkoböcker, där hon möjligen skrefs i Stockholm såsom tjänare hos Bunge.

Hernösand ⁵/₁₀ 1908.

Gustaf Tengvall.

PERSON-REGISTER.¹

A chtschelding, Susanna. 12.	Barnekow Kiell Christoffer. 86.	Bielke, Thure Gabriel, grefve. 94.
Adler, Niklas. 83.	» Kristian. 76.	Bielkenstierna, Anna. 10.
Adlerberg, Göran. 131.	» Ravn. 76.	» Axel, frih. 10, 11.
Adlerfelt, Gustaf. 149.	de Barnekow, Reiner. 78.	» Claes. 10.
Adolf Johan von Gustaf, pfaltzgreffe. 165.	» Reynold. 78.	» Ebba. 9.
Ahlsing, Baltzar. 91.	von Barnekow, Georg. 78.	» Elsa Ebba. 9.
d'Albedyhl. Christian Henrik. 86.	Barnekowe, Raven. 77.	» Hans. 9.
Albedyl, Henrik Otto. 183.	de Barnekowe. 77.	» Nils. 10.
Albrecht af Preussen. 6.	Barry, Johan. 90.	Bihl. 91.
Almgren, Knut August. 124.	Bartholdi, Johan. 91.	von Bildring, Jakob Johan. 83.
Aminoff. 45.	Basch, Johan. 90.	Bildt, Daniel. 86.
Anberg, Jakob. 90.	Bassewitz. 91.	Billing. 102.
Andersdotter, Anna. 118.	Bauer (Baur), Rudolf Felix. 181.	Binck, Jacob. 1.
» Elicka. 32.	Beck, Peter. 91.	Björkman, Axel Wilhelm. 29.
» Ragnila. 33.	Beckett, Francis. 5, 6.	von Bohlen, Carl, grefve. 49.
» Stina. 33.	Bedoir, Jean. 125.	Bohm, Jacob. 29.
Annerstedt, Claes. 43.	» Magdalena. 125.	» Magdalena. 29.
Appall, Tønnes. 93.	Bellman, Johan Arendt. 174.	Boineburg, Ph. Wilh. grefve. 151.
Arenius, Gabriel. 95.	Benner. 90.	Bolte, Hans. 50.
Argyll, earl af. 110.	Berenets. 88.	Bolten, Barber. 50.
Arman, Carl. 83.	Berg. 36.	Boman (Bährman), Lars. 88.
Arnell, Elisabet. 188.	Berg, Anders. 84.	Bonde, Carl Carlson, frih. 52.
» Jonas Laurentii. 188.	Bergencrantz, Anders. 84.	» Claes. 151.
Arosenius, släkten. 108.	Berggren. 32, 33.	Borg, Christoffer. 121.
van Assenfeldt, Jaqueline Cornelia. 79.	Bergman, Torbern Olof. 34.	Borgström, Sven. 90.
Atterbom. 102.	Bergqvist, Anna Lisa. 51.	von Born. 45.
August, konung. 130.	» Hedvig. 51.	» » Carl Bernhard. 50.
	» Henrik. 51.	» » S. F. 50.
	» Nils. 51.	Borneman, Gustaf Erik. 87.
	» Olof. 51.	Bourdou, Sebastian. 106.
B ager, Johan Wilhelm. 95.	Bergsteen, Knut. 93.	Boy, Willem. 8.
Bagge, Anton. 84.	Bergström. 36.	Brahe, Abraham, grefve. 71.
» Erik Lorens. 91.	Bergström, Otto. 52, 72.	Brahe, Ebba, grefv. 73.
» Jonas Christian. 88.	Berzelius, Jöns Jacob. 84.	Brandberg, C. F. E. 41.
Ballou, August. 90.	Besche, G. G. 195.	
Barnekow, ättens ursprung. 75.	Besenal. 140.	
» Eggert. 77.	Beuchling. 159.	
» Heneka. 77.	Bewerfelt, Petter Gustaf. 84.	
» Henrik. 76.	Biehl, Petter. 87.	

¹ Utarbetadt af O. B.

- Brandt, 130, 177.
 › Fabian. 82.
 › Isac. 121.
 › Jöjachim. 29.
 › Juliana. 28.
 › Ulrika Christina. 121.
- von Brandt, Henrik Johan. 87, 88, 90.
- Branting, Johan (Jean). 88.
- Brattström, Eva Helena. 31.
- Braun, se Bruhn.
- Breitholtz, Magnus Anders. 178.
- Brin(c)kman, Anton Henrik. 83.
- Brockman, Carl Gustaf. 88, 90, 91.
- Brohman, Carl. 88, 90.
- Broling, Gustaf. 35.
- Bruhn, Albertina Carolina. 123.
 › Albrecht. 123.
 › Carl Axel. 123.
- Brunell, Nils. 150.
- Brunow, Paul. 46.
- Brusell, Petter. 91.
- Bryske, Anton. 7.
- Brännare, Anders. 92.
- Bröjer, Henrik Christian. 92.
- Buchholtz, Johan. 49.
 › Johan Christian. 49.
- Bucht, Anna Brita. 195.
 › Hedvig. 195.
 › Malachias. 195.
 › Sofia. 195.
 › Ulrika. 195.
- von Buchwald, Christian, Albrecht. 86.
- von Buchwaldt, Fredrik, frih. 49.
- Bughe. 78.
- Bugt, se Busk.
- Bunge, Carl, friherre. 195.
 › Henrik, friherre. 134.
- Burgman, Diedrich. 96.
- Busch, se Busk.
- Busck, se Bucht.
- Busk, Anna Brita. 51.
- Bährman. 95.
- Böckman, Michel. 93.
- C**abbe, Petter. 84.
- Calmander, Jakob. 85.
- Calonius, Henrik Johan. 46.
- Camitz, Gustaf. 126.
- Campbell, ätterna. 109.
- Carl IX. 35.
- Carl XII. 26, 130.
- Carlheim, Bengt Gustaf. 92.
- Carlsson, Britta Maria. 33.
- Carré, Marique. 125.
- Casper, konstnålar. 2.
- Cavallius, Olaus. 194.
- Cederborg, Hans Philip, 126.
- Cedercreutz, Carl Gustaf. 92.
- Cedercreutz, Herman. 125.
- Cederhjelm, Germund. 184.
 › Jonas. 134.
 › Josias. 184.
- Cederström, Olof, frih. 168.
- Celsing, G. 52.
- Christernin, Johan Eriksson. 90.
- Christian August till Sutzbach, pfalzgreffe. 72.
- Christiernin. 45.
- Christiernin, Adolf Ludvig. 46.
- Chronhielm, Johan. 86.
- Clarges, Elisabet. 127.
- Clotz, Cath. 29.
- Clou (Klow), Mathias, 90, 92.
- Coijet, Erik. 92.
 › Gustaf Wilhelm. 88.
 › Nicolaus. 92.
- Corin, Anders. 69.
- Cozel, Anna Constance. 135.
- Crælius. 102.
- Creutz, Carl, 88, 90.
 › Karl Gustaf. 131.
- Cronacker, Carl Niclas. 90, 92.
- Cronhjem af Flost, Gustaf. 151.
- Cronhjort, Abraham, frih. 195.
- Cronman, Johan, frih. 195.
- Cronmarck, Peter. 147.
- Cronstedt, Axel Fredrik. 34.
 › F. W., greffe. 130.
 › J. A. 45.
 › Jakob, 129.
 › Karl. 144, 164, 165, 185, 188.
- Cronström, Daniel. 183.
- Czatorinski, prins. 178.
- Czobor. 160.
- Cöhler. 36.
- D**ahlberg, Erik, greffe. 107, 192.
 › Karl Gustaf, greffe. 107.
- Dahlborg, Petrus. 184.
- von Dahldorff, Johan Valentin. 49.
- Dahlgren, Barthold. 31.
 › Fredrik. August. 31.
- Dalpil, Hindrich. 94.
- Danckwardt-Lillieström, Jacob. 132.
- De Besche, Marg. Beata. 159.
- De Geer, Charles, frih. 71.
 › Gustafva Charlotta. 100.
 › J. E. 74.
 › Jean Jacque. 74.
 › Louis. 34.
- De Geer till Fingspång, Louis. 74.
- De Geer af Leufsta, Charlotta. 74.
- De la Gardie, Jacob. 73.
 › Johan. 74.
 › Katarina. 74.
 › Kristina Katarina. 73.
- De la Grange, Erik Johan. 49.
- De Rietz, Anders Rudolf, frih. 71.
- Der Teil. 88.
- Dessein. 88.
- von Dickman, Justus Johan. 88.
- Docke, Erasmus. 92.
- Dohna, Fredr. Christoffer, greffe. 178.
- Donner, Otto. 109.
- Douglas, Wilhelm, greffe, 88, 90.
- Drake, Erik. 159.
- Dryander. 159.
- Duglitz, Robert. 112.
- Düben, Anders. 157.
- von Düben, Joachim. 132.
- Dürer, Albrecht. 6.
- Dybeck, Richard. 68.
- E**berstein. 102.
- Eek. 142.
- Ehrenborg, Richard. 88.
- Ehrencrona, Maria Kristina. 195.
- Eisenmenger, Jöran. 88.
- Ekensten, Christian Ludvig. 92.
- Ekereen. 94.
- Ekerman, Eva Christina. 29.
- Ekerman, Samuel. 29.
- Ekorst, Lorentz. 90.

- Ekman, Gustaf. 35.
 Ekorn, P. A. 49.
 Elbfas, Jakob Henrik. 73.
 Elfsberg, Jakob. 152.
 Elling, Barbro. 145.
 Engelgren, G. M. 123.
 Engelhardt, Michel Vilhelm. 84.
 › Vilhelm Gerhard. 88.
 Engelke. 102.
 Engqvist, Petrus (Per). 93.
 Ericsson, Metta. 48.
 › Stina. 33.
 Ericsson, John. 30, 31.
 › Nils. 31.
 › Olof. 31.
 Ersson, Anders. 33.
 Erst, Tomas. 112.
 Esberg, Zacharias. 188.
 Espholtz, Christoffer. 90.
 › Zacharias. 92.
 von Essen, Reinh. Vilhelm, frih. 87.
 Ewerdahl, Anna Maria. 29.
Fabritius, Ernst Wilhelm. 46.
 Fagrell, Erland. 32.
 › Peder (Petter). 32.
 Fahlström, Ludvig. frih. 190.
 Falk, Erik. 83.
 › Mårten. 87.
 › Per Bernhard. 29.
 › Sofia Dorotea. 29.
 Falkenberg, Henrik Georg. 132.
 von Fangen. 92.
 Feif, Casten. 132.
 Feltenberg, Thea. 103.
 Fernell, Annika Persdotter. 33.
 von Fersen, Anna Dorotea. 67.
 › Hans. 82.
 Finneman, Johan. 96.
 Fischer, Joakim Christoffer. 88.
 Fitinghoff, Erik. 144.
 Flach, Carl Georg. 49.
 Floberg, Anders. 95.
 Flodijn, Samuel. 95.
 de Flon, Gilius. 90.
 › Johan. 83.
 Florin, Gabriel. 96.
 Fock, Gideon. 141.
 Forbes af Lund, Elisabet. 119.
 Forssell, William. 29.
 Franc, Johan. 168.
 Frans II Rakoczi. 172.
 Fredman, Johan. 48.
 Fredrik, prins. 61.
 Freidenfelt, Christoffer. 49.
 Friberg, (Friedberg. Frejberg), Daniel. 85.
 Fridenreich. 49.
 Friis, Johan. 5.
 Frisse, 87, 88.
 Fritzki. 87.
 Funck, Thomas. 146, 183.
 Furstenberg. 153.
Gadde, Thomas Wilhelm. 92.
 von Gahn (Gamm). 90.
 Gahn, Johan Gottlieb. 34.
 Galle, Johan. 189.
 Garman, Ulrika Christina. 121.
 von Gedda, Niclas Peter, frih. 161.
 Geethe, Carl Gustaf. 94.
 Geijer, Bengt Johan. 37.
 Gelton, Toussaint. 106.
 Gereidt, Michel. 90, 92.
 Geting, Jonas. 92.
 Gibardi, 88.
 Giendorff, Joachim Christoffer. 85.
 Gierta (Hierta), Christian. 87.
 › Johan, frih. 86.
 Giøe, Birgitte. 8.
 Glock, Christina. 29.
 von Goertz, Georg Henrik. 170.
 Goggstedt, Anders. 92.
 Gøijer, J. W. 11.
 Goltz, Heinrich. 177.
 Gork, Ulrik Friedrich. 87, 92.
 Gorzeuski (Gorceuski), Ludvig. 169.
 Grill, Claes. 126.
 Grip, Margareta, frih. 72.
 Grotenfelt, Carl Herman. 46.
 Grubb(e), Catharina. 116.
 › Christoffer Larsson. 116.
 › Maria. 118.
 › Peter. 119.
 › Stina Magd. 120.
 Grundt, Mattis. 92.
 Grunholtz, Adam. 85.
 Gröning, Carl Gudmund. 92.
 Grönwall, F. W. 52.
 Gunilla. 1.
 Gustaf Vasa. 1, 35.
 Gustaf II Adolf. 35.
 Güntherfelt. 175.
 › Karl Gustaf. 149.
 Gyllenborg, Johan, greve. 83.
 Gyllenhaal, Abraham. 95.
 › Leonard. 94.
 Gyllenkrook, Axel. 138.
 Gyllenollon Anders. 118.
 › Elisabet. 118.
 Gyllenpamp, Jean Gabriel. 84.
 › Lars. 83.
 Gyllensparre, Christina. 115.
 › Jöns Pehrsson. 115.
 Gyllenstierna, Axel Erik. 187.
 › Carl Ericsson. 72.
 › Elisabet, frih. 9.
 › Elsa. 71.
 › Katarina. 71, 72.
 Gödeke. 69.
 Göding, Olof. 90.
 Göhtzell, Ragvald. 84.
 Görtz. 182.
Hacksson, Elisabet. 125.
 › Henrik. 125.
 › Maria, Elisabet. 126.
 › Nancy. 126.
 Hadorph, Nils. 182.
 Hagman, Henrik. 12.
 › Marta. 12.
 Hahn, Mathias. 13.
 Haijn, Henrik Johan. 88.
 › Mathias. 87.
 Haléen. Olof. 86.
 Hallman, H. 47.
 Hamilton, Thomas. 90, 92.
 Hammerberg, Anders. 93.
 Ham[b]nström, Petter. 84.
 Hanell, Andreas Joakim. 88.
 Haning, Anna M. 120.
 Harlin, Carl. 46.
 Harssen, Hans. 90, 92.
 Harttramph, Johan Melcher. 93.
 Hasselhuhn, Anna Lisa. 51.
 Hastfehr, Jacob Johan, greve. 174.
 › Jurgen. 144.
 von Haugwitz, Anna Marg. 70.
 Hautvechter. 90.
 Hay, Christer Carl. 84.

- Hederschiöld, Carl 88.
 Heffens. 92.
 Heidenfelt, Gustaf. 195.
 Hein. 162.
 Heinske. 162, 177.
 von Heland, Ulrika Magd. 31.
 Heldt, Reinhold. 88.
 Hellenstierna, Sven Gabriel. 92.
 Helling, Gustaf. 84.
 Hellström. 87.
 » Ernst Georg. 128.
 E. Henschen, Henschin och Henske. 162.
 Herkules, Petter. 18.
 Hermelin, Olof. 134, 187.
 » Samuel Gustaf. 35.
 Hersing, Brita Svendsdotter. 33.
 » Sven Nilsson. 33.
 Hertz, Henrik Adrian. 83.
 Hesteskoo, Nils. 195.
 Hielting, Johan. 92.
 Hierta, Johan, frih. 86.
 Hildebrand, B. E. 41.
 » E. 52.
 Hillebrand. 93.
 » Benedikta. 118.
 » Bengt. 118.
 » Päder. 118.
 Hisinger, Vilhelm. 35.
 Hittring. 90.
 Hjelm, Nils. 174.
 Hjerta, Lars, frih. 49.
 Hjort, A. L. 12.
 » Bernhard. 15.
 » Erik G:son. 17.
 Hjorth, Rich. 40.
 Hoffman, Olof. 48.
 Hofman, Joh. Georg. 92.
 Hofström, Johan Magnus. 46.
 Holmberg, Anna Brita. 195.
 » Erik Peter. 51.
 » Sven. 51.
 Holmgren, Carl. 48.
 Holmstedt, Lisa. 31.
 Horn, Arvid. 138.
 » Arvid Bernhard, greve. 132.
 » Gustaf, frih. 59.
 » Johan Johansson. 33.
 » Maria, frih. 59.
 » Svante. 88, 90.
 » af Aminne, Brita. 73.
 » Carl Gabriel. 188.
 Horn, Thurn Sigismund. 188.
- Hoym, Adolf Magnus. 131.
 Hult-Liljenstral. 36.
 Hummerhjelm, Alexander. 151.
 Hyckert, Edv. 41.
 Hyltéén, Samuel. 132.
 Håkansdotter, Maria. 31.
 Hård, Karl Gustaf. 137.
 » af Segerstad, Carl. 195.
 Hägerman, Erik. 85.
 Hägg. 94.
 Hästesko, Nils. 86, 87.
 Höne, Diedrich Jost. 92.
 Höök, Carl. 88.
- von Imhof, Anton Albrecht. 131.
 Indebetou, Govert. 52, 105, 108.
 Ingelotz, Fredrik Berendt. 95.
 Insulander, Nicolaus. 93.
- Jacobsdotter, Elin. 103.
 Jansen. 88.
 Janson, Otto. 28.
 von Jegerfelt, Samuel. 84.
 Jensen, Chr. A. 3.
 von Jessen, Thomas Balt-hasar. 149.
 Johan III.
 Jonsdotter, Annika. 33.
 Jäderholm. 36.
 Jägerschöld, Christer. 88.
- Kabbe, Petter. 95.
 Kaffe, Erland. 85.
 Kallenberg. 102.
 Kantenberg, Hans. 102.
 Karageorgiewitsch. 194.
 Karlsson, K. H. 52.
 » Peder. 32.
 Keijser, E. J. 40.
 Keile, Nicolaus Jos. 88.
 Keyserling. 163.
 Kielman. 90.
 » Carl. 87, 92.
 Kikese (Kikeset), Magd. 28.
 Kirback, Hans. 87.
 Kirri. 90.
 Kiällmann, Carl Lorens. 92.
 Klingenstjerna, Kasten. 155.
 Klingspor, J. 139.
 Klong, Nicolaus Josephus. 90.
 Klouv [Klow], Mattis. 90.
 Kluge. 88.
 von Klysendorf, Gustaf. 168.
 Knipercrona, Thomas. 176.
- Kock. 89.
 » Johan. 88.
 Kollin, Sune. 93.
 von Krafft, David. 107.
 Krebs. 92.
 Krebs, Ulrica. 100.
 Kristian, hertig. 6.
 Kristian III. 5.
 Kruse af Kajbala, Karl Gustaf. 152.
 Kruse af Verchou, Carl Gustaf, frih. 94.
 Kråka, Lars. 13.
 Kröjer. 153.
 Kugelhielm, Bengt. 118.
 Kulais (Kulaisch). 89.
 Kurck, Knut. 92.
 von Kursell, Christoffer Engelbrecht. 89.
 von Königsmark, Christoffer, greve. 70.
 » Hans Christ. greve. 107.
 » Maria Christina, grev. 70.
 Küster, Johan Hermansson. 89, 90.
- Lagercrona, Anders. 137.
 Lagergren, Helmer. 33.
 Lagerhjelm, Per. 35.
 Lagnasco, P. R. T. 148.
 Lambrecht, målare. 8.
 Lampa, Petrus. 150.
 Lappenberg, Conrad Wal-lentin. 87, 89.
 Larsdotter, Marta. 108.
 Larsson, Johan Friedrich. 90.
 » Nils. 31.
 Laurin, släkten. 36.
 » Anders Kristoffer. 36.
 » Johan. 36.
 » Johannes. 36.
 » Karl Wilhelm. 36.
 » Lars. 26.
 » Maria Marg. 36.
 Leetström, Laurentius. 45.
 Lehment, Johan Christian. 90.
 Leijonhufvud, Axel Gabriel, frih. 10.
 Leinberg, Karl Gabriel. 37.
 Lemke. 92.
 Lenngren, Gideon. 100.
 » Lena Lisa. 120.
 Leopolden, Hedvig Sofia. 129.
 Lettander, Christina Charl. 123.

- Lettander, Emilia Amalia. 123.
 » Josefina Charl. Alb. Amanda. 123.
 Levertin, Alfred. 29, 37.
 Lewenhaupt, grefve. 171, 174.
 » Adam Ludvig, grefve. 33.
 » Casimir, grefv. 195.
 » Gust. Adolf, grefve. 82.
 Licho. 90.
 Lignell, Johan. 95.
 Liljestråle, Lovisa Aug. Magd. 29.
 Lillie, Johan Benedikt. 95.
 Lilliehorn, Johan Fredrik. 194.
 Lilliehöök, Gabriel. 195.
 » David. 86.
 Lilliestjerna, G. A. 178.
 » Henrik Gerh. 170.
 Lind af Hageby, Ernst. 81.
 Lindberg, Anna Elisabet. 29.
 » Erik Sigfridsson. 33.
 Linderstedt, Johan. 36.
 Lindfelt, Anders. 120.
 Lindgren, Sofia Cath. 121.
 Lindman, Pehr. 194.
 Linnerius, Jonas. 188.
 Ljungfors, Vilhelm. 102.
 Ljungstedt, A. L. 12.
 Lockman. 92.
 Lorentzon, Lorentz. 92.
 Lubomirski. 180.
 Ludvig II af Ungern. 5.
 Lundberg, Gustaf. 74.
 Lundbäck, Johan. 122.
 » Julia Mathilda Charlotta. 122.
 Lundgren, G. Emil. 40.
 » Lars Gustaf. 123.
 Luth, Johchim. 90.
 Lybecker, Hans Philip. 166.
 Löfgren, Erik, Simonis. 187.
 Magnusson, Erik. 31.
 » Sven. 31.
 Majdel, Friedrich (Fritz) Wilhelm. 89, 90, 92.
 Malmberg. 160.
 » Petrus. 164.
 Malmstedt, Hans. 92.
 Marlboroug, J. 147.
 von Marschalk, J. F. 89.
 Marschell, Anders. 112.
 Mattsdotter, Ellika. 31.
 » Margareta. 16.
 Mattson, Sven. 31.
 Maul. 125.
 Maximilian, prins af Würtemberg. 86.
 Meenlös, Gustaf. 91.
 Meijer, Johan Henrik. 90.
 Meijerfelt, Johan August. 138, 154, 174.
 Meissel, Augustin. 84.
 » Johan. 84.
 Mejling, Johan. 93.
 Mellin, Anders. 123.
 Mengel, Johan. 94.
 Mengell, Christian. 95.
 Menschikow, Alexander Danilowitsch. 133.
 Merian, Matheus d. y. 106.
 Michaelis, Henrik. 89.
 » Petter. 91.
 Michalki, Paul. 96.
 Mogander, Andreas. 95.
 Montgomery, Johan. 125.
 Morman, Johan. 89.
 Munck. 45.
 Muschaing, Wilhelm. 195.
 Myhrman. 33.
 Myrin, Johan. 87, 91.
 Månsson, Måns. 122.
 Mårtensdotter, Kerstin. 31.
 Möller, Johan. 95.
 Mörner, Karl Gustaf. 161.
 Mörtengren, Olof. 95.
 von Nandelstadh, Georg Fredrik. 46.
 Nassau Wianden, Amalia Magd. 71, 72.
 Natt och Dag, Barbro, frih. 10.
 » Sten Arvidsson. 146.
 » Åke Axelson, frih. 10.
 Nauman. 53.
 Neuman, Ernst Kristoffer. 92.
 Nieroth, Carl, grefve. 49, 144.
 Nilsdotter, Annika. 31.
 » Ingel. 118.
 Nilsson, Erik. 33.
 » Lars. 33.
 Nilsson Per. 32.
 Nordencrantz, Anders. 35.
 Nordevall, Erik. 34.
 Norlind, Daniel. 189.
 Norrgren, Anders. 46.
 Norring, Ernst Erik. 46.
 Nyblæus. 36.
 Nyman, Ernst Christian. 91.
 Obendorff, Johan. Didrik. 48.
 Oborski. 92.
 Ogilvy, Georg Benedict. 148.
 Oginski, Gergonius. 181.
 Ohlsson, Håkan Th. 40.
 Olaus Petri. 2.
 Olivekrans, Johan Paulin. 26.
 Olofsdotter, Annika. 31.
 Olofsson, Lars. 36.
 Oppman, Albrecht Wilhelm. 46.
 Orrhane, Johan Adolf. 91.
 Oscar II. 194.
 Owen, Samuel. 34.
 Oxehufvud, Carl. 87, 89.
 Oxenstierna, Bengt. 44.
 » Katarina. 74.
 » af Eka och Lindö, Eva Kristina. 74.
 Pagel. 36.
 Palm, Carl Magnus. 85.
 Pauli, Vilhelm Mauritz. 84.
 Pedersson, Esbjörn. 145.
 Pedfak. 133.
 Pennner, Annika. 142.
 Persdotter, Annika. 32.
 » Lena. 32.
 » Maria. 32.
 » Stina. 32.
 Persson, Anders. 32.
 » Petter. 33.
 Peterborough, general. 161.
 Peträus, Gustaf. 89, 91.
 Petrán, Anna Maria. 31.
 Pettersdotter, Ingeborg. 32, 33.
 Pflugsten, G. E. 181.
 von Pflug, August Friedrich, grefve. 148, 177.
 Pihl, Johan. 85.
 Pinck (Pinche, Pinckenn), Jakob. 3.
 Piper (Pieper). 92.
 » Carl, grefve. 139.
 » Fredrik Magnus. 115.
 » Karl Fredrik, grefve. 185.
 von Platt, Lovisa. 48.
 de Plesse, Reymer. 77.

- de Plesse de Barnekowe, Reymarus. 77.
 von Plesse, Reymere. 77.
 Pohl, Anders. 91, 93.
 Poignant, Magnus. 69.
 Polhem, Kristoffer. 34.
 Poppius, Gabriel. 46.
 » Johan. 47.
 Posse, Knut, grefve. 60, 144.
 » Mauritz, frih. 82, 94.
 von Post, Wilh. Mauritz. 164.
 Potocki, Josef. 177.
 Pretzman (Preutzman), Jonathan (Johan). 93.
 Prinell, J. A. 35.
 von Printzen, Marquard Ludvig. 135.
 Pundt, Christian. 96.
 von Putbus, Carl Ludvig, frih. 71.
 » Ernst Ludvig, frih. 71.
- Raaben** (Raabe, Raab), Johan Christian. 85.
 Rabbe. 95.
 Rach. 149.
 Radcke, Daniel. 89.
 Rakoczi, Frans II. 172.
 Ramzell, Johan. 95.
 Ranck, Anders. 108.
 » Anders Jönsson. 108.
 » Jöns Andersson. 108.
- Rechenberg, Mårten. 85.
 Rehbinder, Reinhold. 87.
 Rehnsköld, C. G., grefve. 137, 166.
 Reimer, Gottfrid. 89.
 Renner. 91.
 Reuter, Hans. 95.
 Reutercrantz, Karl. 149, 166, 174.
 Reuterholm, Esbjörn Christian, frih. 127.
 » Gustaf Adolf, frih. 129.
 » Nils, frih. 127.
 Reuterhusen, Nils. 133, 176, 188.
 Ribbing, Katarina Charl. 21.
 Richer, Christopher. 2.
 Ridderborg, Lorentz. 49.
 Ridderschantz, Carl Johan. 85.
 Ring, Jöns Pettersson. 16.
 Rinman, Sven. 34.
- Risberg, Elisabet. 128.
 Robinsson, Johan. 147.
 de Rochevide. 179.
 Roches, Emerentia. 36.
 Rockman, Carl. 93.
 Rohammar, Nils. 91.
 von Rosen, Otto Wilh. 195.
 von Rosenback, Evald Johan. 89.
 Rosencrantz, Jakob. 93.
 Rosenstedt, Hillebrand. 93.
 Rossier[de], Petter. 89.
 von Roxendorff, Beata Charlotta. 100.
 Rudbeck, Johannes, frih. 52, 97.
 Rudberg, Lars. 18.
 Rudebeck, Thomas. 91.
 Rudolphi, Hans Henrik. 93.
 » Johan Friedrich. 89.
 von Ruffman, Leonard Gottfrid. 95.
 Rüssel, Thomas. 112.
 Ruthensköld, Abraham Axel. 47.
 Rütz. 78.
 Rydingh, Erik. 83.
 Rydingsvärd, Erik. 83.
 Rydman, Johan. 93.
 Rydstrom, Ada. 47.
 Röbel. 148.
 von Rönne l. Renn, Karl Ewald, frih. 173.
- Sabelsköld**, Brita. 115.
 von Sallern, Albrecht. 89.
 [de] Salliet, Michel. 85.
 von Sandart, Joachim. 106.
 Sandels. 45.
 Sapiëha, Bengt. 165.
 » Mikael. 165.
 Sass, Friedrich Gustaf (Wilhelm). 87, 89, 91, 93.
 Schack. 89.
 Scheele, Carl Wilhelm. 34.
 Schildt, Petter Jacob. 91.
 Schilt, Georg Gustaf. 95.
 Schiörts (Schiörs), Leonard. 91.
 Schlüter, Schlyter o. Schlytern. 51.
 Schlüter, Severin Emanuel. 47.
 Schmedeman, Johan. 132.
 Schmeiser, Jurgen Andreas. 87, 91.
 Schmedberg, Carl. 89.
 Schmiterlöw, Hans Georg. 49.
- Schmitt, Petter. 93.
 Schmoll, Carl Gustaf. 89, 91.
 von Schomberg, Jean Baptiste Schommer. 141.
 von Schoultz, Nils Gustaf. 128.
 von Schriver, Johan Erik. 87, 89.
 Schröder, Carl Gustaf. 195.
 » Christina. 195.
 » Johan Erik. 89.
 » Kaisa. 159.
 Schultz. 172.
 Schultze, Georg. 91.
 von Schulzenheim, Carl. 36.
 Schwaben, Johan. 83.
 Schylström, Erik. 77.
 » Olof. 77.
 von Scorel, Jan. 2.
 Sefström, Nils Gabriel. 34.
 Segerberg, Johanna Lovisa. 122.
 Sepelin, Carl. 122.
 » Christina Magd. 122.
 Seton, Alexander. 128.
 Settervall, Kristian. 42.
 Silfverhjelm, Claes Erik, frih. 49.
 » Göran, frih. 49.
 Silfverlås, Gustaf. 83.
 Simson, Lisa Maria. 195.
 Simzon, Erik. 93.
 Siniavski, Adam Nikolaus. 139.
 Sjöberg, Carl Gustaf. 95.
 Sjöberg, N. 26, 42, 108.
 Sjöblad, Helena. 115.
 Sjögren, C. 11.
 Sjöman. 45.
 Skraggensköld, Lars Svensson. 137.
 Skytte, Jacob. 10.
 Skytte, Johan, frih. 10.
 Slorf, Christina Cath. 120.
 » Hendric. 120.
 Smigielski. 130.
 Soop, Carl Gustaf. 136.
 Sparfvenfelt, Johan Gabriel. 145.
 Sparre, Axel. 148.
 » Axel Gabriel, frih. 94.
 » af Sundby, Erik. 143.
 Sprengtport, Carl Hinrich. 49.
 Stackelberg. 89.

- Stackelberg Caspar. 84.
 › Fredrik. 93.
 Stadig, Magnus Svensson. 31.
 › Sven Svensson. 31.
 von Stapelmohr, Gustaf Rudolf. 100.
 › Sten. 100.
 Stare, Jakob. 87, 91, 93.
 Stegling, Patrik Henrik. 93.
 Stenbock, Carl, greve. 85.
 › Carl Magnus, greve. 52, 80.
 › Catharina, drottning. 73.
 › Erik, greve. 82.
 › Fredrik, greve. 74.
 › Gustaf Otto, greve. 73, 107.
 › Magnus, greve. 43, 60, 144.
 › Michael, greve. 73.
 Stenhusen (Steinhausen), Jakob. 87.
 Stenroth, Petter Reinhold. 47.
 Stjerncrona, Lars. 161.
 Stjerneld, Adolf Ludvig, frih. 1.
 Stjernfelt, Kjerstin. 117.
 Stjernhöök, Johan Karl. 158.
 Stjernström, Carl. 91.
 Stobæus, Severin. 93.
 von Strahlborn, Eberhard. 141.
 Stralenheim, Henning. 156.
 Strandberg, Carl Henrik. 121.
 › Carolina. 121.
 › Johan Adolf. 120.
 › Maria Lovisa. 121.
 Strenius, Gabriel. 95.
 Strokirch, And. Joh. 179.
 Stroukirch, Hans. 41.
 › Jochim. 41.
 Strömberg, Henrik Wilhelm. 89.
 Strömfelt, Jak. Johan, frih. 91.
 Stuart, Johan Robert. 174.
 Sture, Christer Georg. 47.
 › Fredrik. 87, 91.
 › Gustaf Adam. 47.
 Sturen. 47.
 Sturtzenbecker, Fredrik. 96.
 Stålhammar, Erik Göran. 122.
- Sudercopensis, Daniel Laurentii. 36.
 von Svab, Anton. 34.
 Swaben, Johan. 83.
 Swalin, Olof August. 38.
 › Wilhelm. 38.
 Swartz, J. D. 163.
 › Zacharias. 93.
 Svedenborg, Emanuel. 34.
 Svensson, Anders. 31.
 › Anna Carolina. 31.
 › Magnus. 30.
 › Matts. 31.
 › Sven. 31.
 Svetsie, Peter. 86.
- Tascher de la Pagerie. 194.
 Taube, Gustaf Adam, greve. 59, 86.
 › Jakob Johan. 59.
 Tauson, Lars. 93.
 Tengvall, Gustaf. 195.
 Teptzel, Wilh. Ernst. 154.
 Teuchler, Anders Bazilius. 28.
 › Anton Fredrik. 29.
 › Anton Gustaf. 29.
 › Bazilius. 28.
 › Bengt Gustaf. 29.
 › Frans Josef Kristoffer. 29.
 › Frans Paul. 29.
 › Johan Gustaf. 29.
 › Johan Ulrik. 29.
 › Jojachim. 29.
 › Magdalena. 28.
 › Tyra Maria. 29.
- Thott, Otto. 93.
 Tigerklou, Albert. 189.
 Tigerstedt, E. S. 45.
 Tilas, Daniel. 34.
 Torpengreen, Anders. 95.
 Trast, Peter. 89.
 Trolle, Herluf. 3.
 Trotscher, Carl Gottfried. 87.
 Trütschler, Hans Ernst. 132.
 Trygg, Olof. 85.
 Tychingen. 141.
 Törne, Olof Hansson. 129, 168.
 von Törne. 45.
 Törnflycht, Anna Maria. 138.
 › Inga. 138.
 › Kristina. 129, 138.
 › Michael. 145.
- Törnflycht, Olof, 134, 145, 156, 157.
- Uggla. 95.
 › Fredrik. 95.
 › Torsten. 102.
 Ulfklou (Ulfklow), Henrik. 89.
 Ullsax, Magdalena. 115.
 › Pehr. 115.
 Ullman, Lars. 95.
 Ullspegel. 21.
 Ulrika Eleonora. 61.
 Ulsax, Sedonia. 117.
 Upmark, Gustaf. 1, 8.
 d'Usson, J. L. 140.
 von Utfall, Jacob. 49.
 Utter, Catharine. 29.
- Vellingk, Mauritz, greve. 151.
 von Vicken, Henrik. 195.
 › Otto Wilhelm. 89.
 Virgin (Wergin), Benhard. 87, 94.
 Vitzthum, Friedrich. 148.
 Volternat, Henrik Julius. 83.
- Wachslager, Carl. 84.
 Wahlbom, Thomas. 93.
 Wahlström, Lydia. 130.
 Walderström, Erik Georg. 91.
 Wallenfelt, Samuel. 85.
 Wallenstein, J. A. 52.
 Wallerius, Johan Gottschalk. 34.
 Weiland. 91.
 Weingarten. 136.
 Weinigal, Casimir Wilhelm. 89.
 Wennerstedt, Anders. 82.
 › Simon Jakob. 84.
 Wertmüller, Johan Ulrik. 29.
 Westelius, Anders. 33.
 › Anna. 32, 33.
 › Johan. 32.
 › Petter. 33.
 › Stina. 33.
 Westlind, Lars. 83.
 Westö, Johan. 96.
 Wiberg, Magnus. 68.
 Wiesnowiecki, Johan. 171, 180.

- Wiesnowiecki, Mikael Servatius Korybert. 180.
- Wijkmark, Axel. 39.
- Wilskman, släkten. 100.
- › Ivar Edvard. 101.
- von Wilskman, Carl Otto. 100.
- › Gustafva Lovisa. 100.
- › Johannes Charlotta. 100.
- › Nils Herman. 100.
- › Per Georg. 100.
- › Per Wilhelm. 100.
- › Sophia Juliana. 100.
- › Wilhelmina Ulrica. 100.
- ver Wilt, Dominicus. 8.
- Winberg, Thure. 120.
- Wingarten. 149.
- Winge. 68.
- Winterfelt, Adam Ludvig. 89.
- › Gustaf. 89.
- Wirgin, Johan. 87.
- › Jonas. 91.
- af Wirsén, Carl David. 36.
- Wisnowiecki, se Wiesnowiecki.
- Wollt, Johan. 91.
- Wrangel, Achilles, grefve. 70.
- › Augusta Aurora, grefv. 71.
- › August Gideon, grefve. 70.
- › Carl Gustaf, grefve. 70, 106, 137, 155.
- › Carl Philip, grefve. 70.
- › Charlotta Emilia, grefv. 71.
- › Christina, grefv. 71.
- › Hannibal, Gustaf, grefve. 70.
- › Henrik Wilhelm. 86, 87.
- › Herman. 68, 70.
- › Herman, grefve. 70.
- › Johan Fredrik, frih. 71.
- › Johan Mauritz. 71.
- › Margareta Barbara. 68.
- › Maria Christina, grefv. 70.
- › Otto. 137, 155, 156.
- von Wratislaw, Johan Wenzel, grefve. 161, 170.
- Wuchter, Abraham. 106.
- Wudd (Woudd), Johan Vilhelm. 85.
- Wäsenberg, Knut. 85.
- Yngström, Brita Sofia. 31.
- › Carl Johan. 33.
- › Johan. 32, 33.
- › Jonas Andersson. 33.
- Zapf[e], Johan Zacharias. 85.
- Zinzendorff, Frans Ludvig. 139.
- Zulich, Gustaf. 178.
- Ährman, Carl. 83.
- Äkerman, Erik Helmich. 85.
- Öhrberg, Johan. 87, 93.
- Öijegren, Daniel. 95.
- Örnberg, Janne. 103.
- › Lars Magnus Victor. 103.
- Ömrona, Nils. 150.
- Örnevinge. 91.
- Östberg, Sofia Lavinia. 38.

PERSONHISTORISK
TIDSKRIFT

TIONDE ÅRGÅNGEN

1908

UTGIFVEN AF

PERSONHISTORISKA SAMFUNDET

GENOM

CARL-MAGNUS STENBOCK

SAMFUNDETS SEKRETERARE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1909

PERSONHISTORISK

JIDSKRIFT

TIONEN I NYNÄS

1908

FRÅN NYNÄS HISTORISKA SÄLLSKAPET

LAGEN I NYNÄS

NYNÄS

1908

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
Gustaf Vasas porträtt af år 1542 (Ett arbete af Jacob Bink). Af <i>Gustaf</i>	
<i>Upmärk</i>	1.
Ett gammalt familjepor­trätts öde. Af <i>G. W. Goijer</i>	9.
Maria Hagmans själfbiografi. Meddelad af <i>Erik G:son Hjort</i>	12.
En svensk soldats minnen från Gustaf IV Adolfs Pommerska krig. Af <i>N. Sjöberg</i>	18.
Om karl XII:s dop. Ett litet bidrag af <i>O. P.</i>	26.
Några anteckningar om studenterna af släkten Teuchler. Af <i>Alfred Levertin</i>	28.
John Ericssons härstamning. Af <i>Helmer Lagergren</i>	30.
Jernkontorets por­trättmedaljonger	34.
Lag om rikets vapen	57.
Stockholms öfverståthållare. 23. C. A. Taube. Af <i>N. v. Dardel</i>	59.
När Wrangelska grafkoret vid Skokloster reparerades år 1820. Af <i>O. Bergström</i>	68.
Two svenska porträtt i Estland. Af <i>C-M Stenbock</i>	73.
De Geerska familjepor­trätt	74.
Om ätten Barnekows namn och ursprung. Af <i>C-M Stenbock</i>	75.
Officerskårer vid tillfälligt uppsatta inhemska regementen under stora nordiska kriget. Af <i>E. Lind af Hageby</i>	81.
Riddarhusgenealogierna	97.
V. Örnberg †. Af <i>G. Indebetou</i>	103.
Några porträtt från Nordiska museets Karl X Gustafsutställning. Af <i>N. Sjöberg</i>	106.
Släkten Arosenius. Af <i>G. Indebetou</i>	108.
De svenska grenarna af skottiska ätterna Campbell. Af <i>G. Indebetou</i>	109.
Nils Reuterholm till Jakob Cronstedt 1706—1707. Meddeladt af <i>Lydia Wahlström</i>	129.
Den äldsta kända skrifvelse af Erik Dahlberg i Riksarkivet. Meddeladt af <i>Per Sondén</i>	192.
Notiser	36, 102.
Personhistorisk litteratur	39, 100.
Frågor och svar	49, 194.
Personhistoriska samfundet	52.
Insända porträttförteckningar (6) (7)	54, 102.
Nya ledamöter i Personhistoriska samfundet	55.
Personregister, af <i>O. B.</i>	196.

Porträtt

Gustaf Wasa, Kristian III, Anton Bryske, Elsa Ebba Bielkenstierna, 4 okända porträttmedaljonger, Gustaf Adam Taube, Katarina Stenbock, Katarina De la Gardie, Charles de Geer, Eva Kristina Oxenstierna, Charlotta De Geer, Karl X Gustaf, Karl Gustaf Wrangel, Hans Kristoffer v. Königsmark, Magnus Stenbock, 2 okända, Carl Campbell, Colin Campbell.

Följande af samfundets skrifter utlämnas åt *ledamöter i samfundet*, efter rekvisition hos skattmästaren, till nedannämnda pris, nämligen:

Svenska Autografsällskapets tidskrift, Del. II, n:is 1—12 (årg. 1889—1896, 346 sid.), lämnas fullständig för 6 kr., lösa häften för 1 kr. för hvarje häfte; dubbelhäftet n:is 11—12 för 2 kr. Ex. tryckt på *bättre papper* (däraf några få fullständiga årg. äro tillgängliga) jämte *Register* till delarna I och II, äfven på *bättre papper* . kr. 20.

Personregister till delarna I och II (44 sid.) kr. 2.

Personhistorisk tidskrift, årg. II (1900, 180 sid.) med 24 porträtt och register samt Dödslista för 1900, 53 sidor . . kr. 5.
Årg. I och III slutsålda.

Personhistorisk tidskrift, årg. IV (1902, 166 sid., med 24 porträtt och register samt Dödslista för 1902, 43 sid.) . . kr. 5.

Personhistorisk tidskrift, årg. V (1903, 222 sid., med 25 porträtt och register samt Dödslista för 1903, 37 sid.) . . kr. 5.

Personhistorisk tidskrift, årg. VI (1904, 164 + 23 sid., med 22 porträtt och register) kr. 5.

Personhistorisk tidskrift, årg. VII (1905, 167 + 56 sid., med 19 porträtt och register) kr. 5.

Personhistorisk tidskrift, årg. VIII (1906, 133 + 106 sid., med 17 porträtt och register) kr. 5.

Personhistorisk tidskrift, årg. IX (1907, 111 + 160 sid., med 36 porträtt och register) kr. 5.

Handlingar, utg. genom samfundet:

I. S:t Nikolai kyrkas i Stockholm vigselbok, I. 1604—1650 och 2. 1651—1700 (182 sid.), utg. af F. U. Wrangel kr. 3.

II. En adlig och furstlig hofpredikant under 1600-talets senare hälft, P. G. Öjer; utg. af Karl af Schmidt (82 sid.) kr. 1:50.

III. Släkten Aminoff (85 sid + 1 tab.) kr. 5.

IV. Klosterfolket i Vadstena; af C. Silfverstolpe (168 sid.) . kr. 3.

D:o d:o tryckt på *bättre papper* (i få ex.) kr. 5.

V. Svenska porträtt i samlingarna vid Uppsala universitet, förteckn. af N. Sjöberg (6 + 87 sid.) med 31 porträtt, ingår som bilaga i årg. III och IV.

VI. Svenskarne under dannebrogen 1848—50, med tillägg (102 + 24 sid.), af B. Schöldström, med 97 porträtt. Erhålles gm C. E. Fritzes bokhandel, Stockholm.

VII. Svensk genealogisk litteratur, förtecknad af J. A. Almquist (80 sid.) kr. 2.

VIII. Porträttsamlingarna å Edsberg och Hedensberg (23 sid. och 14 porträtt + 56 sid. och 3 porträtt), ingå som bilagor i årg. VI och VII.

Ny serie:

1. Köpings stads tjänstemän 1605—1905, af G. Elgenstierna (106 sid.); ingår som bilaga i årg. VIII, h. 3—4.

2. Kalmar regementes chefer 1623—1907, af F. Rudelius (160 sid. + 23 porträtt); ingår som bilaga i årg. IX, h. 3—4.

Dödslistor från och med år 1899 till och med år 1903 å . . kr. 1.

Stockholm. P. A. Norstedt & Söner 1909.